

סוגית פולטת

נדה ל"ג בעי רמי בר חמא, מא: ת"ר בבשרה וכו' – מב. ת"ר הנדה והזבה.

פולטת שכבת זרע סותרת ספירת יום אחד

שיטת תוספות - ל"ג (ד"ה רואה) ורא"ש (פ"ד סי' א) שאשה ששימשה ואחר כך ראתה דם לא תתחיל לספור שבעה נקיים עד אחר היום הרביעי לשימושה שהרי כל שלשה ימים עלולה להיות פולטת.

שיטת הראב"ד - דעת הראב"ד בתשובה הו"ד בתוה"ב (ב"ז ש"ה) בחי' הרמב"ן, והרשב"א דף מב, וברא"ש (פ"ד סי' א) שלא אמרו שפולטת שכבת זרע סותרת יום אחד אלא לענין טהרות בלבד, אבל לבעלה אינה סותרת כלל, [הראב"ד הביא ב' ראיות לדבריו מהא דאמרין בפרק בנות כותים דף לז דדבר הגורם טומאה סותר ושאינו גורם אינו סותר, ופולטת ש"ז שאינו גורם טומאה לבעלה אינו סותר, ועוד מדתניא דף סז לענין טבילה ביום השביעי דאמרו חכמים אסור לעשות כן שמא תבא לידי ספק שתראה דם ותסתור ותבא לידי ספק כרת שהרי אם תראה דם אחר התשמיש עד סוף היום השביעי נמצא שסתרה מנין שבעה נקיים ועליה לספרם מחדש וטבילתה פסולה ונמצא ששמה עם בעלה בעודה זבה, ומבואר דאילו משום חשש פולטת שכבת זרע דשכיח טפי לא חשו].

שיטת רבנו תם - דעת ר"ת הובא ברשב"א וברא"ש דכל מה דפליטת שכבת זרע סותרת יום שפלטת בו הוא רק כשבא עליה זב ופלטת זרעו, דמבואר בגמ' (כב.) דבשכבת זרעו דזב מעורבים צחצוחי זיבה ולכך הוא סותר יום שראה בו ש"ז מנקיים, וה"ה כשפלטת האשה שכבת זרעו אבל כשטהור בא עליה אינה סותרת.

שיטת המאירי - המאירי דף ל"ג כתב דפולטת ש"ז סותרת דוקא אם הרגישה שפלטת.

חשש פליטת שכבת זרע במהלכת ובמתהפכת - נחלקו הראשונים בביאור דברי הגמרא בדף מ"א: דעת הרמב"ן (ד"ה ואקשינן מכלל) שהגמרא נקטה בפשיטות שעל ידי ההליכה פולטת את כל הזרע שבמעיה לחוץ ואשה שהלכה לאחר התשמיש שוב אין לחוש אחר כך לפליטת שכבת זרע כלל, אבל בספר התרומה (סי' צה) והרא"ש (פ"ד סי' א) כתבו שודאי אין לסמוך על ההילוך שלעולם יש לחשוש שמא נשתייר מקצת הזרע בפנים ופולטת אותו אחר כך.

עד מתי יכולה לפלוט שכבת זרע - במשנה מקואות פ"ח מ"ג ובגמרא שבת פו. נחלקו התנאים במשך הזמן שאם פולטת שכבת זרע עדיין היא טמאה, ובשבת דף פו: אמר רבי חייא ברבי אבא אמר רבי יוחנן זו דברי רבי ישמעאל ורבי עקיבא אבל חכמים אומרים שש עונות שלמות בעינן, להלכה רוב הראשונים פסקו שפולטת ש"ז תוך שש עונות סותרת כחכמים, ובראב"ה פ"ג הוסיף דכן מבואר בגמ' נדה דף מא דאמר רבא כל שלשה ימים אסורה לאכול בתרומה והלכה כבתרא, אכן הרמב"ם (שאר אבות הטומאה פ"ה ה"א) נקט דפולטת ש"ז אינה סותרת אלא בתוך ג' עונות, וכן הביא התרוה"ד בשם האו"ז, ובשו"ע פסק כדברי רוב הראשונים שפולטת ש"ז סותר תוך ו' עונות.

חשש דביה"ש - רוב הראשונים נקטו דממתינה שש עונות שלמות ולמחרתו מתחילה ז' נקיים אכן התרה"ד (סי' רמ"ה) הוסיף עוד יום אחד שמא תשמש בביה"ש ותסבור דעדיין יום הוא ואינו כן אלא לילה היה כששמשה, וכ"כ המהרי"ל (בתשובות החד' סי' צ"ג), והמהרי"ק (שורש סי' ל"ה), אכן הב"י כתב שזו חומרא יתירה ואפילו ראתה דם אינה מונה אלא ד' ימים וכ"פ בשו"ע.

לא שימשה אטו שימשה - רוב הראשונים נקטו דחומרת פולטת אינה אלא כששמשה אכן התרוה"ד (סי' רמ"ה) הביא או"ז דאפילו לא שמשה יש להחמיר דלא פלוג רבנן וגזרינן לא שמשה אטו שמשה והביאו, ואם לא שמשה ומצאה כתם הש"ך (ס"ק כ"א) מיקל שאם לא שמשה ומצאה כתם שלא צרכיה להמתין שש עונות אלא דסיים בדברי הלבוש שהחמיר, ונחלקו הפוסקים בדעת הש"ך הבאר היטב והחור"ד (חי' סק"י) נקטו דדעת הש"ך להקל, אכן התוה"ש (ס"ק י"ט) נקט שדעת הש"ך להחמיר וכן נראה מהגה' האמרי ברוך על החוור"ד, ועי' פתחי תשובה (ס"ק ט"ז) לענין לא שמשה וראתה דם טוהר.

ראתה לאחר טבילתה לפני שבאה לבית בעלה - נחלקו הפוסקים אם ראתה לאחר טבילתה לפני שבאה לבית בעלה, התוה"ש (ס"ק י"ט) כתב להקל כל עוד שלא באה לבית בעלה, אכן הסד"ט (ס"ק ל"ט) הביא בשם המעי"צ (סי' ל"ב) דהקל כל עוד שלא שמשה, והנודע ביהודה (מהדו"ת יו"ד סי' קכ"ה הובא בפתחי תשובה ט"ז) הוכיח מדברי הט"ז (סק"ז) דאפילו לא באה לבית בעלה יש להחמיר שהרי לא הקיל רק בראתה תיכף אחר חופתה לפני שנתייחדה עם החתן.

קינוח או רחיצה סעיף י"ג

האם מועיל כיבוד להפליט הזרע - עי' במשנה במקוואות (פ"ח מ"ד) האשה ששמשה וטבלה ולא כיבדה את הבית כאילו לא טבלה, והרא"ש (פ"ד ס"א) והרשב"א (תוה"ב ב"ז ש"ה כו.) הוכיחו מזה דמועיל כיבוד, ובעיקר הדבר ועי"ש ברשב"א ב' פירושים, מהו כיבוד אם עניינו כיבוד הבית כפשוטו או בית החיצון.

ביאור תועלת כיבוד הבית - צ"ב מה מהני הקינוח שנעשה רק בבית החיצון להסיר חשש פליטה מהבית הפנימי, עי' שו"ת ברית אברהם (יו"ד סי' מ"ב אות כ"א) ב' ביאורים, עיין פרדס רימונים (בפתיחה לסימן קצ"ו מאות י"ג) שדן בדבריו.

איסור השחתת זרע באשה - עי' בריש פרק שני (נדה יג) שנחלקו הראשונים אם אשה מצווה על השחתת זרע שלה או של בעלה, דעת רבינו תם (תוס' יבמות י"ב ד"ה שלש, נדה י"ג ד"ה נשים) שאינן מצוות באיסור השחתת זרע ולכך מותר להם ליתן מוך באותו מקום לאחר התשמיש, אבל הרמב"ן (נדה שם) חלק על רבינו תם, והקשו האחרונים איך התירו לבדוק ולהפליט הזרע, עי' במג"א (סי' תר"ו סק"ח) לענין יו"כ הובא במחצית השקל (ד"ה אין להקל), עי' בפלתי (ס"ק י"ג) שתמה על המג"א, ועי' בהגהות ברוך טעם, ובשו"ת רעק"א (סימן ע"ב).

לג:

עין משפט

נר מצוה

כב א ב מיי פייג מהלי
שאר אצות הטומאה
הלכה יו :

בג ג מי" פ"י מהלכות
משכב ומושב הלכה א:

תוספי הרג"ש

[illegible]

באיסר
דפולטת לאגר' ימים
איה' טמאה מושר שכבר
סרחת ומשכחת לה נמי
לרבנן דאמרי' שש עונות
שלימות בעי' כגון
ששמשא ביום א' וראתה
איה' וכן נמי ביום ב'
ביום ג' ופלטיס ביום ד'
קודם שעברו על זה שש
עונות או א"ל כגון
ספורה ז' נקיים ובינים
הז' טבלה וטוהרי' כדאמרי
לקמן (2) אחר מעשה טהור
אלא שאמרן חכמים
אסור לעשות שש שמא
ובלעצמך לירי' קפס:
חזינ' סתרי' זב גופיה
דחיי' סתרי' ראה שדברי

[illegible]

אבל מטומאת קרי אפשר
כרבנן דאמרי שש עונות ע'
אבגדי פרושים מדרס לאור
הניזקין משמע שאינו מטס'
בפ"ב דע"ז^ו ובפ' אין דה'
דלכך לא גזרו עליה טומא'
הם מטמאין את האוכלין
הארץ מדאיצטרך ליה למ'
מדרס ומה שחלקו בטומא'

השיעור וכולו אמוראי סביר צפרק יואל
וסתרה חף לר"ש ור"ש לרנן והא דר
תמורה שלא תהא טומאה מפסקת ביני
ומפסקת ביניהם משם אין להוכיח ד
בטומאת לידה שטמאה ז' ועושה משכב
וימוש כמו גדה ולכן קאמר שלא
תהא מפסקת אבל קרי ללא סותר
אלא יום אחד לא מפסק:

לְמַהֲרָתוֹ אמר רחמנא. ורבא
סבר דלא משמע
מלטהרתו שלא תהא טומאה מפסקת:
ורמיניהו על ג' פסקות שורפין
את התרומה משום
דכוחי דמתא ע"ה הוא קפרי
דעל ספק נגדי עם הארץ שורפין
אכלא פשיטא דליכא ספקי טובא
שאין שורפין עליהם את התרומה
כגון טומטום בלון או צאדים וכו'א
ועומקא דלארז נקט פסק דעל
בעל בקרוב ספק דעל בקרוב ואפילו
בעל בקרוב שמה לא השלימחו לדם
ורוק לא היה נריך לעשות ספק ספיקא
כדפרישטו או שמה נראה להחמיר בזה
כמו בספק נגדי ע"ה לך משכח בזה
ספק ספיקא ויכילא קשה על מה
ספירש"י בפ"ק דשח (דף טו:) על
הך (ברייחא^ט) דעל ג' פסקות כו'
על ספק מי רגלי אדם שנגד מי
רגלי בהמה ופירש דהשאת יס'
להסתפק שמה של בהמה הן ואפילו
לך אדם כי שמה של פטר הן והכא
משמע דעל ספק ספיקא אין שורפין
ומיחו אין להשוות גזרת חכמים
דפעמים נראה להם להחמיר אפילו
בספק ספיקא ור"ת פי' הם דיוקן
דיהם כנגד מי רגלי בהמה ואפי'
דעובד כוכבים הם דיערכל היה נפנה
לגדודין דלארז בהיקוק^י (דף טז)
וקשה דאפילו ואפי' הם דיערכל שורפין
משום דשמה דע"ה הן כדשרפין על
ספק היקוק הנמלאים בזהא
(ברייחא^ט) ועוד דלטומאה דעובד
כוכבים לא שרפין תרומה דלארז
לקמן (דף טז) עבד רבנן היכרל דלא
לישרא עליה תרומה וקדשים ונראה
לפרש דלחי נקט כנגד מי רגלי
בהמה דלא יוכל שחיטה של בהמה
שאין דיומן לאותן שנגדן וליכא
ספיקא אחת אצל אם היה
הסתפק בל שמה לא היה שרפין
דכו' ליה ספק ספיקא:

ישדרם על בגדי חבר. והם נגעו בתרומה והא' ללא אוקי כגון שנגע הכותי בתרומה משום דמתניתין לא איירי בהכי:

בבכותי ערוב. והא' ללא אוקי
כגון שדרס צרגלו יתק
משום דאי היה לבוש בגדיו שיטצה
ועליהן אשתו נדה אע"ג דטביל הוי
אזא הטומאה כדאמר בת"כ^ו והנושא
אחת המדרס הרי הוא מטמא שנים
ופוסל אחד לכך מוקי בערוס

בוער ^פ דעספירש מן המדרס לא הוי אלא ר
נדה משוית ליה. ואיהו סב
דוקא לענין צינורא עשאוה

הַיִּצְחָק (וַיִּשְׂחַק: 66) פֶּרֶךְ וְלִיחֻשׁ שֶׁמֶת' עָלֵי דַפְרֵיךְ עַל ו' סְפִיקוֹת כִּי לִמְאֵי דַהּ הָיָה כְּתֻמָּתוֹ שֶׁל ז' אֵלָּא וְדִאי לֵאזֵן לִי טוֹר

בנות כותים פרק רביעי נדה

קרי אינו סותר אלא יום א
רצופין ורחמנא אמר ואחר
לכולן שיהיו ברצופין מוהרסן

או דילמא נוגעת היתה ולא סתרה אמר רבא ⁽⁶⁾ לפום חורפא שבשנת נהי נמי דסתרה ככמה תסתור תסתור שבעה דיה כבועלה תסתור יום אחד ⁽⁸⁾ ואחר תטהר אמר רחמנא ⁽⁹⁾ אחר אחר ⁽⁶⁾ לכולן שלא תהא טומאה מפסקת ביניהם וליטעמך זב גופיה היכי סתר ⁽²⁾ לטהרתו אמר רחמנא שלא תהא טומאה מפסקת ביניהן אלא מאי אית לך למימר שלא תהא טומאת זיבה מפסקת ביניהן הכא נמי שלא תהא טומאת זיבה מפסקת ביניהן:

ואין חייבין עליהן על ביאת מקדש וכו':
 רב פפא איקלע ל'תואך אמר אי איכא צורבא
 מרבנן הכא איזל אקבל אפיה אמרה ליה
 הדיא סבתא איכא הכא צורבא מרבנן ורב
 שטמואל שמיה ותני מתניתא יהא רעוא דתהוי
 כוותיה אמר מרדמברכי לי בגוויה ש"מ
 ירדא שמים הוא אזל לגביה רמא ליה תורא
 רמא ליה מתני' אהרדי תנן אין חייבין
 עליהן על ביאת מקדש ואין שורפין עליהן
 את התרומה מפני שטומאתה^א ספק אלמא
 ממספיקא לא שרפין תרומה ורמינהי^ב על
 ששה ספקות שורפין את התרומה על ספק
 בגדי עם הארץ אמר רב פפא יהא רעוא
 דלתאכיל האי תורא לשלמא הכא במאי
 עסקין בכותי חבר כותי חבר בועל נדה
 משוית ליה שבקיה ואתא לקמיה דרב
 שימי בר אשי אמר ליה מאי מעמא לא
 משנית ליה בכותי שטבל ועלה ודרם על
 בגדי חבר ואזלו בגדי חבר ונגעו בתרומה
 דאי משום טומאת עם הארץ הא טביל
 ליה ואי משום בועל נדה ספק בעל בקרוב
 ספק לא בעל בקרוב ואם תמצ' לומר בעל
 בקרוב ספק השלימות^א ירוק ספק לא
 השלימות והוי ספק ספיקא^ב ואספספא ספיקא
 לא ישרפיה תרומה ויפיקה ליה משוית

בגדיו עִם הָאָרֶץ^א וְאָמַר מֶלֶךְ בְּגָדֵי עֵם הָאָרֶץ
עוֹרֹם: **מִתְנִי**^ב בְּנוֹת צְדָקִים בּוֹמֵן שֶׁנֶּהֱוָה לִלְכַּת
שִׁפְרָשׁוֹ לִלְכַּת בְּדִרְכֵי יִשְׂרָאֵל הִרִי הֵן כִּישְׂרָאֵל
כִּישְׂרָאֵל עַד שִׁפְרָשׁוֹ לִלְכַּת בְּדִרְכֵי אֲבוֹתֵיהֶן: **ת**^ג
בְּנוֹת צְדָקִים בּוֹמֵן שֶׁנֶּהֱוָה לִלְכַּת בְּדִרְכֵי
סִתְמָא כִּישְׂרָאֵלִית אִימָא סִיפָא פְּרִישׁוֹ לִלְכַּת בִּ
הָא סִתְמָא כְּכוֹתִיּוֹת^ד אֵלָא מָהָא לִיכָא לְמִשְׁמַת
לְעוֹלָם הֵן כִּישְׂרָאֵל עַד שִׁפְרָשׁוֹ לִלְכַּת בְּדוֹ
סִתְמָא כְּכוֹתִיּוֹת שׁ"מ תְּנוּ רַבֵּנָּה^ה מַעֲשֵׂה בְּצֻדִיק
וְנִתְּנָה צִנּוּרָא מִפּוֹ וְנִפְלָה לְכָהֵן גְּדוֹל עַל בְּנֵי
וְקֹדֶם אֲצַל אִשְׁתּוֹ אִמְרָה לֹא אֶף עַל פִּי שְׁנֵי צִדֵּי
וְיִמְרָאוּת דֶּם לְחֻכְמִים אִמְרַי רַבִּי יוֹסִי בְּקִיָּאן א
דֶּם לְחֻכְמִים חוּץ מֵאִשָּׁה אַחַת שְׁהִיתָה בְּשֵׁם
וְיִמְתָּה וְתִיפּוֹק לֵיהּ מִשּׁוּם צִנּוּרָא דְּעָם
חֵבֵר אִמְרַי רַבָּא צְדוּקִי חֵבֵר בּוֹעֵל נָדָה

כדלמחרין צ"ח⁶ ואינו מטמא כלי והוא מצי לממר שזו חצר למילי דעלמא ויזחא סבר לעשות כבודו וכו' צ"ח צ"ח צ"ח
 אשמו נדה אצל ורבינן דנפשיה לא איכפת לן ושמעתין נמי
 ורבינו ע"ה⁷ הוא ליה לאשמוי מתני' גופא אמאי תקמי מטמאה
 מדרסא דלמשי צבוי' טעבל ועלה ודרס' דא' משום

[illegible]

תמר: ריה כבושלה. וז המונה וראה
: תסתור יום אחד. אם כן לא הו
זכר אתה אחר^ל לכולן כלומר זמן אחד
התרחקו אשר הרמא. שעת ימים
לגטרתו ממע טררה אחת שלא
תהא הפסקה צייהו ויהי סתר קרי
יוס אחד ולא הו רנפין: אלא מא
אית ד' לצימר שלא תהא טומאת
ויבה מפסקת ביניהן. שם רואה
זו קומת את כל מה שמה אלה
קרי לא הו הפסקה: אלא. מקום:
רמא ליה תורא. רב שמואל שט
שור לכוד רב פפא: על פסק בגדי
הזנין. ויהי שם רואה

עם הארץ, כעומר ענף צדיק
 הארץ אס נגעו צו
 שמה עמא וואס וואר צווי מיני מיפוק
 לילה אס נגע משכבו בתרומה דתהא
 נשפרת משום דעס הארץ וואו וואו
 לילה צדי עס הארץ: שבקיה. רב
 פפא לאושפזיה משום דכספיה וואו
 לגבי צד: צימי: מאי שומא לא תשני
 שיה. מתי דתן אץ שורץ עז תחמתי
 צד צווי אט התרומה כצווי שטבל
 ועלה ודרס על צדי חדר דהיינו

במשכבו¹ ונגע ההוא מדרס בתרומה:
לא בעל בקרוב. כבר עצרו ימי
טומאתו וסלקא ליה טבילה: ² משום
בגדי עם הארץ מדרס לפרושים.

וְנִמְנָר כִּסֵּם שְׂמֵרָם מִמֶּמָּה אֲדָם
וְיֹצֵאֵם קִי בְּגָדֵי עֵם הָאָרֶץ מִדֶּרֶס
לְפָרֹעִים: כְּתוּבָה בַּיָּד. לְהַלֵּךְ קִמָּה
לְדֹמֶר נִגְוָה לֵלֶכֶת דְּרָכֵי אֲבוֹתֵינוּ
הָיָה אֵלֶּי כְּוֹמוֹת פֶּרֶסוּ לֵלֶכֶת דְּרָכֵי
יִשְׂרָאֵל הֵי אֵלֶּי יִשְׂרָאֵלִית סָמָה
מֵאִי: עַד שִׁיבְשֻׁרָו. אָבֵל סָמָה
יִשְׂרָאֵל מִכָּל לִדְמָק סָמָה
כִּיכְמוֹת: וְהוֹרִיקוּ בָּנָיו. מָרָה לִי
שִׁנְעִמְתָּם בְּגָדֵי וְקֶסֶם כֵּהֵן גָּדוֹל אָבֵל
לְהַלֵּךְ שִׁמְשֹׁן שֶׁלֹּא אֶסְתִּימָה אֶם הִסְתִּימָה
אֲדָם יִרְוֹק אֵל אוֹ לֵךְ בְּקִיּוֹן אֲנִי בָּהֶן.
לֹא מִכֵּר בְּנָשִׁי לְדֹקוּס שִׁשְׁתִּי הָיָה
לְהֵלֵךְ: וְתִיבֹק צִיָּה. לְחַפְּלוֹ עֵם הָאָרֶץ
יִשְׂרָאֵל דִּלְמָה בּוֹעַל נָדָה קִי' צִי' יִמְרָה
דְּעִיָּה מִמֶּמָּה כָּל זֶמֶן שֶׁהִיא לְמָה:

רס"ג
 דם לפרושין אמר ליה בכותי
 ויכ"י אבותיהן הרי הן ככותיות
 ת רבי יוסי אומר לעולם
 מ' איבעיא להו סתמא מאי
 אבותיהן הרי הן ככותיות הא
 כי ישראל הרי הן כישראליות
 מינה ת"ש דתנן ר' יוסי אומר
 אבותיהן מכלל דת"ק סבר
 חד שספר עם כהן גדול בשוק
 והוריקו פניו של כהן גדול
 ה"מ מתיראות מן הפרושים
 כהן יותר מן הכל והן מראות
 ינו שלא הראת דם לחכמים
 הארץ אמר אביי בצדוקי
 שוית ליה אלא אמר רבא
 רגל

על גם הנגדים או שלש נגדי חזר:
תיפוק ליה משום צינורא דר'ה'
ומוצא וויסנט כוז דבשילי
זמז דלן לו מוטאח מנרס לא לית
בב התמחון כעליון הא התמחון של ע"ה
תא ע"ה הא עביל ליה היינו משום דל'
לא
ספירתה שמה לו תוכל לזהר שלא תפלוט וקיל'
התקוען שמה עשב תשב אשתו נדה לא קא
זי ותמהא אבאי אינו מטבח אהור וכו' ובפ'
לא שתיח אטמא שטינו מטבח אהור האור וכן
שום שתיח טעם דאחר לא יכפת ליה' ואומר וכן
מכוס ליתא אינו טאח אקוס רבלי מנרס ומה
לא תבית שטינ' נמי של חלקק דא חדרים
ויל של ע"ה כחחוחו של זב, לא דאדא אינו מטבח
לא צורו להחיות. דהא דקאמר אי משום ע"ה אק
יטל.

מסורת הש"ס

עם הוספות

[illegible]

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ורמינז
וכו' בגון מוממו
בלובן. לעיל כח ע"ב

תורה אור השלם

(א) וְאִם מִתְּהֵרָה מְזוּזָה
וּסְפָרָה לָּהּ שְׁבַעַת יְמֵי
וְאַחֵר תִּמְחַר:

[ויקרא מו, כח]

(ב) וְכִי יִסְתַּר הָאֵל מִזֶּנֶן
וְסִפֵּר לוֹ שְׂבִיעַת יָמֵי
לְמַהֲרָתוֹ וְכַבֵּם בְּגִד
וְרָחֵץ בַּשָּׁר וּבָמִים חֲמִי
וְסִפֵּר: [ויקרא טו, יג]

ליקומי רע"י

או דילמא נוגע
היתה. נוגע נשכח
זרע דעד השתא הו
נגיעת צית הקהלים ו
היא טמאה אלא צי
השמים ומגזרת הכחז
לכר
פלטתה נגעה
סתר. סתרי
ומעמיא. וילא
שטח נגעה צדום
אינה קותרת דלא
לה כחז והאיכא
מב.]. המשך בסוף המסכ

הגהות וציונים

[illegible]

הדפסה ברזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

תלמוד בבלי <עוז והדר> - מ נדה תלמוד בבלי עמוד מס : 77 הודפס ע"י אוצר החכמה

בית הבחירה (מאירי) מסכת נדה דף לג עמוד ב

כבר ביארנו שהזהב שהיה מונה שבעה נקיים וראה קרי סותר את יומו ומשלים שבעה חוץ מאותו היום אף האשה שהיתה זבה והפסיקה והיא מונה שבעה נקיים ופולטה שכבת זרע הרי היא כרואה קרי וסותרת יום אחד ואין דנין אותה כנוגעת לבד ושלא לסתור כלל וא"כ זה שאמרה תורה ואחר תטהר אחר המעשה תטהר שלא תהא טומאה מפסקת כלומר שאלו היתה טומאה מפסקת סותרת הכל פירושו בטומאת זיבה או נדות ולידה אבל טומאת קרי אינו סותר אלא יום אחד הן איש ברואה הן אשה בפולטת ודבר זה פירושו בפולטת תוך שלשה לתשמיש שאם משלשה ואילך הרי הוא מסריח ואינו מטמא כלל ואחר שכן אי אתה מוצאה אלא בביאת איסור כגון ששםשה בימי זיבה או בימי לבונה שהרי אין שבעה נקיים אלא אחר שראת שלשה רצופים בימי זיבה ומ"מ יש לה עמידה בביאת התר לדעת האומר שיש עונות שלימות בעינין להפקעת טומאה מן הקרי ואתה מפרשה כששםשה ערב שבת וראתה לאחר ששםשה וכן יום ראשון וכן יום שני וליום שלישי התחילה למנות שבעה נקיים ופולטה שעדיין לא נשלמו שש עונות עד הערב ומ"מ אין לשון הסוגיא מוכיח כן שהרי אמרו בה כמה תסתור שבעה דיה כבועלה כלומר שאינו סותר בו אלא יום אחד ולפי זה אף מצד אחר אי אפשר בו סתירת שבעה ומתוך כך יש לפרשה בביאת התר של תורה אלא שהיא אסורה מדברי סופרים כגון שספרה שבעה נקיים וטבלה ושםשה אחר טבילה ואח"כ פולטה וכן בשומרת יום כנגד יום ששםשה בשלישי ולא ראתה שדינה לטבול ולשמש בערב ואף ביום אין בתשמישה איסור תורה ושםשה בו ביום וראתה ופסקה ולמחר מתחלת בספירת שבעה ופולטה תוך שלשה לתשמיש ומ"מ אין לפרשה בזמן הזה ובביאת התר גמור ומשום חומרות בנות ישראל שאף בדם טיפה החמירו לישב שבעה נקיים וכגון ששםשה בטירתה וראתה למחר ופסקה והתחילה למנות שבעה נקיים ופולטה תוך שלשה שבזמן הזה אינה סותרת בפליטה שלא נאמרה סתירה בפליטה אלא לטהרות ואף לטהרות אינה סותרת אלא יום אחד וכן דוקא בהרגישה בפלטה אבל לחוש מספק לא וקצת חכמי צרפת מחמירין בפליטה אף לבעלה ובזמן הזה וכן מחמירין לחוש בכך מספק ומחמירין שלא להתחיל במנין שבעה אא"כ נעצרה לבעלה שלשה ימים:

ספר התרומה הלכות נדה סימן צה

לטבולי יום ומ"מ נתנה למערבי שמש שטבלו מבעוד יום ע"ש ואם היתה חשש פליטה א' טבילה לא היה לה לטבול עד הלילה וכן בסוף בא סי' (נדה נ"ד ע"א) קתני הרואה יום א' טמא ויום א' טהור משמשת שמיני ולילו וארבע לילות מתוך י"ח ומוכיח התם דמשמשת הלילה ורואה למחר ושומרת יום כנגד יום וטובלת לערב וטהורה. והמקילות לספור למחרת ראה בלא קנוח ורחיצה סומכות אהא דאמרינן פרק יוצא דופן דאזלה בכרעה בהדי דאזלא שרתה לכך סומכת על הילוך מרובה שהולכת משעת תשמיש עד הלילה ולא טוב הדבר דהא דקאמר בהדי דאזלא שרתה היינו שיכול להיות שאינה פולט' עוד דשמא נפל כל השכבת זרע אבל מ"מ אינו ודאי כן אלא עדיין יש לחוש שתפלוט עוד דדילמא אשתיר ביה ומילתי' דרבא דאמר פרק יוצא דופן משמשת כל שלשה ימים אסור לאכול בתרומה א"א שלא תפלוט לא בעא לאוקומ' דאזלא בכרעה דאיכא למיחש עוד לפליטה משום דלישנא א"א שלא תפלוט משמע שודאי פולטת ואי דהלכה ברגליה. אם כן חיישינן שלא תפלוט מבעי ליה. דליכא ודאות אלא חששא לכך מוקי לה בישנה במטה ונתהפכה דודאי פולטת וקרא דורחצו במים וטמא עד הערב ולא יותר מוקי לה בהטבילה לאמה במטה ולא נתהפכה דאינה פולטת אבל לא בעי לאוקומי קרא בכבדה את הבית ורחצה וקנחה יפה ואח"כ טבלה כמו שהוכחתי לעיל דקנוח לרחיצה מועיל בטוב משום דמשמע דקרא מיירי בלא עשיית שום מעשה טובלת וטהורה לערב כל זה פירש מורי רבינו הקדוש.

הלכך נראה למורי רבינו דאשה ששימשה ואח"כ ראתה לא מבעיא אם ראתה ג' ימים ולא יותר שלא תתחיל לספור ברביעי דהלכה כרבנן דבעו שש עונות לפליטה שלמות פרק אמר ר"ע והרי גם ברביעי אולי תפלוט עד זמן מעת לעת יום הג' לשמוש וסתירה מן התורה אלא אפי' ראתה אחר התשמי' רק יום אחד או כתם אחד צריכה להמתין ג' ימים לאחר תשמי' ואח"כ תתחיל לספור דהיינו יום ה' עם יום שמוש' דכל יומא ויומא אולי תפלוט ויום הפליטה אינו מן המנין דיום א' לכל הפחות סתר אם כן לא תתחיל עד יום ה' דלרואה טפה כחרדל או כתם שתקנו לספור ז' נקיים מסתמא תקנו כל דין ספירה כמו שצריך לעשות מן התורה לרואה ג' ימים וא"כ לא תתחיל לספור עד יום ה' לשמוש' כגון אם שמש' למוצאי שבת וראתה בו ביום אינה מתחלת לספור עד יום ה' בשבת ובערב רביעי בשבת תבדוק עצמה כדי להפסיק בטירה ותלבש בטירה חלוק לבן או תרחץ הכתם ותתחיל לספור מליל חמישי ואילך ותבדוק עצמה כל ימי הספירה שחרית וערבית ותררחץ רביעי בשבת הבא בחמין שהוא יום ז' וטבול ליל ה' ומותרת אמנם אם להתחיל לספור ממחרת הראייה יכולה בזה ענין לספור שתכניס מוך או בגד רך באותו מקום ותקנח יפה יפה להסיר השכבת זרע ואם דואגת שלא תדע לקנח יפה תרחץ בחמין גם תקנח עצמה ולא חיישינן שתפלוט עוד אחרי כן בלא הרגשה ואז תוכל להתחיל ולספור למחרת הקנוח והרחיצה שהרי תנן פרק ח' דמסכת מקוואות (מ"ד) האשה ששםשה וירדה וטבלה ואח"כ כבדה הבית כאלו לא טבלה משמע דקודם טבילה יכולה לכבד ולקנח ופרק אלמנה לכהן גדול גם גבי משמשת מת בעלה טובלת ואוכלת בתרומה לערב ופרק בית שמאי גבי קטנה עומדת מחיקו וטובלת ואוכלת בתרומה לערב ואין סברא לומר דמיירי בהטבילו' במטה ולא נתהפכ' דזה דוחק וגם פרק אמר ר"ע ראויה היתה תורה לינתן ז

מא:

עין משפט
נר מצוה

[illegible]

תוספי הרג"ש

[illegible][illegible][illegible]

בפולטת כאן במשמשת
אשר ישכב איש אותה וי'
דגבי טומאות בעלמא בית
מגע מטמא ליה כאלו נגע
טמאה בכל ענין אפי' בבי
כפנים כמשמשת. ותימה כ
בבשרה. וי' לאינה מטמא
בחיצון: למימרא דמש'
וטומאת ערב דכתוב ורחצו
ס"פ אלמנה ^(פ) משמשת
פירכא מיתרצא פירכא קמי'

משמיה דר"ש קאמר ור"ל
הר באשה דקאמר לדברי
ליתיה דר"ל לדברי המטומא
גגון שינא הולד והדס דרך

וּדְם דְּרַחַם וְאוֹדֵא ר' שְׁמַעוֹן לַמַּעֲמִיּה וּרְבִנָּה
לַמַּעֲמִיּוּהוּ מִתְקַף לָהּ רַב יוֹסֵף חָדָא דִּהֵיִינוּ
רִישָׁא וְעוֹד מִשֵּׁם מָקוֹם וְלֹד מִשְׁמַע אֵלָא אִמֵּר
רַב יוֹסֵף * כְּגוֹן שִׁצְיָא וְלֹד וְדֵם דְּרַךְ דּוֹפִין
(6) וּבִמְקוֹר מְקוֹמוֹ טִמָּא קְמִיפְלָגִי מִר סָבַר (7) מְקוֹר
מְקוֹמוֹ טִמָּא וְכ"ס מְקוֹר מְקוֹמוֹ טְהוֹר אִמֵּר ר' ל'
לְדַבְּרִי הַמַּטְמָא בְּרִים מִטְמָא בְּאִשָּׁה לְדַבְּרִי
הַמַּטְהָר בְּרִים מִטְהָר בְּאִשָּׁה וְר' יוֹחָנָן אִמֵּר
אִף לְדַבְּרִי הַמַּטְמָא כִּדְם מִטְהָר בְּאִשָּׁה וְאוֹדֵא
ר' יוֹחָנָן לַמַּעֲמִיּה (8) דְּאִמֵּר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם ר' שִׁשְׁ
י

בן יוחנן מנין שאין אשה טמאה עד שיצא
מדרה דרך ערותה שנאמר ^א ואיש אשר ישכב
את אשה דוה וגלה את ערותה את מקורה
הערה ^ב מלמד שאין אשה טמאה עד שיצא
מדרה דרך ערותה אמר ריש לקיש משום
רבי יהודה נשיא מקור שנעקר ונפל לארץ
טמאה שנאמר ^ג יען השפך נחושתך ותגלי^ד
דורך למאי אילימא לטומאה שבבעה ^ה ערם
אמר רחמנא ולא חתיבה אלא לטומאה ^ו דב
אמר רבי יוחנן ^ז מקור שהויע כשתי טיפי
מרגליות טמאה למאי אילימא לטומאת
שבבעה חמשה דמים ממאין באשה ותו לא
^ח אלא לטומאת ערב ^ט ודווקא תרתי אבל חדא
אימר מעלמא אתיא: כל הגשים מטמאין
בבית החיצון: הי ניהו בית החיצון אמר
ריש לקיש כל שתנוקת יושבת וגראת א"ל
רבי יוחנן אותו מקום גלוי הוא אצל שרץ אלא
אמר רבי יוחנן ^י עד בין השנים איבעיא להו
בין השנים כלפנים או כלחוץ ת"ש דתני רבי
זכאי עד בין השנים ^{יא} בין ^{יב} השנים עצמן
כלפנים במתניתא תנא מקום דרישה מאי
מקום דרישה אמר רב יהודה ^{יג} מקום שהשמש
דשתנו רבנן ^{יד} בבשרה מלמד שמטמאה בפנים
בכחוץ ואין לי אלא נדה ובה מנין ת"ל וזה
בבשרה ^{טו} פולטת ש"ז מנין ת"ל יהיה ור' שמעון
אומר דיה כבועלה מה כבועלה אינו מטמא
עד שתצא טומאה לחוץ אף היא אינה
מטמאה עד שתצא טומאתה לחוץ וסבר
רבי שמעון דיה כבועלה והתניא ^{טז} ורחצו
במים וטמאו עד הערב אמר ר' שמעון וכו'
מה בא זה ללמדנו אם לענין נוגע בשכבת
זרע הרי כבר נאמר למטה ^{יז} או איש^{יח} אלא מפני
שטומאת בית הסתרים היא ^{יט} וטומאת בית
הסתרים אינה מטמאה ^כ אלא שגזירה הכתוב
ת כאן בפולטת פולטת תיפוק ליה דהא
מימרא דמשמשת בטומאת ערב סגי לה
שלשה ימים אסורה לאכול בתרומה ^{כא} שאי
במאי עסקינן שהטבילה במטה מכלל
רעה וטבילה ^{כב} בהרי דקאזלה שדיתיה
וכי

י טמאה מפני טיפת תמימים והוררך להשימיעו שטמאה
מטמאה אלא מפני שגזירת הכתוב הוא אלוהא לא
לקודש יצאחו וחוץ^י טמאה היא דהא שמשא: בשטמא
ורבין דכל שלשה אקורה משום תשימשה דיה כעולה היא
היא: הכא במאי עסקינן. הא דקאמר ר"ש דטוהר
ז פלוגתא: מב^י דהא דרבנן כגון דאלוהא אייה כבדורה
קט טוהרה היא טפי דאיכא למימר כהדי דאלוהא ומקסי

קרא במשמשת כתיב דכתיב ואשה
הסדרים הם במשמע הראשון דאצי
כאילו וזה כה בבלי ואמרו במשום
משמשת וה"ק גידת הכתוב משמשת
ידיה ולא שמעתי פולטת משמט
לח תפוק לך שדרך תמשש נעם ו

הרמב"ן דפלוטות הראשונים בזה א
(ועי' רמב"ן שם) כי כולל משמשת ראש
השני וצריך לומר בין השנים. כמין ש
[f] ראה הגהת הבי"ח: [d] דקדוש יצי
א: (ח) א: [c] דפבורי ל' משמשת
(וראו תוס' הרא"ש): [k] ציל וצמ

הזרוע לבית הפנימי ולא נגע כלל
 ששמע דלא קשה מהא מילתיה דרבא אלא לפי
 סוגיא דשמעתין ואמאי דבלי
 ערב סגי לה. לימא דמיירי כגון בקנחה יפה יפה עצמה או רחצה בח
 עומדת מים וטובלת ואוכלת בתרומה. ועוד תנן בפ' ח' דמס' מקואות אה
 ה תמיד חתך אכל תמיד דמורי הו' קרא ודורצו במשמשת ע"י מיירי דלא כבדו

[לעיל טז. וס"ג],
מכות יד; ג) [לעיל
: וס"ג, ד] לקמן מג;
דף מג, ו) זבים פ"ד
ה, ז) לקמן דף מג,
ס"ג; ט) יבמות קח
ע"א.

גהות הב"ח

(רש"י ד"ה ודס וכו')
 שמעון מטרה
 לטמא: (3) ד"ה מה
 זה וד"ה אלף הד"ה
 א"ל ממנו ש"ו ורח"ו
 וחס ללמד וכו'
 מהרי"ק נקמן פסוקין. נ"ב
 ק מג ע"ב ונחום' לשם
 פורס אחאי אינטריך או
 ש ולא ילפינן ליה מוכל
 ד וכל עור אשר יהיה
 יו ש"ו וכנס נמים וגו':
 (ב"ר) לא אשמעי' לא
 בדיעין ליה מפני
 שיהיה ליה
 שפיל:

גליון הש"ס

ז' שני אפשר לה
להתפלל. ע' יצמות
ד' ע"ז מד"ה המורה:

תורה אור השלם

וַאִישׁ אֲשֶׁר יִשָּׁב
תְּאֵשֶׁה דָּוָה וְגִלָּה אֶת
וְיִתְּתָה אֶת
עֶרְוָה וְהָיָה גִלְתָּה אֶת
קֶדֶר דְּמוּיָה וְנִכְרְתוּ
שְׁנֵיהֶם מִקֶּרֶב עַמָּם:

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יי
הַשֵּׁפֶד נִחֲשָׁתָהּ
עֲרוֹתָהּ
תִּנְחָתָהּ עַל מֵאֵהָ
כֹּה
עֲבוֹתָהּ וְכַדְמִי בְנִיהָ
אֲשֶׁר נָתַתְּ לָהֶם:
[דְּבָרֵי מֶלֶךְ]

וַיֵּשֶׁב בְּיַד הַתְּהוֹמָה זָכָה
 וַיְהִי זָכָה בְּבִשְׂרָה
 בְּעֵת יָמִים תְּהוֹמָה
 וְכָל הַנֶּגַע בָּהּ
 יִסָּמָא עַד הָעֶרֶב:
 [ויקרא טו, יט]

וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב
עִם אִתָּהּ יִשְׁכַּבְתָּ זָרָה
חָצוּ בַּמָּיִם וּמָמְאוּ עַד
הָעֶרְבָּ: [ויקרא טו, יח]

אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע
תָּהוּ וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב
קֹדְשִׁים לֹא יֵאבֵל עַד
שֶׁיִּמְטֹר וְהִפָּגַע בְּכָל
מֵא גִפְשׁ אוֹ אִישׁ
שֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שְׂכֶבֶת
זֶרַע: [ויקרא כב, ד]

ליקוטי רש"י

[נדפס בסוף המסכת]

הגהות וציונים

בכמה כת"י ותגלף

[illegible]

משמע דלית ליה אלא
ש"ז כדאמרינן ביבמות
י לא טבלה. וי"ל דמהך
היה מבחוץ דהרי פלטה:

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
 (אופן זה יבטיח את איכות הדפסת התמונה) - מנדה תזמון בבלי עמוד מס: 33 הודפס ע"י אוצר החכמה

עלמוד בבלי

ר התכמה

בנות כותים פרק רביעי נדה

[דף לא ע"ב - דף לג ע"ב]

פרק רביעי

א [דף לא ע"ב] **בנות כותים** נדות ^[א] מעריסותן. והכותים מטמאין משכב ^[ב]תחתון כעליון ^[ג] מפני שהן צועלי נדות ^[ד] וסן יושבות על כל דם ודם: **גמ'** ^[דף לג ע"א] תניא **א** אם הן יושבות על כל דם ודם תקנה גדולה היא להם. אלא שרואות דם אדום ומשלימתו לדם ירוק. דבר אחר יוס שפוסקת צו סופרות למנין שצעה. ^[ה] מתקיף לה רב דימי בר חמא ^[ו] ותספורון ואנן נמי נספריה. דקיימא לן מקצת היום ככולו אמר רבא א"כ ^[ז] שכבת זרע דסתרה ציצה הכי משכחת לה והא מקצת היום ככולו. אי דחויא ^[ח] דלענין נקיים מקצת היום ככולו וז פסקא והתחיל לספור ורואה קרי וקי"ל דסותר אותו היום ותו לא בהמשלת בשמעתא קמייתא ^[דף כג] ואי מקצת היום ככולו מאי סותר הא איכא קצת היום לנא: אי דחויא בפלגא דיומא כו'. קשיא היא ומשני ולימא ליה לקרא כו' נתמיה: וקא מוהדר לאוקומי אתקפתיה אין על כרחיך שבקיה לקרא כו'. דכיון דקי"ל בכל דוכתא מקצת היום ככולו אינו דחיק ומוקיס אנפשיה בסמוך לשקיעת החמה: פולטת. כגון ששמה צווצ ופסקא והתחילה למנות ופלטת: מזהו שתסתר. מנינה הא דקי"ל דפולטת טמאה משום רואה היא וסתרה: או משום נוגעת. ונוגע לא סותר: דיה כבועלה. וז המנה ורואה קרי אינו סותר אלא יוס אחד: תסתר יום אחד. א"כ לא הוו רזופין ורסמנא אמר ואחר מטהר אחר אחר לכולן כלומר זמן אחד לכולן שיהו רזופין טהרתן: לטהרתו אמר רחמנא. שבעת ימים לטהרתו משמע טהרה אחת שלא תהא הפסקא צייניה והכי סתר קרי יוס אחד ולא תהו רזופין: או אלא מאי אית לך למימר שלא תהא טומאת זיבה מפסקת ביניהם. שאם רואה וצו סותרת את כל מה שמהה אצל קרי לא הוה הפסקא: רואה הויא. משום ראיא טמייה קרא: או משום נוגעת בש"ז. דעד השתא הויה נגיעת בית הסתרים ולא הויה טמאה אלא ציוס תשמיש ומגזירת הכחוש וכי פלטת נגעה לגדלי ומטמא: לסתר בזיבה. צימי ספירה אי רואה היא סותרת. אצל נוגעת לא שאם נגעה בשום טומאה אינה סותרת דהא וספרה לה כתיב והיאיל: ולמטמא במשורה. לראייה לא צעין שיעורא כלאמרי' נמתני' לדם נדה ולזיבה ולקרי מטמאים בכל שוה אצל נוגע צעי שיעורא כדאמר בפירקי' איכא למ"ד כנעדהא ואיכא למ"ד כחיתמת פי האמה: אינה סותרת. אם הייתה וזה ופסקא והתחילה לספור וילדה אינה סותרת וימי לידתה אפי' אינה רואה בנן אין משלימין לספירתה אלא משלמת אחריהן אם טהרה:

רש"י

פרק ד א בנות כותים נדות מעריסותן. מקטנותן וצגמ' מפרש טעמא: שרואות צין אדום צין ירוק יושבת עליו ימי נדות וסן תקהל היא להם שאלו רואה דם ירוק הויה מתחלת למנות ששה והוא אם תראה צאוחם ימי נדות דם אדום אינה מונה אלא מיום ראייה ראשונה ואותו דם ירוק טהור היה ומראייה שניה היא נריכה למנות: אם הוה יושבות על כל דם ודם. שכן רואות צין טמא צין טהור יושבות עליו ו' ימי נדמה שהתחיל מנינה משנשמה מראה דם ותמנה ו' ימים: תקנה גדולה היא להם. אבל אין עושות כן אינן מונות אלא מראייה ראשונה כשאר נשים וזהו קלקלה שרואה דם אדום ומשלימתו לדם ירוק כגון ראתה ירוק תחלה סברה היא שהיא טמאה ומונה ממנו ו' ימים וכשרואה בחמישי שלה דם אדום אינה משמרת אלא שני ימים להשלים ו' לראייתה ראשונה והיא נריכה למנות מראייה שניה: יום שפוסקת בו. כשהיא רואה ג' רזופים לאחר ו' ימי הנדה והויה וזה ופוסקת בנאמנע היום סופרת אותו קצת היום שעד הערב למנין ו' נקיים ואנו ו' נקיים שלמים צעין לזבה: א"כ. דלענין נקיים מקצת היום ככולו וז פסקא והתחיל לספור ורואה קרי וקי"ל דסותר אותו היום ותו לא בהמשלת בשמעתא קמייתא ^[דף כג] ואי מקצת היום ככולו מאי סותר הא איכא קצת היום לנא: אי דחויא בפלגא דיומא כו'. קשיא היא ומשני ולימא ליה לקרא כו' נתמיה: וקא מוהדר לאוקומי אתקפתיה אין על כרחיך שבקיה לקרא כו'. דכיון דקי"ל בכל דוכתא מקצת היום ככולו אינו דחיק ומוקיס אנפשיה בסמוך לשקיעת החמה: פולטת. כגון ששמה צווצ ופסקא והתחילה למנות ופלטת: מזהו שתסתר. מנינה הא דקי"ל דפולטת טמאה משום רואה היא וסתרה: או משום נוגעת. ונוגע לא סותר: דיה כבועלה. וז המנה ורואה קרי אינו סותר אלא יוס אחד: תסתר יום אחד. א"כ לא הוו רזופין ורסמנא אמר ואחר מטהר אחר אחר לכולן כלומר זמן אחד לכולן שיהו רזופין טהרתן: לטהרתו אמר רחמנא. שבעת ימים לטהרתו משמע טהרה אחת שלא תהא הפסקא צייניה והכי סתר קרי יוס אחד ולא תהו רזופין: או אלא מאי אית לך למימר שלא תהא טומאת זיבה מפסקת ביניהם. שאם רואה וצו סותרת את כל מה שמהה אצל קרי לא הוה הפסקא: רואה הויא. משום ראיא טמייה קרא: או משום נוגעת בש"ז. דעד השתא הויה נגיעת בית הסתרים ולא הויה טמאה אלא ציוס תשמיש ומגזירת הכחוש וכי פלטת נגעה לגדלי ומטמא: לסתר בזיבה. צימי ספירה אי רואה היא סותרת. אצל נוגעת לא שאם נגעה בשום טומאה אינה סותרת דהא וספרה לה כתיב והיאיל: ולמטמא במשורה. לראייה לא צעין שיעורא כלאמרי' נמתני' לדם נדה ולזיבה ולקרי מטמאים בכל שוה אצל נוגע צעי שיעורא כדאמר בפירקי' איכא למ"ד כנעדהא ואיכא למ"ד כחיתמת פי האמה: אינה סותרת. אם הייתה וזה ופסקא והתחילה לספור וילדה אינה סותרת וימי לידתה אפי' אינה רואה בנן אין משלימין לספירתה אלא משלמת אחריהן אם טהרה:

מעדני יום טוב

מה שאמור בה סותרת יוס א'. פירש"י מ"ש זה בש"ז לענין טומאה רק יוס א': ^[ז] **פירש"י**. כגון ששמה צווצ ופסקא והתחילה למנות ופלטת והוס' כחצו דר"י אומר דמשכחת ששמה צהיתר שחסתור ע"י פליטה אחר ראיית ג' ימים רזופים דקי"ל כרענן צפ' ר"ע דצעי שש עניות שלימות (כדכחצ רבינו לקמן) א"כ אחר ראייה אחת אחר חקיון ר' יוצא דסופרת ו' נקיים על טפת דם כחדל דמסממא נריך נמי נקיים מזרע דצעין דלורייתא תיקון. תוס': ^[ח] **אחר** **אחר** **אחר** וכו'. פירש"י כלומר זמן אחד לכולן שיהו רזופים טהרתן וצריך פ"צ דשצעות דף ש"ט הגירסא אחר אחד לכולן. ופי' הר"ן כלומר שלא יהא לנקיים שלה אלא אחר אחד בלבד ואי ראתה ציינים ומשלמת בחר הכי נקיים ה"ל תרי אחר (אחד) הלכך ילפינן דאי ראתה ציינים סותר מנינה ואח"כ מונה ו' רזופים כדי שלא תהיה להן אלא אחר אחד עכ"ל וי"ל שיש לגרוס כן בלשון רש"י אחר אחד ועיין מה שפירשתי בלשון הר"ן צפ' חינוקת סי' ו': ^[ט] **אפי' דר"ש**. פי' דר"ש ורענן פליגי בפולטת ש"ז אי מטמאה צפנים כבחון ורענן ילפי לה מריצויא דיהיה דקרא דיהיה וזהו צצרה לרצות פולטת ש"ז שתהא כויצתה שטממאה צפנים כבחון כדמשמע צצרה ור"ש אמר דיה כבועלה מה בועלה אינו מטמא עד שתלא טומאה לחון כדכתיב אשר תלא ממנו ש"ז אף היא כו' וע"כ לא קאמר ר"ש דיה כבועלה אלא לטמא צפנים כבחון אבל לסתור ולטמא צכ"ש רואה הויה פירש"י דא"כ דיה כבועלה מטמאה כבועלה צמסהו וסתרה כבועלה ועיין מ"ש לן בזה גבי ור"ת פי': ^[י] **וירבנן פשימא** דהו דרואה הויא. פירש"י דכיון דלרענן מטמא צפנים כבחון אלמא רואה הויה וכ"ש דמטמאה צמשהו ולענין סתירה נמי סתרה דהא צבורת וציה מרצו ליה מיהיה וזהו:

דברי חמודות

פרק ד (א) האי דיהויא בעלמא הוא. וכחצ צ"י ריש סימן קצ"ו שכן הסכימו כל הפוסקים דיוס שפוסקת צו אינה סופרתו למנין שצעה וכי'אד משפטה צעין הספירה צדיקה הכל יפורש באר היטב בפרק האחרון צס"ד:

קיצור פסקי הרא"ש

פרק רביעי א ה'כתא נמקס שרגילים לבעול על דם טוהר נריך לפרוש ליל מ"א לזכר ופי"א לנקבה אפילו לא תראה: הלכתא יוס שפוסקת צו אינו עולה למנין ו': הלכתא פולטת שכבת זרע סותרת יוס אחד הלכך לא תתחיל למנות עד יוס ה' להיושמה כגון ^[א] יוס שימשה צמ"ש לא תתחיל ו' ימים נקיים אא"כ רחצה צמים חמין מן מחרת ראייתה שהמים חמין מפליטים כל הזרע או תקנה יפה צננד או צנוך שלא ישרא אחד הוא המורה עימאלו מוך י"ד וטיהרתו לאחר י"ד וכן אפילו אם שופעת מתוך מ' לאחר מ' טמאה:

שדה צופים

פרק רביעי דף לב ע"א אימר דשמעת ליה לר"מ מיעוטא דשכיח וכו'. הלא"ש צינמות פט"ו סי' א' ונצנכות פ"ג סי' ב' ונחולין פ"א סי' ט"ז: שם אר"י מעשה בעין בול והטבילהו קודם לאמה. הלא"ש צע"ו פ"ד סי' ט': דף לג ע"ב א"ל אנ"ש שנשי צדוקים הן מתאיראות מפני הפרושים. הלא"ש צעירופין פי סי' י"ג:

קובין מפרשים

^[א] צ"ל אם גליון:

לשמעמיה דאמרי יוס שפוסקת צו סופרתו למנין שצעה: **צעי** (מיינה) רמי צר חמא ^א ^[י] פולטת שכבת זרע מהו שחסתור ציצה רואה הויה וסתרה ^[דף לג ע"ב] או דלמא נוגעת הוי ולא סתרה. אמר רבא לפוס חורפא שצשמא. נהי נמי דרואה הויה וסתרה כמה תסתר חסתור שצעה דיה כבועלה. תסתר יוס אחד ואחר מטהר אחר רחמנא ^[ה] אחר אחר לכולן שלא תהא טומאה מפסקת צייניה ולטעמיך צו גופיה היכי סתר לטהרתו אמר רחמנא שלא תהא טומאה מפסקת ציינה אלא מאי אית לך למימר שלא תהא טומאת וציה מפסקת ציינה הכא נמי שלא תהא טומאת וציה מפסקת ציינה. נראה שדצרי רבא נדחו כי אין להשיב על זה וצעי' דרמי צר חמא לא איפשטא. הלכך יש להחמיר בפולטת וסותרת יוס אחד. וכן לקמן בפרק יוצא דופן ^[דף מז]. צעא מיינה רב שמואל צר ציסנא מאצי פולטת שכבת זרע רואה הויה או נוגעת הויה למאי נפקא מינה לסתור ציצה ולטמא צמסהו. אמר ליה רואה הויה אחא ושייליה לרבא וא"ל רבא רואה הויה ולרב יוסף וא"ל רואה הויה ^[ט] אפי' לר"ש ^[י] ולרענן פשיטא לכו דרואה הוי ונראה דרבא גופיה דער ציה שהקשה ד'על דצרי' ולא מנא תשובה ואע"ג דלקמן צפירקין ^[דף לו]. גבי ימי לידה דאמר אצי אינה סותרת ואינה עולה ורבא

הגהות הב"ח א תניא אמר ר"מ אם: ב דיהויא בעלמא הוא דדחיק: ג בעי מיינה רמי בר חמא מרבא פולטת: ד הדר ביה שהקשה רמי בר חמא על דבריו:

תפארת שמואל צ ותספירה ואנן. כצ"ל:

רש"י

פרק ד א בנות כותים נדות מעריסותן. מקטנותן וצגמ' מפרש טעמא: שרואות צין אדום צין ירוק יושבת עליו ימי נדות וסן תקהל היא להם שאלו רואה דם ירוק הויה מתחלת למנות ששה והוא אם תראה צאוחם ימי נדות דם אדום אינה מונה אלא מיום ראייה ראשונה ואותו דם ירוק טהור היה ומראייה שניה היא נריכה למנות: אם הוה יושבות על כל דם ודם. שכן רואות צין טמא צין טהור יושבות עליו ו' ימי נדמה שהתחיל מנינה משנשמה מראה דם ותמנה ו' ימים: תקנה גדולה היא להם. אבל אין עושות כן אינן מונות אלא מראייה ראשונה כשאר נשים וזהו קלקלה שרואה דם אדום ומשלימתו לדם ירוק כגון ראתה ירוק תחלה סברה היא שהיא טמאה ומונה ממנו ו' ימים וכשרואה בחמישי שלה דם אדום אינה משמרת אלא שני ימים להשלים ו' לראייתה ראשונה והיא נריכה למנות מראייה שניה: יום שפוסקת בו. כשהיא רואה ג' רזופים לאחר ו' ימי הנדה והויה וזה ופוסקת בנאמנע היום סופרת אותו קצת היום שעד הערב למנין ו' נקיים ואנו ו' נקיים שלמים צעין לזבה: א"כ. דלענין נקיים מקצת היום ככולו וז פסקא והתחיל לספור ורואה קרי וקי"ל דסותר אותו היום ותו לא בהמשלת בשמעתא קמייתא ^[דף כג] ואי מקצת היום ככולו מאי סותר הא איכא קצת היום לנא: אי דחויא בפלגא דיומא כו'. קשיא היא ומשני ולימא ליה לקרא כו' נתמיה: וקא מוהדר לאוקומי אתקפתיה אין על כרחיך שבקיה לקרא כו'. דכיון דקי"ל בכל דוכתא מקצת היום ככולו אינו דחיק ומוקיס אנפשיה בסמוך לשקיעת החמה: פולטת. כגון ששמה צווצ ופסקא והתחילה למנות ופלטת: מזהו שתסתר. מנינה הא דקי"ל דפולטת טמאה משום רואה היא וסתרה: או משום נוגעת. ונוגע לא סותר: דיה כבועלה. וז המנה ורואה קרי אינו סותר אלא יוס אחד: תסתר יום אחד. א"כ לא הוו רזופין ורסמנא אמר ואחר מטהר אחר אחר לכולן כלומר זמן אחד לכולן שיהו רזופין טהרתן: לטהרתו אמר רחמנא. שבעת ימים לטהרתו משמע טהרה אחת שלא תהא הפסקא צייניה והכי סתר קרי יוס אחד ולא תהו רזופין: או אלא מאי אית לך למימר שלא תהא טומאת זיבה מפסקת ביניהם. שאם רואה וצו סותרת את כל מה שמהה אצל קרי לא הוה הפסקא: רואה הויא. משום ראיא טמייה קרא: או משום נוגעת בש"ז. דעד השתא הויה נגיעת בית הסתרים ולא הויה טמאה אלא ציוס תשמיש ומגזירת הכחוש וכי פלטת נגעה לגדלי ומטמא: לסתר בזיבה. צימי ספירה אי רואה היא סותרת. אצל נוגעת לא שאם נגעה בשום טומאה אינה סותרת דהא וספרה לה כתיב והיאיל: ולמטמא במשורה. לראייה לא צעין שיעורא כלאמרי' נמתני' לדם נדה ולזיבה ולקרי מטמאים בכל שוה אצל נוגע צעי שיעורא כדאמר בפירקי' איכא למ"ד כנעדהא ואיכא למ"ד כחיתמת פי האמה: אינה סותרת. אם הייתה וזה ופסקא והתחילה לספור וילדה אינה סותרת וימי לידתה אפי' אינה רואה בנן אין משלימין לספירתה אלא משלמת אחריהן אם טהרה:

^[1] הדפסה ברזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

^[2] תלמוד בבלי <עוז והדר> - מ נדה תלמוד בבלי עמוד מס : 189 הודפס ע"י אוצר החכמה

[דף 27 ע"ב]

אמר אינה קותרת ועולה ואמר רבא מנא אמינא לה ואחר חטרה אחר אחר לכולן שלא תהא טומאה מפסקת ביניהן ואצי אמר שלא תהא טומאת זיבה מפסקת ביניהן מכלל דרבא מקפיד אפי' על הפסקת טומאה אחרת. י"ל דטומאת לידה חשיבא ליה כטומאת זיבה. משום דמטמאה שבעת ימים (א) ועושה משכב ומושב. אבל מטומאת קרי אפשר שחזר בו. [ב] הלכך כל אשה [ג] לריכה ליזרה שלא תתחיל לספור ז' נקיים עד יום ה' לשימושה כגון אם שמשה צמואי שבת אינה מתחלת לספור ז' נקיים אלא ביום חמישי. דקי"ל כרבנן דאמרי בשבת בפרק ר"ע (דף פו.) דשש עונות שלימות צעינן לפליטה. דאין שכבת זרע מסרחת אלא לאחר שש עונות שלימות. הלכך כששימשה צמואי שבת אם תפלוט בליל רביעי קודם עת שימושה צמואי שבת עדיין היא עומדת בתוך ו' עונות לשימושה ואם פלטה קותרת (ב) [ג] הלכך יום חמישי יהיה ראשון לספירתה. אמנם אם חרזה להתחיל ספירתה מיד [ג] ממחרת ראיתה (ג) תקנה יפה צמון או כנגד דק [ג] להפליט כל הזרע [ע] או תרחץ במים חמין ויפלוטו המים חמין כל הזרע. וכן תנן בפ"ה דמס' מקואות האשה ששמשה וירדה וצבלה [ג] ואח"כ כבדה הבית הרי היא כאילו לא טבלה. ומשמע הא אם כבדה הבית קודם טבילה

הגהות הב"ח א משמשת שמיני וילילו עמו וארבע:

תפארת שמואל (א) ועושה משכב ומושב לא תהא מפסקת אבל מטומאת קרי אפשר שחזר בו וסותרת יום א' חלכך כל אשה צריכה ליוהר וכו'. כצ"ל: (א) לערב וטהורה. נ"ב אעפי' שסותרת מחמת פליטת שכבת זרע אלא מיירי בשכיבדה וק"ל:

רש"י

ומת בעלה. זו ביסוס: טובלת. משום ציאה דכתיב ואשה כי ישכב איש אותה שכבת זרע וגו': יום א' טמא ויום א' טהור. כל ימייה וקמיירי כשרואה ביום: משמשת שמיני. ויום שרמשה זו ראייה ראשונה שהרי טהורה הוות שהרי בשביעי לערב טבלה ולא תראה עד תשיעי הלכך משמשת שמיני שלם בלילה ויום: וילילו עמו. ליל אחריו נגיהי תשיעי: וארבע לילות מתוך שמונה עשר יום. לראיה הראשונה שהרי אשה זו לא תהא זבה לעולם שאינה רואה ג' רגופים וכשהיא רואה תשיעת תהא שומרת עשירי ותשמש בלילה ותראה ב"ח ותשמור י"ג ותשמש בלילה הרי ג' ותראה ט"ו ותשמור ט"ז ותשמש לערב הרי ד' וב"ח תראה ותשמור י"ח הרי כלו י"ח ולא שמשה אלא ד' לילות לבד שמיני וילילו ותשמש אחרון אינו צמון י"ח ולמחר ב"ח כשתראה תהא תחלת נדה שהרי שלמו י"ח שבין נדה לנדה וסותרת למנינה שאמרת: אי דאדולה איהי בברעה. א"כ מאי אפשר שלא תפליט כל

מערני יום טוב

גופייהו דש"מ דהחמימות מסרית ומפליט הזרע אלא דאכתי שאר כיבוד שע"י מוך או צגד מהיכא שמעינן לה: [ק] וטובצ"ת צ"עב וטהורה. מהיכן חטרה אם לא ע"י כיבוד: [ר] ויפמכו ע"י שהוצבות מושעת תשישיש בו. והיהא דתנן בפ"מ דמקואות טבלה ולא כבדה את הבית כאילו לא טבלה תפטר בשלא תראה א"כ הריא דמס' מקואות כשהלכה דפלטתו צביה החיצון וכותלי בית הרחם העמידוהו ומש"ה לריכה כיבוד לטהרות משום נגיעת דש"ז אלא דלית לה דין פולטת לראייה. הרשב"א: [ש] ואמאי אמר רבא. משמשת כל ג' ימיים אסורה כו' דלעיל בסמוך: [ח] דהא אמרינן. ד' מ"א ולעיל כתבתינו גבי צעיא דש"ז רואה הוא כו': [א] א"א משובש דבתיב ביה זיבדה. זה הלשון לא ידעתיו לפרשו ולכן נ"ל שצ"ל אלא משום דפתוך ביה זיבה והיינו כי הא דלמרינן בפרק המפלת דף כ"ב טעמא דש"ז קותר בזב לפי שא"א ליה בלא כתותיו זיבה פירש"י לפי שא"א לראות ש"כ הבאה אלו הזב בלא טיפת כתותיו זיבה דשתא קלמ זיבה דליא ביה קא סתר ע"כ ואפי"ה אינו קותר כל שבעה דזיבה גמורה דלא ערבה ביה ש"ז קותרת כל ז' כתותיו זיבה דערבה בה ש"ז לא קותרת אלא יום א': [ב] בפ' יוצא דופן דף מ"ב. פירש"י מדמרינן ליה מיהיה זיבה

דברי חמודות

קודם ראיתה משלמת עליהן ארבעה ימים מיום שמושה וזה' לשמושה מתחלת לספור עכ"ל אבל רמ"א ז"ל כתב דבמדניות אלו נוהגים שמוסיפין עוד יום א' דהיינו אם שמשה צמוא"ש מתחלת למנות יום הששי ראשון לו' נקיים וכתב שאין לשנות וכן נוהגים במדניות אלו שאין לחלק בין שמשה עם צעלה ללא שמשה וכל אשה שרואה כתם לריכה להמתין ה' ימים עם יום שרמשה זו ואין לשנות אבל המחמיר להמתין עד ז' ימים יתמיר והמיקל שכבר להקדים עמנו למנוח ע"כ ועיין בפרק הרואה כתם סעיף א' ורמ"י שכתב כל אשה שרואה אפי' כתם כחרדל לא כוון יפה בזה דהא בפ' הרואה כתם כתב דאין כתם צפחות מבגדים ועוד אא"כ נכתוין לצבדת האומרים דזה דוקא בכתם שעל בגרה אבל בכתם שעל גופה אין לו שיעור כמ"ש שם ס"י ו' ואם לזה נכתוין לא הי"ל לקסות אלא לפרש: (א) תבאין יפה במוך בו' או תרחץ בו. והרשב"א בת"ה הקצר מסקין וכתב לעולם ילמד אדם בתוך ביתו שתהא מכבדת בית המוכף יפה יפה ורחיבה בחמין כדי שלא תבא ליד ספקיות הללו ע"כ וכתב ב"י נראה מדבריו דתרחי בעי כבוד ורחיבה כדי ללאת ידי כל ספק וכ"כ בסה"ת וז"ל אה חרזה להתחיל לספור ממחרת הראייה יכולה בזה הענין שכתבים מוך או בגד רך צלוחו מקום ותקנה יפה יפה להסיר הש"י ואם דואגת שלא תדע לקנה יפה תרחוך בחמין גם תקנה עזמה ולא חיישין שתפלוט עוד אח"כ בלא הרגשה ואו חוכל להתחיל ולספור מיום המחרת ע"כ אבל סמ"ג כתב י"א שאם רחצה היטב במים חמין אותו מקום שמתחלת למנות למחרתו ולימא דאין אנו בקיאים בזה ע"כ וכתב ב"י ואין לומר דלא ממעט אלא רחיצת חמין אצל לא הכנסת מוך שהרי בצהמה מיי' פ"ו מהא"צ בשם סמ"ק דאין לנו עתה לסמוך על בדיקת מוך שכתבים צלוחו מקום דאין אנו בקיאים בזה ולעולם לריכים להמתין ו' עונות שלמות ע"כ משמע דאפי' בדיעבד תרווייהו קנות ורחיבה לא תהני דכיון דאין אנו בקיאים בהם כי עבדי תרווייהו מאי הוי ואע"פ שנקבת הגי'מ לא נמאץ לשון זה מ"מ מדברי סמ"ק עמנו נלמוד דכשם שאין אנו בקיאים ברחיצת חמין כך אין אנו בקיאים בקנות כלומר שאין אנו יודעים עד איהו מקום לרין להגיע המים החמין או הבגד שמקנה זו כדי שגדע ודאי שנפלט הש"י כולו ומ"מ כיון ששום א' מהפוסקים לא כתב כי שפיר דמי להמיר ע"י קינות או רחיצת חמין עכ"ל הב"י אצל רמ"א ז"ל כתב לנהוג דלא לסמוך על קינות ורחיצה אפילו אי עבדי תרווייהו דהרי כבר נתבאר שאנו נוהגין

קובץ מפרשים

(6) ואין להקל מהא דאמר בפ' יוצא דופן אי דאולה כו' דהכי פירושא [אי דאולה] בברעה כו'. כצ"ל [ר"ש מדעסויא]:

הדפסה ברזולוציות מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

תלמוד בבלי <עוז והדר> - מ נדה תלמוד בבלי עמוד מס : 190 הודפס ע"י אוצר החכמה

רבינו

בנות כותים פרק רביעי נדה

(דף ק"ג ע"ב - דף ע"א)

אשר

דרואה היא. ולי נראה דקשה לפירושו מהא דמיציעא לן לקמן (ס). אי רואה היא [ג]מדלחמור רחמנא אבעלי קריין צנייני. ועוד מדפריך (לקמן ד' מא:): [ד]אמילתיה דר' שמעון מקרא דורחנז צמים וטמא עד הערב אלמא ככל פולטת איירי. ועוד דקאמר לקמן (ד' מב:): אפילו לרבי שמעון לא אמרו דיה כצועלה אלא לטמא צפנים כצחוך. אכל לסמור ולטמא צמשהו רואה היא [ה]אלמא דעדיפא מצועלה לענין סמירה והראב"ד ז"ל כתב צמשהו שלא אמרו פולטת שכבת זרע סקותרת אלא לטהרות בלבד אכל לצעלה אינה סותרת. מדאמר לקמן (ד' לו:): גבי קושי דבר הגורם סותר ואין גורם אינו סותר. ופולטת אינה גורמת טומאה לצעלה אינה סותרת לצעלה. **דבריו תמוהים** [ו] היאך תסמור לחצין. שעלו לה ימי ספירתה לצעלה וטהורה לשמש ואסורה לטהרות ולקודש ולמקדש. ועל צעיא (ד' לו:): דקושי מהו שסמור ציצה דבר המטמא סותר או דלמא דבר הגורם סותר [ז] פירש"י וקרי אע"פ שאינו גורם ויצה גורם מיהא טומאת יום אחד [ח]הלכך סותר יום אחד. וכן נמי תני (ס) אצוה דרבי אבין מהג"רס לו וצו ז' לפיכך סותר ז'. מה גרס לו קריי יום אחד לפיכך סותר יום אחד. [ט]ועוד הציא ר'איה מדתני (לקמן ד' סו:): ר"ש אומר ואחר חטא אחר מעשה חטא אכל אמרו חכמים אסור לעשות כן [י] שלא תצוה ל ידי ספק (דנה) אלמא אי לא תשאא דשמא תראה דס לאחרא תשמיש משמשת ואילכת ואינה חוששת שמא תפלוט שכבת זרע. [ב] ולא מסתבר שלא החירה תורה צ' אלא על מנת שלא תתהפך ולא תתן כלל אחר תשמיש כל היום ב'. וצפ' המפלת (ד' טו:): גבי טועה [ג]אמר בעשרים וחד תשמש. ונ"ל שאינה ר'איה (ד) דפולטת אינה סותרת יום אחרון. דודאי דס ציצה ויצה צוצ סקותרין כל המנין [ד] סקותרין עד ערב יום ז' אכל פולטת שכבת זרע שאינה סותרת אלא יום אחד אס פלטה אחר שספרה מקצת היום שזב אינה סותרת. דעיקר סמירה שכבת זרע הוא משום דלא מיקרו

הגהות הב"ח ב אחר תשמיש כל היום ועוד הביא ר'איה מדאמר בפ' המפלת לגבי טועה בעשרים וחד תשמש כצ"ל ותיבת אמר נמחק: ג אבי בינייהו איכא בינייהו שופעת מתוך ד':

תפארת שמואל צ) ולא מסתבר שלא התירה תורה. ג"ב ר"ל אחר הטבילה: ג) ושוב **מצאתי בדברי בשם הר"ר יונה והביא ר'איה** מדם נדה כו'. ר"ל דר"י מביא ר'איה דאפילו דם נדה אינה סותרת אחר הטהרה בזבה וכו' וכ"ש דקרי אינו סותר והרא"ש לא הביא ראיות הר"ר יונה בכאן סמך אמר"ש אה"ז ויש ללמוד וכו' ודר"ק וככ"כ בס' מ"מ:

רש"י

ג' דמשמע טמאה ודאית הא צחוקת טהורה היא טפי דאיכא למימר צדדי דזולא ומסגיגא צברעה שדיתיה לכוליה קודם טבילה: קושי מהו שתסתר בזיבה. כל מה שספרה: בדבר הגורם. ל ידי ויצה אס רחמנא ג' והאי לאו גורם הוא דלא אחא ציה ל ידי ויצה ואי קשיא ורבי קרי שאינו גורם כדקימא לן וסותר ההיא לאו סמירה הוא דחד יומא הוא דסותר וכי קא ציי רצא לסמור הכל: אחר מעשה. כיון שספרה מקצת היום של שצעי חטא ע"י טבילה: **ל ידי ספק**. שמא תשמש ציום ומראה מיד לאחרא תשמיש וגמלא סותרת כל שלפניה וטבילה פסולה: בעשרים וחד. שהוא סוף שצוע שלשית תשמש דהא אפי' קרנה לידתה לילד ציום שצאתה לפניו כבר כלו ימי טומאה והיום שצעי לנקיים של ספירה וקיימא לן טבילות זצ וצצה ציום צפ"ק דיומא דמקצת היום ככולו הלכך ציום כ"א תשמש: מעין אחד הוא. דס הצא צימי לידה ודס הצא צימי טוהר ממעין א' הס צאים: התורה טמאתו. כל ז' לוכר ולנקזה: והתורה טהרתה. אחר מכן: נסתם הטמא. לאחר שצועיים ונפתח הטהור: נסתם הטהור. לאחר שמונים ונפתח הטמא: לרב רישא. דשפעה ממון ימי טומאה לימי טהרה לקולא וטהורה ואע"ג דלא פסק דהא התורה טהרתו: וסיפא. דשפעה ממון מ' לאחר מ' וממון פ' לאחר פ' לתומרא וטמאה לאחר פ' דהמורה טמאתו: ללוי רישא לחומרא. כיון דלא פסקא לא נסתם מעין טמא: וסיפא לקולא. כיון דלא פסק לא נסתם מעין טהור: בין לקולא. כגון שופעת ממון י"ד לאחר י"ד ה"ל רב לקולא דאמר מעין אחד הוא והמורה טהרתו ולא צעי הפסקה: מהו שתעלה. אס ילדה צוצ וצימי לידתה לא רחמנא מהו שיעלה לה לנקיים ולא תטריך לפסור אחריהן: אינה סותרת. אס הייתה וצה ופסקה והתחילה לפסור וילדה אינה סותרת וימי לידתה אפילו אינה רואה צהן אין משלימין לפסירתה אלא משלמת אחריהן אס טהרה:

מעשרני יום טוב

נראה שאינה אסורה לשמש אלא מדרבנן כפיירש"י דרחמנא טהריה לדס קושי והדין עמו דאי לא אמרת הכי א"כ אף היא תהיה צריכה שימור מדאורייתא כך נ"ל לפ' לשון רש"י שכבת רבינו אכל צפירש"י שלפנינו כתוב צוה ה' ואי קשיא והרי קרי שאינו גורם כדקיי"ל וסותר ההיא לאו סמירה דחד יומא הוא דסותר וכי קא ציי רצא לסמור הכל ע"כ: [ח]הלכך בותר יום א'. ומסתמא צפולטת קאמר דהא צקושי אצעיא לן: [ט]ועוד הביא ר'איה בום. ר"ל הראב"ד: [י] ש"א תבא צ"די ספק גרס. ולי"ג נדה דנדה שאין נריך נקיים לא שייך שזס סמירה וספק: [ב] וי"א בסתבר ש"א התירדה תורה א"א ע"ל מנת ש"א תתהפך בו'. ותמיהא לי וכי לא מסתבר לומר כן והרי רצא מוקי לקרא הכי צפ' וינא דופן דף מ"צ דאמר רצא משמשת כל ג' ימים אסורה וקאמרינן דרצא אקרא דורחנז צמים דמשמע דיכולה לטבול צו ציום קאי וקאמר דכי כ' רחמנא ורחנז וגו' צשאינה מתהפכת אכל צמתהפכת כל ג' ימים אסורה: [ג] אמר בעשרים וחד תשמש. ולא חיישין לפליטה: [ד] בותרין עד ערב יום כ'. כלומר עד הערב שמש של יום ז': [ה] בודם נדה. דלאחר י"א יום שצין נדה לנדה ועיין לקמן גבי דס יולדת נקבה בשצוע שניה דלא סתרה לנקיס דשצוע ראשונה וכן וצה דעלמא כו': [ס] בדברי ר"י. ר"ל רבינו יונה וצשאר דוכתי רגיל לכחז הר"י שר"ל רבינו יונה: [ע] אין צ"דה בותרת. עיין לקמן צממון מ"ש צסס התוס': [א] רבא אמר אינה בותרת. וא"ת והא רצא סוכר דא"ל לפתיחת הקצר בלא דס (כדכתב רבינו צרפ"ק) וא"כ תסמור דהכא צעינן ז' נקיים מדס וי"ל דרצא אליציה דר' מרינוס קאמר וסכר דאפשר לפתיחת הקצר בלא דס דהא קאמר דאינה סותרת. תוס':

דברי המודות

דוקא אלא סמירה ציום שצעה עצמו קרי לה סמירה דלאחר ז' דיוין דאמר' מקצת היום ככולו הוי כצילו הוא לאחר ז' ומסיק עוד דלא מקרי פולטת ציום אחרון אלא בשפלוטת אחר שהאיר היום אכל קודם שהאיר היום לא אמר' מקצת היום ככולו דהא וצה טובלת ציום הו' מן המורה וכמו שיבאר צקוף מכליתין אכל בליל ז' ודאי לא עלתה לה טבילה והא דכתב הסמ"ק שאס טעמה צמנין יום א' כו' כשטבלה בליל ז' נמי מיירי ע"כ:

שדה צופים

דף דה ע"א הכא באתים קמפלגי רבנן לא דרשי אתים וכו'. הלא"ש צצכרות פ"א סי' ה': דף דה ע"ב אייתמר רב אמר ממין אחד הוא וכו'. הלא"ש צצה פ"י סי' ו': דף דו ע"א ת"ש יולדות בזוב שספורה ולא טבלה וכו'. הלא"ש צצה פ"ד סי' צ':

חדפסה ברזולוציית מסך - לחדפסה איכותית חדפס ישירות מן התכנה **תלמוד בבלי** ‏**<עוז והדר> - מ נדה תלמוד בבלי עמוד מס: 191 הודפס ע"י אוצר החכמה**

משמרת הבית

שאינ מחילת היום שלא ראחא מעכב על מקצתו שראחא אלא אדרבה מקצתו הגורם חשוב יותר לגרור אחריו המקצת שאינו גורם ולעשותו כיוצא בו. ובאמצע הספירה בין רואה במחלת היום בין רואה בסופו אינו עולה כלל מפני שהשבעה נקיים מדם לגמרי צעין ואפילו לכותאי. וק"ו דאמרין בראש השנה נמי מהאי טעמא הוא, לפי שאין השנה גורמת שום דבר לא במחלתה ולא בסופה והוא ליה כמחלת נדה והילכך בין במחלתה בין בסופה יום אחד שגורם חשוב שנה לגרור אחריו את הכל, ולא ק"ו גמור הוא דהא נדה בשעולה לה במחלתה ואינו עולה לה בסופה בטעמא תליא מילתא כדאמרן משא"כ בשנה, אלא משום דנדה אעפ"י שאין עולה לה ולפי שמקצת הראשון של יום אינו גורם, אף בשנה כן כיון דאין במחלתה ולא בסופה שום דבר גורם עומד כנגדו לבטל כחו של יום הילכך בין במחלתה בין בסופה עולה ע"כ. ועתה ירא איש נכון וחכם וישתעשע עם זה בין עיניו וידע אם דברים אלו נכונים או עלו עמהם ערצובים.

כתחילתו, והוא הדין והיא הטענה בזבה יום שפוסקת בו. אבל תחילת נדה אע"פ ש[היה] תחילתו טהור, כיון שלא היה תחילת היום גורם שום דבר אינו נחשב לגרור אחריו מקצתו ולבטל כוחו. והוא הדין לתחילת זבה שאין תחילת היום שלא ראחא מעכב על מקצתו שראחא בו, אלא אדרבה מקצתו הגורם חשוב יותר לגרור אחריו המקצת שאינו גורם ולעשותו כיוצא בו. ובאמצע הספירה בין רואה בתחילת היום בין רואה בסופו אינו עולה כלל, מפני שהשבעה נקיים מדם לגמרי בעיניו ואפילו לכותאי. וקל וחומר דאמרין בראש השנה נמי מהאי טעמא הוא, לפי שהשנה אינה גורמת שום דבר לא בתחילתה ולא בסופה והוא ליה כמחלת נדה, והילכך בין בתחילתה בין בסופה יום אחד שגורם חשוב שנה לגרור אחריו את הכל. ולא קל וחומר גמור הוא, דהא נדה כשעולה לה [בתחילתה ואינו עולה לה] בסופה בטעמא תליא מילתא כדאמרן מה שאין כן בשנה, אלא משום דנדה אע"פ שאין עולה לה בסופה אפילו כן עולה בתחילתה, ולפי שאין המקצת הראשון של יום אינו גורם, אף בשנה [כן] כיון דאין בתחלתה ולא בסופה שום דבר גורם עומד כנגד לבטל כחו של זה, הילכך בין בתחילתה בין בסופה עולה.

ברק הבית שפוסקת בו ליכא למספריה צנקי, דלאו נקי הוא כיון דראחא בו, אצל בסופא כיון שמחלת היום עבר צנקיות הא איכא ספירה ד' נקיים, אלא דלדידן אם ראחא סותרת ולר' יוסי אינה סותרת כיון דהתחילה לספור יום שציעי שמחלתו טהור היה איכא ספירת שבעה, אצל במחילת השבוע ליכא למספריה צנקי כל שראחא בו, אצל כשהתחילה לספור צנקי עולה לה, ודוקא בסוף ספירה אצל באמצע ספירה לא, דלא צעי שיהא הפסק צנייהס. אצל נדה דלאו צנקיות תליא מילתא אלא ציומי בלמוד, סוף היום במחלתה עולה ליום אחד. וכן בכל [מקום] דצעין ימים כגון גבי צהמה דכתיב שבעת ימים יהיה עם אמו, לא שנה נולד מחילת הלילה ולא שנה נולד בסוף הלילה או בסוף היום, אותו היום עולה לה למנין ז'. אצל מכל מקום שפיר יליף מינה לשנה, דכיון דשנה יום אחד בסופה חשוב שנה, הוא הדין במחלתה, כיון דאשכחן נדה דעדיף טפי מקצת היום במחלתה מבסופה, דאם נדה לא חשיב מקצת יום בסופה חשיב במחלתה, בשנה דעדיף יום אחד בסופה להיות חשוב שנה דין הוא שיהא חשוב במחלתה.

פסקא ה'

בדין פולטת שכבת זרע

טוש"ע סי' קצ"ו סעיף י"א, י"ג

האשה ששמשה וראתה יום אחד והפסיקה טהרה או ששימשה ומצאה כתם, יש לדקדק מאימתי מונה זו שבעה נקיים, לפי שהאשה פולטת כל שש עונות משעת שימושה, וכדאיתא בשבת פרק ר' עקיבא (פו, א). ויש לחקור פולטת שכבת זרע אם היא כרואה לסתור ולטמא במשהו, או כנוגעת בקרי שאינה סותרת. **גרסינן** בפרק יוצא דופן (מב, א) בעא מיניה רב שמואל בר ביסנא מאביי פולטת שכבת זרע רואה היא או נוגעת היא למאי נפקא מינה לסתור ולטמא במשהו ולטמא בפנים כבחוזין. ואמרין עליה מה נפשך אי שמיע ליה מתניתא לרבנן רואה היא ולר' שמעון נוגעת היא דתניא בבשרה מלמד שמטמאה בפנים כבחוזין אין לי אלא נדה זבה מניין תלמוד לומר זובה פולטת שכבת זרע מניין תלמוד לומר יהיה ר' שמעון אומר דיה כבועלה מה בועלה אינו מטמא עד שתצא

או דילמא נוגעת הויה ולא סתרה אמר רבא לפום חורפא שבישתא נהי נמי דסתרה כמה תסתור שבעה דיה כבועלה תסתור יום אחד ואחר תטהר אמר רחמנא אחר אחר לכולן שלא תהא טומאה מפסקת ביניהן ולטעמין זב גופיה היכי סתר טהרתו אמר רחמנא [שלא תהא טומאה מפסקת ביניהן אלא מאי אית לך למימר] שלא תהא טומאת זיבה מפסקת ביניהן. ואע"ג דרבא אמר לפום חורפא שבישתא, מדאקשי ליה רמי בר חמא זב גופיה היכי סתר ושתיק ליה, שמע מינה קבלה מיניה. והכין הלכתא דרואה הויה, וכדפשוט ליה רבה ורב יוסף לרב שמואל בר ביסנא, ואביי נמי הדר ביה ואמר ליה שפיר קאמרו לך, דאלמא אפילו לר' שמעון ולסתור ולטמא במשהו רואה הויה. ולפיכך כתב רבנו יצחק הזקן ז"ל בעל

טומאתו לחוץ אף היא אינה מטמאה עד שתצא טומאה לחוץ אי לא שמיע ליה מתניתין מסתברא נוגעת הויה. ואמרינן לעולם שמיע ליה מתניתא ואליבא דרבנן לא קא מיבעיא ליה כי קא מיבעיא ליה אליבא דר' שמעון ולטמא בפנים כבחוץ לא קא מיבעיא ליה כי קא מיבעיא ליה לסתור ולטמא במשהו כי קאמר ר' שמעון דיה כבועלה לטמא בפנים כבחוץ אבל לסתור ולטמא במשהו רואה הויה או דילמא לא שנה אמר ליה נוגעת הויה אתא שייליה לרבה אמר ליה רואה הויה אתא לקמיה דאביי אמר ליה ברוקא דהדדי טפי ושפיר אמרו לך עד כאן לא אמר ר' שמעון אלא לטמא בפנים אבל לסתור ולטמא במשהו רואה הויה. ובפרק בנות הכותיים (לג, א) בעי רמי בר חמא פולטת שכבת זרע מהו לסתור בזיבה רואה הויה וסתרה

מראה הבית

ואם אתה אומר שתסתור אפילו לבעל נמצא בועל זבה למפרע.

ומורי ה"ר יונה ז"ל תירץ דלעולם אחר גמר השימור אינה סותרת, דכיון דמקצת היום ככולו, ודם נדה אינו סותר אף לבית שמאי דאית להו שימור באחד עשר כדאיתא בשיליה מכלתין, כל שכן דקרי אינו סותר אחר טהרה, ועיקר סתירת שכבת זרע אינו אלא משום דלא מיקרו נקיים, ואחר שספרה נקיים שוב לא יסתור השכבת זרע. והא דמקשינן בפרק בנות הכותיים תסתור כל שבעה, דמשמע דאפילו ספרה כל שבעה שכבת זרע סותרת, היינו דוקא ברואה בלילה קודם שימור דמקצת היום, אבל לאחר שימור דמקצת היום פשיטא דלא אלים מדם הנדה לב"ש. וכבר הארכתי יותר מזה בפסקי ההלכות שלי בס"ד.

ומכל מקום מה שאמר הרב ז"ל שאין שכבת זרע סותרת לבעל הואיל ואינה גורמת שום טומאה לבעל, ראייה גדולה היא.

(חידושי הרשב"א נדה מב, א)

הא דבעי רמי בר חמא פולטת שכבת זרע רואה הויה או נוגעת הויה. אליבא דר' שמעון בעי לה, אבל אליבא דרבנן פשיטא דרואה הויה כדאיתא בפרק יוצא דופן, אלא דרבא אית ליה דאינה כרואה משום פרכיה, ולקמן בפרק יוצא דופן נאריך בה בס"ד הלכתא כמאן.

ופולטת שכבת זרע דהכא פרש"י ז"ל כגון ששמשא בזוב, שאלו שמשא קודם לכן ואח"כ ראתה שלשה ימים ונעשית זבה גדולה ואחר שלשה פלטה שכבת זרע אפילו לכשתמצא לומר שהיא כרואה אינה סותרת לפי שאין שכבת זרע מטמא לאחר שלשה ימים מפני שהוא מסריח ואינו ראוי להזריע כדאיתא לקמן. אבל הראב"ד ז"ל פירשה בששמשא ביום שביעי לטהרתה אחר שטבלה. ובתוספות העמידה אליבא דחכמים דאמרי בשבת פרק ר' עקיבא דשש עונות שלימות בעינן, וזמנין משכחת לה דפלטת לארבע עונות וחצי או לחמש עונות.

הא דאמרינן שלא תהא זיבה מפסקת ביניהם, לאו דוקא, אלא טומאת שבעה כזיבה קאמר, ואפילו טומאת לידה מפסקת כדאמר רבא לקמן בפרקין, ואת"ל דשמעתין דוקא בטומאת זיבה, אתיא שמעתין כאביי דאמר לקמן דוקא טומאת זיבה.

(חידושי הרשב"א נדה לג, א-ב)

פסקא ה'

הא דבעא מוינה רב שמואל בר ביזנא מאביי פולטת שכבת זרע רואה הויה או נוגעת הויה. אסיקנא דרואה הויה ואפי' לר' שמעון. ורבינו יצחק בעל התוספות ז"ל דקדק מכאן דכיון שהיה רואה, עכשיו שכל הנשים ספק זבות אם שמשא ואחר כך ראתה אינה יכולה להתחיל לספור שבעה נקיים עד שיעברו עליה (שלש) [שש] עונות שלמות לאחר תשמישה, משום דכל שש עונות היא פולטת כדאיתא בפרק ר' עקיבא, וכל שהיה פולטת היא סותרת מנינה, והילכך עד יום רביעי לשמוש לא תספור, אלא מיהו אם כבדה את הבית יפה יפה הרי היא מונה והולכת מיד וכדכתבין לעיל.

ור"ת ז"ל כתב דלא הויה רואה אלא פולטת שכבת זרע דוב, דמשום צחצוחי זיבה שבו הוא סותר כדאיתא בריש פרק המפלט, אבל קרי בעלמא אפילו בבוועלה לא הוי משום רואה אלא משום נוגע, ודיה כבועלה. ובתוספות הקשו עליו דהיא דמי משמע דלרבנן לא אמרינן דיה כבועלה, ואפילו לר' שמעון לא אמרינן דיה כבועלה אלא לטמא בפנים כבחוץ, אבל לסתור ולטמא במשהו עדיפא מבוועלה ורואה הויה.

אבל הראב"ד ז"ל כתב בתשובה שלא אמרו פולטת סותרת אלא לענין טהרות אבל לבעלה אינה סותרת. והביא ראיה מדאמרינן לעיל דבר הגורם סותר דבר שאינו גורם אינו סותר, ותניא מה גרם לו זובו שבעה לפיכך סותר שבעה קיריו יום אחד לפיכך סותר יום אחד, ואפילו קושי אינו סותר כיון שאינו גורם, עכשיו כל שכן פולטת שאינה גורמת טומאה לבעלה שאינה סותרת לעולם ועולה. ועוד ראיה מדתניא ר' שמעון אומר ואחר תטהר אחר מעשה תטהר אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא תבוא לידי הספק, דאלמא אי לא דחיישין לראיית דם משמשת והולכת ואינה חוששת לפליטה, ואין סברא לומר דלא התירה התורה לשמש אחר טבילה אלא על מנת שלא תתהפך אפילו במטה כלל. ובפרק המפלט נמי אמרינן גבי טועה בעשרין וחד תשמש, ואין נראה לפרש תשמש ולא תתהפך ולא תזוז ממטהה. ולפי מה שכתבתי אני למעלה דלרבנן אי אפשר שלא תפלוט ואפילו כשאינה מתהפכת, כל שכן שהיה דברי הראב"ד ז"ל קיימין, שאם כן לעולם אסורה לשמש דהא על כרחין פולטת היא,

נדה אינו סותר אף לבית שמאי דאית להו שימור באחד עשר כדאיתא בשילהי מכילתין (עב, א), כל שכן קרי שאינו סותר אחר טהרה, ועיקר סתירת שכבת זרע אינו אלא משום דלא מקרו נקיים, ואחר שספרה נקיים שוב לא יסתור השכבת זרע. ויש לעיין דאם כן אפילו דם נמי, וכר' יוסי דאמר הכין בפסח שני (פסחים פא, א) גבי שומרת יום ששחטו וזרקו עליה בשני שלה וכדכתיבנא לעיל¹⁵. וסברת רבותינו הגאונים ז"ל נראית כדברי ה"ר אברהם ז"ל, שלא חששו להזכיר הענין, וגם הרב אלפסי ז"ל לא כתבו בהלכות¹⁶. והרמב"ן ז"ל כתב שדברי ה"ר אברהם ז"ל היו מכריחין בטעמן שכל שאינו גורם אינו סותר. אלא שיש לבעל הדין לחלוק ולומר שלא נתנה תורה דבריה לשיעורין, וכיון שסותרת לטהרות סותרת לבעלה, דנקיים מכל ראייה דטומאה בעינן, וקראי נמי דייקי דכתיב ואחר תטהר וביום השמיני תקח לה, ולפי מדה זו יש טהורה בשביעי לביתה ובשמיני עדיין סופרת. ונראה לי שלא מן השם הוא זה, דפולטת שסותרת בזיבה משום דחשבינן לה רואה, אמרה תורה פולטת כרואה שכבת זרע, והילכך ממילא שמעינן דלטהרות בלבד שגורמת היא שסותרת, אבל לבעלה אף כשתמצא לומר שהיא כרואה לובן באשה אין לנו לאסור אותה על בעלה, ולא שנתנה תורה דבריה לשיעורין, אלא שבקה לאורייתא דהיא מוקמה נפשה. והא נמי דקאמר מרנא דקראי דייקי הכי דאם כן לפי מדה זו יש שטהורה בשביעי לביתה ובשמיני עדיין סופרת, כן היא באמת, דהא קרא אחר תטהר כתיב, אלמא מותרת היא אחר מעשה הטבילה דבר תורה, ולא אסרה לשמש אלא משום שמא תפלוט ותאסר להביא קרבנה. אלמא קראי לאו מיגד אגידי למימר אלא כשיכולה להביא קרבנה למחר, שאם כן נמצא אתה אוסרה לביתה אחר מעשה הטבילה, ואפילו תאמר שלא חשש הכתוב לפולטת, אפילו הכי נמצאת אוסרה להלך ואפילו להתהפך במטה אחר שהתרתה, דהא פולטת כשמתהפכת, וכל שכן שאתה אוסרה

התוספות¹³ דאשה ששמשה ואחר כך ראתה אינה מתחלת לספור עד שתמתין שש עונות שלמות, דקיימא לן כחכמים דאמרו בפרק ר' עקיבא (שבת פו, ב) דשש עונות שלמות בעינן, נמצא שאי אפשר לה להתחיל בספירתה עד יום חמישי לשימושה, וליום רביעי צריכה שתפסוק בטהרה ומונה יום חמישי. אבל רבינו יעקב ז"ל כתב דלא נאמרו דברים אלו אלא בשכבת זרע דזב, דמשום צחצוחי זיבה שבה הוא שסותר כדאיתא בריש פרק המפלת (כב, א), אבל קרי בעלמא אפילו כבועלה לא הוי משום רואה אלא משום נוגע ודיה כבועלה. ובתוספות הקשו עליו¹⁴ דבההיא דפרק יוצא דופן (מב, א) משמע דלרבנן לא אמרינן ביה דיה כבועלה, ואפילו ר' שמעון נמי לא אמר דיה כבועלה אלא לטמא בפנים כבחוזן, אבל לסתור ולטמא במשהו עדיפא מבועלה ורואה הויה. ובאמת דבר הלמד מענינו הוא, דהא מייטנין עלה פלוגתא דרבנן ור' שמעון, ופלוגתייהו בפולטת שכבת זרע בעלמא היא, דהא אקשינן עליה דר' שמעון ורחצו במים וטמאו עד הערב, וההוא לא בזב ששכב עם אשה דוקא הוא. וה"ר אברהם ז"ל כתב בתשובה שלא אמרו פולטת סותרת אלא לטהרות בלבד, הא לבעלה אינה סותרת. והביא ראייה מדאמרין בההוא פירקא (לז, א) דבר הגורם סותר שאינו גורם אינו סותר, ופולטת שאינה גורמת טומאה לבעלה אינה סותרת ועולה. ועוד דתניא (סו, ב) ר' שמעון אומר ואחר תטהר ואחר מעשה תטהר אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שלא תבא לידי הספק, דאלמא אי לאו חשש דשמא תראה דם לאחר תשמיש משמשת והולכת ואינה חוששת לפליטת שכבת זרע. ואין סברא לומר דלא התירה אלא על מנת שלא תתהפך ואפילו במטה כלל לאחר תשמיש. ובפרק המפלת (כט, ב) נמי אמרינן גבי טועה בעשרין וחד תשמש, ואין נראה לפרש תשמש ולא תלך ולא תתהפך. ומיהו מורי הרב ר' יונה ז"ל תירץ בזו דלאחר גמר ספירה אין פליטתה סותרת כיון דמקצת היום ככולו, ודם

ציונים והערות: 13 ר"י כו' בעל התוס'. עי' תוס' לג, א ד"ה רואה. 14 ובתוס' הקשו עליו. עי' רא"ש (פ"ד סי' א) שהביא כל שיטות הראשונים, ועיי' ש מה שהק' עוד על שיטת ר"ת. 15 לעיל. פסקא ד' 16 שלא חששו כו' לא כתבו בהלכות. אין ראוי מזה, ד"ל דמשו"ה השמיטו משום דלא שכיח דרוב נשים ממשיכות ראייתן לר' וה' ימים ובליאיה אינן מתחילות לספור לפני זמן זה. (ב"י סי' קצ"ז)

תקח לה, בשלא שמשה אי נמי במשמשת והטבילוה במטה, כך נראה לי. ומכל מקום בעל נפש יחוש לעצמו כדברי רבנו יצחק ז"ל. ומיהו אם קינחה עצמה יפה שוב אינה חוששת שמא נשאר ממנו ותפלוט לאחר מיכן. וכן אם כבדה את הבית פלטה את הכל ושוב אינה חוששת, דתנן במסכת מקואות פרק שמיני (משנה ד') האשה ששמשה וירדה וטבלה ואחר כך כבדה את הבית כאלו לא טבלה, אלמא אם

להלך ברגליה ולכבד את הבית, ואין אומריין לו לקרא על כרחיך בשאינה מתהפכת במטה כתיבה. ואע"ג דרבא נמי (מב, א) דחיק ומוקי קרא דורחצו במים בשאינה מתהפכת והטבילוה במטה, לא דמיא להא, דהתם לא מישרא שרא להו רחמנא אלא בדאתרמי ולא נתהפכה, אבל כאן שהתירה לכתחילה לשמש אחר מעשה, לא משמע דלא התירה אלא בתנאי שלא תתהפך, דקרא סתמא קאמר, וקרא דכתיב וביום השמיני

תורת הבית הקצר

פסקא ה'

האשה ששמשה ואחר כך פרשה נדה או שמצאה כתם, כיון שהפרישה [היתה] טהורה הרי זו מונה מיום שני להפרשת טהרתה ואף על פי שהיא פולטת שכבת זרע, ולא אמרו פולטת כרואה אלא לטהרות אבל לא לבעל. ויש מגדולי המורים שהורו שהפולטת כרואה אפילו לבעל, ולפיכך אינה סופרת עד יום חמישי לשימושה, שהרי זו פולטת כל שש עונות שלימות.

קנחה עצמה יפה יפה חזקה הכל נתכבד ולא נשאר ממנו כלום, והרי זו מונה מחרת אותו יום שקנחה עצמה.

מראה הבית

דמתרין כשהטבילוה במטה ולא נתהפכה לר' שמעון דוקא קא מתרין, דכיון דקא מקשה בין לר' שמעון בין לרבנן כי קא מתרין לכולהו קא מתרין.

ולפיכך נראה לי דלר' שמעון דוקא קשיא משום דמחלק בין משמשת לפולטת ואיצטריך על כרחיה למימר דיש לך טובלת לשימושה ועדיין טמאה משום פליטתה לחוץ ממש, אבל לרבנן דאמרי דמשמשת ופולטת חדא מילתא היא לא קשיא, דכי כתיב וטמאו עד הערב כשכבדה את ביתה יפה יפה כדתנן בפרק שמיני של מקואות האשה ששמשה את ביתה וירדה וטבלה ולא כבדה את הבית כאלו לא טבלה, משמע דהא כבדה את הבית עלתה לה טבילה, וביבמות נמי פרק בית שמאי גבי קטנה לר' אליעזר אמר רב עומדת מחיקו וטובלת ואוכלת בתרומה לערב, אבל לר' שמעון ודאי קשיא, דאלו כבדה את הבית יפה יפה תיקשי לן משמשת היינו פולטת ומשום נגיעה ממש טמא, ועוד היכי משכחת לה להא דר' שמעון דאמר דפולטת אינה מטמאה עד שתצא טומאתה לחוץ, דאלו לא טבלה תיפוק לי משום משמשת ואפי' בפנים ממש טמא, ואילו כבדה את הבית יפה יפה שוב אינה פולטת שכבר נתכבד הבית יפה, ואחר כך מצאתיה בכענין זה בתוספות רבותינו הצרפתים ז"ל.

ומתריך כשהטבילוה במטה. כלומר והילכך טהורה לשימושה, ואחר כך עמדה ופלטה טומאתה לחוץ ממש. ואקשינן מכלל דרבא בדאזלא איהו בכרעה בהדי דקא אזלא שדיתיה. כלומר בודאי שדיתיה, ובכי הא ודאי לא אמר רבא שתהא אסורה כל ג'. וכי תימא דילמא אשתירי ומספיקא אסרינן לה בתרומה, אי הכי חיישינן שמא נשתירי ממנו מיבעי ליה, אלא ודאי מדלא קאמר הכין לאו בטומאת ספק איירי דלנשתירי ליכא למיחש דודאי מישדא שדיתיה.

ואוקימנא דרבא נמי כשהטבילוה במטה ורבא אקרא קאי וכו'. וא"ת א"כ למה ליה לרבא לדחוקי לקרא ולאוקמיה כשהטבילוה במטה ולא נתהפכה כלל, לוקמיה כשהלכה ואח"כ טבלה. ומשום כך יש מפרשים שאפילו בדאולה בכרעה חיישינן דילמא נשתירי, והילכך אפי' במהלכת לא עלתה לה טבילה דילמא נשתירי מיניה, וכן דעת מקצת מרבותינו בעלי התוספות ז"ל, והא דאקשינן אי הכי שמא נשתירי מיבעי ליה, לאו למימרא דלא חיישינן, אלא לומר דרבא לאו בכי האי גוונא אמרה מדקאמר אי אפשר שלא תפלוט.

ומיהו קושיא מעיקרא ליתא, דאיכא למימר דלהכי לא אוקמיה רבא לקרא בהכי משום דא"כ היינו נגיעת חוץ, ותדע לך דהא

פולטת תיפוק לי דהא שמשה. כלומר לר' שמעון דאמר דפולטת שכבת זרע אינה מטמאה בפנים ובמשמשת מודה דמטמאה אפילו בפנים, אי הכי פולטת נמי על כרחיה מטמאה בפנים, דפולטת ולא משמשת היכי משכחת לה.

ואם תאמר לרבנן דסבירא להו משמשת ופולטת חדא מילתא היא, וכי כתיב ורחצו במים משום פליטתה הוא דכתיב, א"כ אכתי קרא דורחצו למה לי, תיפוק לי משום דכתיב יהיה כדדרשינן ליה הכא לפולטת שמטמאה בפנים כבחור. יש לומר דצריכי תרווייהו, דאי לא כתב רחמנא ורחצו במים הייתי אומר שאין פולטת כרואה ועד שתצא לחוץ ממש לא יטמא דטומאת בית הסתרים היא ואינה מטמאה, ואי משום יהיה הוה דרשינן ליה לדרשא אחרינא, דנמא לן דמרבה פולטת, אלא השתא דכתב רחמנא ורחצו דרשינן שפיר יהיה לרבות את הפולטת, ואי כתיב ורחצו ולא כתיב יהיה הוה אמינא דורחצו היינו משום משמשת ואפילו בפנים ממש כלומר לפנים מבית השנים טמאה משום משמשת, אתא יהיה וגלי לן דורחצו לאו משום משמשת אלא משום רואה, ועד שתפלוט בבית החיצון אינה טמאה כנדה, ומשום דלא אפשר שלא תצא טומאתה בבית החיצון הוא דטמאי רחמנא, אלא לר' שמעון דמחלק בין משמשת לפולטת קשיא. ואוקימנא כשטבלה לשימושה.

ואקשינן תו עליהו מדרבא דאמר משמשת אסורה לאכול בתרומה כל שלשה ימים אי אפשר לה שלא תפלוט, ואם כן היכי משכחת לה שטבלה לשימושה דעדיין פליטתה מטמאתה, דהא כל שלשה ודאי פולטת בחוץ ממש. ואוקימנא כשהטבילוה במטה ולא נתהפכה.

וא"ת ולרבנן קרא דורחצו במים וטמאו עד הערב מי ניחא, דהא אמר רבא דכל שלשה אי אפשר לה שלא תפלוט, וא"כ היכי סגי לה בטומאת ערב. יש מפרשים דהך קושיא אפילו לרבנן אתיא, אלא כיון דאיירי בדר' שמעון מפרש ואזיל בדידיה. ואינו מחזור בעיני, משום דכל הני קושיאתא מיגד אגידן אהדי וחדא בגררה דחברתה נתקשת, ומאן דמקשה להו מעיקרא מידע הוה ידע להא דרבא, ואם כן אמאי קא קשיא ליה טפי לר' שמעון מדרבנן. ועוד נראה לי דאי אפשר לומר דרבנן קא מקשה, דאלו לרבנן משמשת היינו פולטת דאי אפשר למשמשת בלא פליטה ומשום פליטתה הוא דמטמא לה רחמנא, וא"כ מאי קא משני כשהטבילוה במטה וכן נמי כשלא נתהפכה, דאלו לרבנן אפילו כשהטבילוה במטה ולא נתהפכה עדיין טמאה משום נגיעת שכבת זרע שבבשרה כלומר חוץ מן השנים, ואי אפשר לומר דמאי

כתיב בעי לאוקומה בכל ענין ואפילו בשלא כבדה את הבית אלא [ששוכבת במטה ולא נתהפכה. ויש מי שאומר דאף בלא כבדה את הבית אלא] שהלכה ברגליה וטבלה ושוב אינה פולטת דבהדי דאזלא שדיתיה. והביאו ראיה מדאמרינן התם הכא במאי עסקינן בשהטבילוה במטה, ואקשינן מכלל דכי קאמר רבא דאזלה אינה בכרעיה וטבלה בהדי דאזלא שדיתיה, כלומר שדיתיה כוליה ושוב אינה פולטת, אלמא אף המהלכת ברגליה טהורה ושוב אינה פולטת. ואע"ג דהדר ואמר וכי תימא דילמא אישתייר מיניה אי הכי חיישינן שמא נשתייר מיבעי ליה, לאו למימרא דאנן נחושו להכי, דאדרבה כיון דאמרינן להדיא בהדי דאזלא שדיתיה אלמא הכין היא קושטא דמילתא, והאי וכי תימא דקא אמר בדרך דחייה קאמר, ולומר דאפילו תימא [הכין לא מיתרצא מימרי' דרבא, וכיון דלא מיתרצא בהכין] הדרינן לסברא קמייתא דכל דאזלא בכרעא לא אישתייר כלל דהיא היא סברא דגמרא. והרמב"ן ז"ל כתב דלהכי לא אוקמיה רבא לקרא במהלכת או במכבדת את

כיבדה את הבית קודם טבילה טהורה דשוב אינה פולטת, והיינו דתנן¹⁷ בת כהן שנשאת לישראל ומת טובלת ואוכלת בתרומה לערב. ובפרק בית שמאי גבי קטנה (יבמות קה, א) עשאה ר' אליעזר כמטילת עמו בחצר ועומדת מחיקו וטובלת ואוכלת בתרומה לערב. ואין סברא להעמידם דוקא בשהטבילוה במטה ולא נתהפכה כלל. ואי קשיא לך הא דאמרינן התם בפרק יוצא דופן (מא, ב) למימרא דמשמשת בטומאת ערב סגי לה והאמר רבא משמשת כל שלשה ימים אסורה לאכול אי אפשר לה שלא תפלוט, ואסיקנא דהא דרבא בשהטבילוה במטה ומתהפכת דאי אפשר לה שלא תפלוט כל שלשה, ורבא אקרא קאי, וכי כתיב ורחצו במים וטמאו עד הערב בטובלת במטה ואינה מתהפכת, ואם איתא דמקנחת יפה או מכבדת את הבית שוב אינה פולטת, אמאי דחיק ומוקי לה בטובלת במטה ואינה מתהפכת, לוקמה במקנחת ומכבדת את הבית. ותירץ רבנו יצחק ז"ל דמשמע ליה דקרא בלא שום עשיית מעשה מיירי, ומסתברא דמשום דקרא סתמא

ציונים והערות: 17 דתנן. עי' ברייתא יבמות (סו, ב)

תורת הבית הקצר

הלכה ברגליה חזקה דרך הלוכה פולטת את הכל, ויש מי שמורה גם בזו להחמיר עד שתתקנח יפה יפה או [עד] שתכבד את הבית. לעולם ילמד אדם את ביתו שתהא מכבדת בית התורף יפה ורוחצת במים חמין כדי שלא תבוא לידי ספיקות הללו.

כל בדיקות [אלו]אלו, בין בדיקת הפסק טהרה בין ימי הספירה צריכות בחורין ובסדקין. (עי' בארוך פסקא ג') ובמה היא בודקת, אינה בודקת לא בעד שחור ולא בעד אדום, ולא בבגד פשתן חדש אף על פי שהיא לבן ונקי, מתוך שהוא קשה מעט שמא יעוותנה, אלא בודקת בצמר נקי ורך או בבגד פשתן שחור לבן ונקי או בצמר גפן. אור היום יפה לבדיקה, שכן של בית מונבז (ו)אין בודקין מטותיהן אלא ביום ומזכירין אותו לשבח.

מראה הבית

הלכה אלא כשהטבילוה במטה, אמאי קתני וירדה דמשמע דהיא עצמה ירדה וטבלה, ועוד דהיאך פסיק דבשלא כבדה את הבית כאלו לא טבלה, ואי לאשמועינן דכבוד מהני הכין הוה ליה למיתני האשה ששמה וכבדה את הבית וירדה וטבלה אסורה, וצ"ע. ואיכא מאן דמפרש דהיא ודאי בשהלכה אלא דלא איירי אלא לטהרות, ומשום דלא שדיא ליה לגמרי בחוץ ממש אלא בבית החיצון דכותלי בית הרחם מעמידין אותה, ומשום הכי צריכה כבוד לטהרות משום נגיעה דשכבת זרע, אלא דלית לה דין פולטת לראיה ולטמא בפנים אלא ראשון דמגע שכבת זרע הוי.

(חידושי הרשב"א נדה מא, ב)

אלא לרבא נמי כשהטבילוה במטה ורבא אקרא קאי, ופריש דכי כתיב עד הערב לאו במהלכת ולא במכבדת את הבית, דאם כן תיפוק לי משום נגיעת חוץ, אלא משוכבת על מטתה ואינה

על כרחין כשכבדה את הבית טהורה, ואמאי לא אוקמיה בהכין. ועוד נ"ל דרבא לאו דוקא בהכין אוקמיה לקרא, אלא משום דקרא סתמא כתיב איצטריך רבא לאשמועינן דלאו בכל צד מיירי קרא אלא זימנין דלא סלקא לה טבילה וכגון שהטבילוה במטה ולא נתהפכה.

ויש מפרשים דאי אפשר לומר דלרבא אפילו כשהלכה אסורה מספק כל שלשה, דאיכא אודחיק רבא ומוקים כשהטבילוה במטה ו[לא] נתהפכה, לישמעין דעדיפא ולימא כי כתיב קרא בשאינה מתהפכת אבל במתהפכת ואפילו במהלכת כל שלשה ימים אסורה שמא תפלוט.

אלא בודאי איכא קצת ראיה לסברת רבותינו בעלי התוס' ז"ל מההיא דתנן במס' מקואות שכתבנו למעלה דתנן האשה ששמה את ביתה וירדה וטבלה ולא כבדה את הבית כאלו לא טבלה, דמשמע דאין לה טהרה תוך שלשה ימים אלא בכבוד הבית, הא בהלוך לא, דאם איתא דה"ה להלכה, והתם בשלא

יש מפרשים לשון נקי דסתמא נתכבד כולו, ויש מפרשים כיבוד הבית ממש, שבשעה שהיא שוחה לכבוד ומרחבת ירכותיה פולטת את הכל. אי נמי ההיא דמסכת מקואות בשהלכה דפלטתו בבית החיצון וכותלי בית הרחם העמידוהו, ומשום הכי צריכה כיבוד לטהרות משום נגיעה דשכבת זרע, אלא דלית לה דין פולטת לראיה ולטמא בפנים, אלא ראשון, דמגע שכבת זרע הוי.

הבית, דאם כן תיפוק ליה משום נגיעת חוץ, להכי אוקמיה בטובלת במטה ולא נתהפכה דטמאה טומאת ערב מגזרת הכתוב, דמשמשת ומתהפכת כל שלשה ימים טמאה ולא מגזירת הכתוב אלא משום פולטת, ומהלכת טהרה דבהדי דאזלא שדיתיה. וההיא דמסכת מקואות דתנן טבלה ואחר כך כבדה את הבית כאילו לא טבלה, תפתר בשלא הלכה, ואעפ"כ אם כבדה את הבית טהורה. וכבדה את הבית

מראה הבית

בהנך גווני משום דאיכא נגיעת חוץ בפליטה כדפי' רש"י ז"ל.

והא דתנן במסכת מקואות האשה ששמה את ביתה ירדה וטבלה ולא כבדה את הבית כאלו לא טבלה, תפתר בשלא הלכה, ואעפ"כ אם כבדה את הבית מותרת דודאי נפק כוליה, א"נ כשהלכה דפולטתו בבית החיצון וכותלי בית הרחם העמידוהו, ומשום צריכה כבוד לטהרות משום נגיעה דשכבת זרע, אלא דלית ליה דין פולטת לראיה ולטמא בפנים, אלא ראשון דמגע שכבת זרע הוי.

(חידושי הרמב"ן נדה מב, א)

מתהפכת, אבל מתהפכת כל ג' ימים נמי אסורה, ולא מגזרת הכתוב דמשמשת אלא משום פליטה.

וי"מ דאפילו במהלכת חיישינן שמא נשתייר ולהכי לא אוקמוה לקרא בהכי, וכי אקשינן אי הכי חיישינן שמא נשתייר מיבעי ליה, לאו למימרא דלא חיישינן, אלא לומר דרבא לא בכי האי גוונא מיירי. ולא מילתא היא, דא"כ לישמעין רבא דעדיפא ולימא כי כתיב קרא בשאינה מתהפכת אבל במתהפכת ואפילו במהלכת כל ג' ימים אסורה לאכול בתרומה שמא תפלוט. ועוד אי משום חששא דשיור לא מוקי קרא במהלכת, לוקמיה במכבדת שהיא טהורה משויר לגמרי, אלא אקרא לא מתוקם

ור"ל נמי לר"ש מודה דאשה טהורה היא, משום דנסיב ליה קרא מפורש קאמרינן הכי לומר דאין אשה טמאה קרא מפורש הוא ובדם עצמו טמא פליגי מר גמר לדם מאשה ומר לא גמר.

הא דאקשינן לר' שמעון פולטת תיפוק ליה דהא שמשא, ה"ק למה לי טומאת פולטת בחוץ הא שמשא ונטמאת אפילו בפנים, ואלו לרבנן י"ל שלא הצריכה התורה טבילת משמשת אלא מפני פליטתה שאלו מפני שמושה טהורה היא דהא מגע הוא ואותו מקום בית הסתרים הוא למגע, אבל כשהיא חוזרת ופולטת עשאה הכתוב כרואה מדכתיב יהיה וההוא גלי אורחצו במים דמשום פליטה הוא דטמאים, אלא לר"ש קשיא, ומהדרין בשטבלה לשמושה.

ואקשינן למימרא דמשמשת בטומאת ערב סגי לה ולהכי טבלה והאמר רבא וכו', ואע"ג דרבא משום פליטה קאמר ואפשר לך לומר שבוזה בא ר"ש ללמד שאינה טמאה עד שתצא טומאתה לחוץ, אנן הכי קאמרינן כיון דאי אפשר שלא תפלוט טומאה לחוץ היכי משכחת לה לטהרה לר"ש דקאמר אינה מטמאה עד שתצא טומאתה לחוץ, והך קושיא לרבנן נמי היא אלא כיון דאייירי בדר"ש מפרש ואזיל בדידה, ומהדרין בשהטבילוה במטה כלומר וטהורה לשמושה ואח"כ פלטה טומאתה לבית החיצון ולא יצא לחוץ שלא הלכה ולא נתהפכה.

ואקשינן מכלל וכו' וכי תימא דילמא אשתייר ומספיקא אסרינן לה בתרומה אי הכי חיישינן שמא נשתייר מיבעי ליה, אלא ודאי מדלא קאמר הכי ש"מ דכל היכא דאזלא בכרעא מותרת בתרומה דודאי שדיתיה לכוליה, ודרבא בשלא הלכה הוא דקאמר והתם לא הוה צריך למימר חיישינן אלא אי אפשר הוא.

דף מ"ב ע"א. אלא לרבא נמי כשהטבילוה במטה ורבא אקרא קאי, ופריש דכי כתיב עד הערב לאו במהלכת ולא במכבדת את הבית דא"כ תיפוק לי משום נגיעת חוץ, אלא משוכבת על מטתה ואינה מתהפכת אבל מתהפכת כל ג' ימים נמי אסורה ולא מגזרת הכתוב דמשמשת אלא משום פליטה.

וי"מ דאפילו במהלכת חיישינן שמא נשתייר ולהכי לא אוקמוה לקרא בהכי, וכי אקשינן אי הכי חיישינן שמא נשתייר מיבעי ליה לאו למימרא דלא חיישינן אלא לומר דרבא לא בכי האי גוונא מיירי, ולא מילתא היא דא"כ לישמעין רבא דעדיפא ולימא כי כתיב קרא בשאינה מתהפכת אבל במתהפכת ואפילו במהלכת כל ג' ימים אסורה לאכול בתרומה שמא תפלוט, ועוד אי משום חששא דשיור לא מוקי קרא במהלכת לוקמיה במכבדת שהיא טהורה משיור לגמרי, אלא אקרא לא מתוקם בהנך גווני משום דאיכא נגיעת חוץ בפליטה כדפי' [נ"א: רש"י ז"ל].

והא דתנן במסכת מקואות (פ"ח מ"ד) האשה ששמשא את ביתה ירדה וטבלה ולא כבדה את הבית כאלו לא טבלה.

תפטר בשלא הלכה ואעפ"כ אם כבדה את הבית מותרת דודאי נפק כוליה, א"נ כשהלכה דפולטתו בבית החיצון וכותלי בית הרחם העמידוהו ומשו"ה צריכה כבוד לטהרות משום נגיעה דשכבת זרע אלא דלית ליה דין פולטת לראיה ולטמא בפנים אלא ראשון דמגע שכבת זרע הוי.

הא דבעא מיניה רב שמואל בר ביזנא מאביי פולטת ש"ז אי רואה הויא או נוגעת, ואסיקנא דלרבנן רואה הויא לכל מילי ואפילו לר"ש נמי לסתור ולטמא במשהו רואה הויא, משמע לי דפשטין ודאי דלא כרב הונא דאמר בפ' המפלת (כ"ב א') דאפילו בעל קרי לא סתר אלא משום דאי אפשר לו בלא צחצוחי זיבה דמדבעי חתימת פי האמה אלמא נוגע הוי, וכ"ש בפולטת דלאו מגופה חזיא ואינה מטמאה אלא בחוץ דאית לן למימר נוגעת הויא ולא סתרה דהא אין בפליטה דאשה צחצוחי דם כלל, וא"ת אי הכי קשיא לאביי היכי פשיט לר"ש לסתור ולטמא במשהו רואה הויא, דהא שמעינן ליה לר"ש דס"ל כר' נתן דאמר זב צריך חתימת פי האמה ואיתקש בעל קרי לזב וצריך נמי חתימת פי האמה כדאיתא בפ' אלו דברים (ס"ז ב'), וי"ל קסבר אביי דבעל קרי אע"ג דצריך חתימת פי האמה רואה הוי ושעורא בעלמא הוא דאצרכיה רחמנא דומיא דזב וכדפרישית בפ' המפלת, ומיהו גבי אשה דליכא למימר חתימת פי הרחם דשיעורא אחרינא הוא הויא במשהו כרואה דם בזיבה ולא אמרינן כהא דיה כבועלה משום דלא אפשר, וי"מ דבמשהו דקאמרינן לאפוקי כעדשה דשרץ קאמרינן, מ"מ מסקינן השתא דרואה הויא.

ויש מחכמי הצרפתים ז"ל שחדשו בה ואמרו כיון שהיא רואה וסותרת יומה, בזמן הזה שכל הנשים ספק זכות משוינן להו אשה ששמשא כלילי שבת וראתה בשבת ופסקה טהרה בו ביום או למחרתו, אינה מתחלת ספירתה עד יום ד' בשבת שהוא ג' ימים לאחר שמושה, מ"ט דכל ג' ימים פולטת היא וסותרת וקיי"ל נמי דשש עונות שלימות מטמאה בפולטת, והלכה למעשה הוורו והנהיגו הדור בחומרא זו אלא שמתירין בכבוד הבית יפה, ויש לדקדק אחר דבריהם שאפילו הדבר כן שהפולטת סותרת לבעלה אין לחוש כן במהלכת שכבר נתפרש לנו שאם הלכה מותרת בתרומה לערב ואין חוששין שמא נשתייר, אבל אם האשה הרגישה בעצמה שפלטה בשני שלה או בשלישי או בעומדת על מטתה ומתהפכת בכאן יש מקום להוראה זו, והראב"ד ז"ל נשאל בהוראה זו והשיב שלא אמרו פולטת סותרת אלא בענין תרומה וקדשים ולענין טהרות אבל לבעלה אינה סותרת שהרי אמרו דבר הגורם סותר דבר שאינו גורם אינו סותר וכדנציא מה גרם לו זובו שבעה לפיכך סותר שבעה מה גרם לו קריו יום אחד לפיכך סותר יום אחד, ואפילו קושי אינו סותר בזיבה מפני שאינו גורם עכשיו כל שכן פולטת שאינה גורמת טומאה לבעלה שאינה סותרת לעולם ועולה, ומצאתי בתוס' שהוזכרה ביניהם הסברא הזו ודחיה בשתי ידיים ולא קבלו אותה כלל, והרב ז"ל הביא ראיה לדבריו מדתניא ר"ש אומר ואחר תטהר

אחר מעשה תטהר אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא תבא לידי הספק דאלמא אי לאו חששא דראיה משמשת והולכת ואמאי והא יש לחוש לפולטת שסותרת, וזו אינה ראייה די"ל התורה לא חששה לפולטת שאפשר לה שלא תתהפך, וכן זו שהקשו בפ' המפלת (כ"ט ב') בעשרין וחד תשמש לרווחא דמילתא מתרצינן משום דמשמע דאסרינן לה לשמש בכל ענין ואע"פ שלא תתהפך כל היום, וכ"ש למאן דסבר נוגעת היא דצריכינן לאוקומה כר' שמעון וחכמים אף לזה חששו ואסרוה לשמש, א"נ תטהר לתרומה וקדשים ואסרו חכמים לעשות כן שמא תבא לידי ספק ראייה, והכי תניא בהדיא בספרא אחר מעשה תטהר כיון שטבלה טהורה להתעסק בטהרות אבל אמרו חכמים וכו', אלא מהא דאמרינן בשלהי בא סימן (נ"ד א') יום אחד טמא ויום אחד טהור משמשת שמיני ולילו וד' לילות מתוך י"ח ימים והא הכא דמשמשת ליל תשיעי והתשיעי טמא וסופרת עשירי ואין חוששין לה ג' ימים משום פליטה, גם זו אינה ראייה למה שכתבנו דמהלכת אינה חוששת לשור, א"נ במקנחת ומכבדת את הבית.

ובודאי שדברי הרב ד' אברהם ז"ל היו מכריעין בטעמן שכל שאינו גורם אינו סותר ולא מצינו לובן באשה לבעלה, אלא שיש לבעל דין לחלוק ולומר שלא נתנה תורה דבריה לשעורין וכיון דסתירה לטהרות סותרת לבעלה דנקיים מכל ראייה דטומאה בעינן, וקראי נמי דייקי דכתיב ואחר תטהר וביום השמיני תקח לה וגו', ולפי מדה זו יש שטהורה בשביעי לביתה ובשמיני עדיין סופרת, ודברי הרמב"ם ז"ל מטיין כן שהפולטת סותרת יומה לכל דבר, אבל רבינו הגדול והגאונים ז"ל לא חששו לכתוב הדבר ובעל נפש יחוש לעצמו.

ונעקר ממנה דם. פי' רש"י ז"ל לבית החיצון, וק"ל דא"כ היכי אקשינן אמאי טומאה בלועה היא דהא אמר רבא לקמן דטומאת בית הסתרים הוה ומטמא במשא שהרי דם נדה מטמא במגע ובמשא, ואיכא לפרושי דנעקר לאו לבית החיצון משמע אלא משהרגישה בעצמה שנעקר מן המקור אע"פ שהוא מבין השינים ולפנים טמאה, ולהכי אקשינן טומאה בלועה היא דעד כאן לא אמר רבא בית הסתרים הוי אלא בבית החיצון דהיינו בין השינים לר' יוחנן אבל לפנים בלועה הוי, וא"ת כי מוקמינן לדר' זירא בשיצא לחוץ נמי אמאי קשיא לן אלא יולדת אי בימי נדה נדה אי בימי זיבה זיבה ליתריץ נמי ברייתא כגון שנעקר דם לבית החיצון ומטמא התם במשא, לאו מילתא היא דהא קאמרינן דאפילו נעקר קצת מטמא לכשיצא ולא מהני ליה טבילה, ואי לאשמועינן דמעכשיו היא טמאה בבית החיצון כמי שיצא הוה ליה למיתני עקירה ממקומו וטומאה בבית החיצון ולא קתני ברייתא הכי, אלא אי ברייתא כדר' זירא משמע מינה דלא הויא עקירה דלא ליהני לה טבילה עד דהוי במקום טומאה דהיינו בבית החיצון, אי נמי ניתא לן לתרועה אליבא דכו"ע דלא תיקשי לז' הניחא לרבא אלא לאביי מאי איכא

למימר, ומיהו כי מתרצינן מעיקרא ברייתא דקתני כולן מטמאות בפנים כבחורף כי הא דר' זירא מצינן למידק עלה והא דומיא דנדה וזבה קתני והתם בבית החיצון והכא אפילו בפנים, אלא אעיקר מילתא דייקנין למיקם אפירושה, א"נ דהוה ליה למימר מידי איריא לטמוי בפנים כבחורף הן שוין אבל בשיעור מקומן הא כדאיתא והא כדאיתא.

וי"מ פירכא אליבא דאביי ופירוקה נמי לאביי דאמרינן עשאוה כנבלת עוף טהור שמטמאה בגדים בבית הבליעה ומדמינן לה אלמא התם נמי טומאה בלועה הוי, דאי התם בית הסתרים הוי מאי דומיא הכא בבית הסתרים ודאי מטמא במשא ובטומאה בלועה לא מטמא כלל דלא דמיא נמי לנבלת עוף טהור, וזה הדרך ראיתי בתוספות, ולשון ראשון שלי מחזור ממנו לפי שנבלת עוף טהור מטמא בכל מקום מבית הבליעה ואפילו לפני לפנים דהוי טומאה בלועה, וכי פליגי לקמן בתחלת בית הבליעה דלאביי ליכא מקום דתטמא בית הבליעה בנבלת בהמה במשא ועוף במגע, ולרבא היכא נמי דמטמא עוף בבית הבליעה מטמאה נמי בהמה משום משא, הא לעוף אין לך מקום בושט ואפילו בלועה דלא ליטמי ביה דלא יאכל לטמאה אמר רחמנא כל דאכיל מטמא, וברייתא דמסתייע אביי מינה משום דמשמע דלעולם אין לבהמה טומאה בבית הבליעה ולא משמע להו לדחוקה בסוף הבליעה בלחוד דכתיב בה ולא באחרת.

עשאוה כנבלת עוף טהור. תימה הוא מי דמי א"כ כל הטומאות בלועות אתה יכול לומר שיטמאו שעשאוה כנבלת עוף טהור, ויש לפרש דה"ק חכמים גזרו על טומאה זו מפני שדרכה לצאת ועשאוה כנבלת עוף טהור ולמיסמך גזירה דרבנן אכעין דאורייתא קאמר, שאלמלא שמצינו טומאה בלועה מטמאה בדאורייתא לא היו גוזרין בזו שתטמא.

דף מ"ג ע"א. הא דאמרינן כל שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינה מטמאה. ק"ל א"כ סריס חמה אינו מטמא בביאה ואין שכבת זרעו מטמא דהא אינו יורה כחץ, ומשמע לי שהסריס יש לו הרגשה בין בעקירה בין ביציאה כדאמרינן ביבמות (ס"ה א') איהי קים לה ביורה כחץ איהו לא קים ליה ביורה כחץ ואם אינו מרגיש הא קים ליה דלא מרגיש, אלא הכא ה"ק כל ש"ז שאין בה הרגשה בעקירה וביציאה כיורה החץ אינה מטמאה, הא הרגיש בה ואין בה כח בירידתה כיורה חץ טמאה אע"פ שאינה מתעברת בה דהוהא חולי בעלמא הוא דשכבת זרעו דיהה, והיינו דקאמרינן מאי איכא בין האי לישנא וכו' דלאו למעוטי סריס ומי ששהה עם אשתו ואינו יורה בה כחץ אתינן, וכי דרשינן נמי שכבת זרע בראויה להזריע לומר שנעקרת ויוצאה בכח וראויה להזריע דההיא שעתא הוא דמטמא אע"פ שחוזרת להיות דיהה ואינו יורה כחץ באשה.

הא דאמרינן את"ל בתר עקירה אזלינן לחומרא. ק"ל אמאי לא פשיטא להו מילתא מהא דאמרן (מ"ב א') ונעקר ממנה דם בירידתה טמאה, בשלמא בעיא דרבא לא קשיא

דוכתי שמא יהא ישראל הדר או המתעסק עם הנכרי רגיל אצלו וילמוד ממעשיו, גבי עירוב וגבי ריבית וגבי למכור להם, וכ"ש האידנא דכל מחייתם מהן בהלואה בריבית, י"ל דבכה"ג עדיף מכפר בינוני.

ומה שרגיל ראובן ליכנס לביתו של שמעון בשביל עסקיו ושהה שם ב' או ג' שעות, נראה דאין קפידא דלא אשכחן שאסרו חכמים אלא בדירה של קביעות או שהן מתעסקים ביחד האיש וגרושתו שדנין זה עם זה או באיזה עסק, אבל בכה"ג בנ"ד לא⁵. וראייה

מהא דאמרינן באגדות פ' ערבי פסחים (ק', ב) ההוא גברא דגירש לדביתו ואזלא ואינסיבא לחנוני כל יומא הוה אזיל התם ושתי חמרא וכו' עד ואפקתיה בזוגות ואיתזק. הא קמן דשרי לכנוס בביתה ולשהות שם כההיא דשתי כמה כוסות לשם דמסתמא לאו בעבריינא עסיקינן, דא"כ מאי מייתי תלמודא דאיתזק משום זוגות דילמא ההיא עבירה גרמה ליה כדקאמר תלמודא לעיל מיניה, דרבא לא חש למילתיה דאיתזק רב' בר ליואי בזוגות אמר משום דאותבה בפירקא הוה.

סימן רמד

שאלה: הא דאמרינן בעלה בעיר אין חוששין לה משום ייחוד, אם קנא לה כבר מאותו האיש ונתייחדה עמו כשבעלה בעיר, מי חוששין לייחוד כה"ג או לאו.

תשובה: יראה כיון דקנא לה כבר מאותו האיש חוששין לה משום ייחוד אפי' כשבעלה

בעיר, דהואיל וקנא לה ועברה על דעתו חציפותא מיקרי וחוששין לה טפי מבאשה אחרת¹. וכן מצאתי בתוס' במס' סוטה² לעניין פתח פתוח לרה"ר דקאמר תלמודא דאין חוששין לה משום ייחוד ואי קנא לה כבר חוששין, ונראה דכ"ש לעניין בעלה בעיר, הנראה לע"ד כתבתי.

אוצר החכמה

דיני נידה ומבילה ומקוה

סימן רמה

שאלה: אשה שלא שמשו עם בעלה תוך ז' ימים או שלא היה בעלה בעיר וראתה, צריכה אעפ"כ להמתין שלא תתחיל לספור שבעה נקיים כשיעור אשה ששמשו ביום ראייתה, או יכולה להתחיל לספור מיד אחר שתפסוק מראייתה.

תשובה: יראה דבתחילה צריכין לבאר מתוך דברי הגאונים ולפי המנהג כמה צריכה אשה להמתין ששמשו ביום ראייתה, ואח"כ נבאר שאלתינו. ברוך החבורים¹ כתוב דאשה ששמשו עם בעלה וראתה בו ביום לא תתחיל לספור ז' נקיים עד יום ה' לשמושה, משום דשש עונות שלימות בעינן לפליטת שכבת זרע. ושמעת² דיש להוסיף עוד יום אחד ולא תתחיל לספור עד יום ו' לשמושה, כגון ממוצאי שבת עד יום ו',

שאם תתיר לה שתתחיל ימי הספירה מיום ה' שכבר כלו ו' עונות שלימים ומה שתפלוט עוד אינו סותר, איכא למיחש דזימנין תשמש בין השמשות במוצאי שבת והיא תסבור דעדיין יום הוא, ונמצא יכולה להתחיל לספור ליום ד' שהוא חמישי לשימושה, ואינו כן אלא לילה היה כששמשו ונמצא דעדיין פלטה בתחילת ליל ד' דו' עונות שלימים בעינן, ולכך מחמירין עד יום ו' לשימושה ותו ליכא למיחש למידה³. עוד שמעתי שהר"ח א"ז⁴ כתב שנוהגין נשים כאוטרין⁵ שלא להתחיל ז' נקיים רק כשכלו כבר ז' ימים מתחילת ראייתה, אפי' לא ראתה אלא יום אחד או מצאתה כתם ביום אחד, ולא שמעתי שום טעם בדבר כי מטעם פליטת שכבת זרע אי אפשר לחוש לה טפי מה' ימים כדפרי' לעיל.

כפר. 5. רמ"א (שם ס"ח) ועט"ז (סקי"ט) מה שערער ע"ז.

סי' רמד: 1. שו"ע (סי' כ"ב ס"ח) ורמ"א (סי' קע"ח ס"ח) ועי' ב"ש וח"מ (סי' כ"ב סקי"ג). ועי' ב"י שם. ועי' תשרי חת"ס (אבהע"ז ח"ב סי' צ"ד ד"ה איברא) מש"כ בד' דבינו, ועי' הפלאה בקו"א הלכ' כתובות (סי' קט"ו), וע"ע העמק שאלה (שאלתא סי' ק"כ). 2. תוס' שאנץ כה, א. וע"ש בפתח עינים שם שכתב נמי שאינו תוס' שלפנינו אלא תוס' כתי"י, ובש"ס לפנינו נרפס בשם תוס' שאנץ. וע"ע בפסקי תוס' סי' כ"ג. [ועי' תוס' קדושין פא, א ד"ה בעלה].

סי' רמה: 1. עי' ב"י (יו"ד סי' קצ"ו) כמה שיטות ראשונים. 2. עי' מהר"ל סו"ס ק"מ. 3. רמ"א (סי' קצ"ו סי"א) וענ"כ ובהא"ט (סקי"ג). 4. בדרשוני עמ' 83. ויש שם ט"ס וצ"ל "אכן" במקום "וכן" וגם צ"ל שם לאחר ז' במקום לאחר ד'. ועי' לקט"י (ח"ב עמ' 22).

אמנם אמת הוא שרוב נשים באושטרייך נזהגים הכי, אך ראיתי ג"כ מקצת שלא חשו להאריך כ"כ, ג"כ לשון הרמב"ם⁵ כך הוא וז"ל: תמצא במקצת מקומות שהאשה שראתה דם יושבת ז' ימי נידה ואח"כ סופרת ז' ימים נקיים אפילו לא ראתה אלא פעם אחת, וטעות הוא ממי שהורה להם כך ואין לפנות לדבר זה כלל אלא אם ראתה יום אחד סופרת ז' נקיים וטובלת ביום שמיני לראייתה עכ"ל. ונראה דאפשר הוא דמנהג בנות אושטרייך בא מאותן מקומות מתלמידי אותם בעלי הוראה, ולכן נהגו להמתין לעולם ז' ימים מתחלת ראייתה עד שיתחילו ז' ימים הנקיים, ולא מטעם פליטת שכבת זרע, ואי הוה הכי לא היה למחות ביד הנשים המקילות בדבר ומתחילים לספור מיום ו' לשימושה, דאז אזלא לה חששא דפליטת שכבת זרע מאחר דרמב"ם כתב בפשיטות דטעות הוא ואין לפנות לדבר זה.

ושמעתי אבל לא בברור, שאחד מן הגדולים⁶ התיר פעם אחת לאשתו שהיתה מתחלת יום ג' לראייתה לפי שלא שמש עמה כבר תוך ג' או ד' ימים, וגם הדבר היה לעת הצורך כי היה רוצה ללכת לשיבת רבו ולא היה פנאי להמתין. אך לבי מהסס על זה דמצאתי בא"ז גדול⁷ דהאידינא נשים שלנו צריכים לישב ז' ימים נקיים לבד מיום שראתה בו וטובלת כליל י' לראייתה, ונותן הטעם משום פליטת שכבת זרע, וכתב עליו דבין שמששה ובין לא שמששה סמוך לראייתה לא פלוג רבנן, דגזרינן לא שמששה אטו שמששה ביום ראייתה או יום אחד קודם

ראייתה, ע"כ. אלמא דגזרינן לא שמששה אטו שמששה, אע"ג דא"ז מתיר להתחיל ולספור מיום ג' ואילך ואנן לא קי"ל הכי, נראה די"ל דסבר הלכתא כר' אלעזר בן עזריה דאית ליה פ' ר' עקיבא (שבת פו, א) דפולטת ש"ז ביום ג' טהורה, דאפי' אי ליכנ אלא ב' עונות שלימות כדפרש"י⁸ והתוס' התם⁹, ואיכא מ"ד דמוקי מתני' התם כוותיה, אבל אנו קי"ל כהא דא"ר יוחנן זו דברי ר' ישמעאל ורבי עקיבא אבל חכמים אומרים ו' עונות שלימות בעינן. מ"מ נקיטנן סברא מהא דא"ז דגזרינן לא שמששה אטו שמששה, ולעולם לא תתחיל עד יום ה' לשמושה כמו שכתבו רוב החבורים.

ונראה קצת דאפילו לפי מה ששמעתי שמוסיפין עוד יום אחד משום חששא דבין השמשות כדפרישית לעיל, בהך חומרא נמי י"ל דאין לחלק בין שמששה ללא שמששה משום דחששא דבין השמשות חששא פשוטה, וחשו בה רבנן טובא בכמה דוכתא במס' נידה. ובפ"ב דשבת קרוב בסופו (לד, ב) מייתי מתני' דמטילין עליו חומרת שני ימים. ואין נראה לומר דאדרבה אין להחמיר כולי האי בחשש פליטת שכבת זרע משום דכתב אשירי פ' בנות כותים¹⁰ דר"ת והראב"ד סברי דלא סתר כלל בספירת הנקיים אשה לבעלה, דהא מ"מ מסיק דנכון להחמיר כדברי ר"י, וכן נוהגין באשכנז ובצרפת. ונראה דודאי יש להחמיר כר"י דבשל תורה הלך אחר המחמיר, וכ"ש באיסור כרת וחומרות יתירות נוהגין בו בנות ישראל בהלכות נידה¹¹.

סימן רמו

דמים טמאים שאין אנו בקיאים בדמים ע"כ. ובאשירי פ' כל היד³ כתב ובדורות הללו אין בקיאים לראות דם לישען על חכמתו, ואין לטהר שום דם הנוטה למראה אדמומית אם לא שיהא לבן וירוק כמראה הזבה ע"כ. ועתה צריך לדקדק בדברי סמ"ק והלכות נידה אם רוצים לומר אף משאר מראות וכל מיני דמים, דהיינו אפילו ירוק ולבן, או רוצים לומר כמו האשירי שאר מראות ומיני דמים הנוטים לצד אדמומית, אע"פ שאינה ממראה חמשה דמים הטמאים, ורמב"ם⁴ נמי כתב דאף בזמן הזה אין להחמיר בלבן וירוק.

וכ"ת דבנ"ד הואיל ואינו לבן לגמרי, יש לומר דנוטה לצד שחור מחמשה מראות הטמאים ובסמ"ג⁵ כתב בשם

שאלה: אשה שהרגישה בעצמה שנפתח מקורה להוציא דם, והלכה ובדקה את עצמה מיד ומצאתה על העד לחלוחית לבן ולא לבן לגמרי אלא כמראית בגד לבן שנפל עליו אבק שהוכחה לבנונית, יש לטהר האשה או לאו.

תשובה: יראה דצריך להתיישב בדבר, דסמ"ק⁶ כתב בדורות הראשונים לא היו מטמאין רק חמשה דמים, אבל בדורות האחרונים שנתמעטו הלככות טמאו אף מראות אחרים ע"כ. ובהלכות נידה⁷ כתב הספר מונה חמשה דמים טמאים באשה, האדום והשחור כו' עד זה היה בימים קדמונים, אבל השתא כל מיני

איתא נמי מהר"ח א"ז וכ"ה בהגש"ד הלכ' נדה (סי' ב') וכ"ה במהרי"ל (סי' ק"מ), אכן במהרי"ל החדשות איתא מהר"ם ובהאגור (סי' אלף שע"ב) איתא מהרי"ח. ועי' ב"ח שם. 5. פ"א מאיסורב הי"ד. 6. דודו מהר"ר אהרן פלומלין, מובא המהרי"ל (סי' ק"מ). 7. הלכ' נדה סי' ז' [מהד' ויינר]. ועי' מהר"י ברונא (סי' רל"ג). 8. ד"ה ר' ישמעאל. 9. ד"ה תני. 10. נדה פ"ד סי' א'. 11. רמ"א שם. וע"ע בזה בב"ח משם מהר"ש, עי' דרשות מהר"ש (סי' תע"ט) ועי' היטב מהרי"ל החדשות (סי' צ"ד).

סי' רמו: 1. סי' רצ"ג. 2. שערי דורה הלכ' נדה סי' כ"א. 3. נדה פ"ב סי' ד'. 4. פ"א מאיסורב הי"ב. 5. לאין ק"א.

ברית אבדה

ברית אברהם - או"ת, יו"ד פצנובסקי, אברהם צבי הירש בן אלעזר עמוד מס: 90 הודפס ע"י אוצר החכמה

טור <מכון שירת דבורה> - ט (יו"ד קפג - רמז) יעקב בן אשר (בעל הטורים) עמוד מס: 203 הודפס ע"י אוצר החכ

אם פלטה אחר שספרה מקלם היום שזו אינה קותרת דעיקר סמירת שכבת זרע היא משום דלא מיקרי נקיים וכיון שספרה מקלם יום וטהורה לבעלה כבר שלמו הנקיים ושזו אין שכבת זרע קותרת והביא רמב"ם לדבר (ד) ואפשר שזוהי נתינת סמ"ק וסמירה ללאחר שצעה דקאמר ציום שציעי ממש הוא אלא דכיון דאמרין מקלם היום ככולו הוי כאלו הוא לאחר שצעה: ומה שכתב [סמ"ק] שאם טעמה צמין יום אחד וטעלה ושימשה נריכה להמתין

ד' ימים ואחר תמנה יום אחד נקי וטעול אם צלמו להסכים דברים אלו עם דברי הרא"ש כמו שכתבתי צמין נראה לנאורה דהיינו לומר שאם טעלה בשני ימים ושימשה צמחלה ליל שציעי דלא עלתה לה טעלה עד שתספור היום השציעי גם כן וכיון שאינה יכולה לספור צאצעה ימים אלו משום דהיינו צהו שמה תפלוט שכבת זרע וסמירתו אחר יום נמצא שכציעצרו ד' ימים אלו נריכה למנות יום אחד שחמר לה ממנין השצעה ואח"כ תטעול דאי צטעלה ליל שציעי למה נריכה להמתין כל כך מלפניו הרי כיון שנתנו כבר השציעי הו"ל פולטת ציום אחרון ואינה קותרתו כמו שקדם ויותר נראה לומר דצטעלה ליל ז' נמי מיירי ולא מיקריא פולטת ציום אחרון אלא בשפלתה אחר שהאיר היום אצל קודם שהאיר היום לא אמרין ציה מקלם היום ככולו דהא זזה טעולת ציום ז' מן המורה כמו שיבאר בסימן שאחר זה אצל צליל ז' ודאי לא עלתה לה טעלה. ומ"מ איכא למידק היאך יצטרף יום ז' עם השעה הראשונה הא צעין שיהיו כל השצעה נקיים רגופים מדכתיב אחר תטהר אחר אחר לכוין וי"ל דהיה לומר שלא תהא טומאת זיה מפסקת ציניהם שאם ראתה ציניהם פעם אחת אע"פ שלא הייתה נריכה לשמור משום דם זה אלא יום אחד קותרת כל מה שספרה קודם לכן ונריכה לספור מחדש ז' נקיים אצל בהפסק פלטה שכבת זרע לא איכפת לן והכי אמרין צפרק צנות כותים (ג):

יא(ב) והרשב"א בתורת הבית הארוך (צ"ו ע"ה טו) האריך צדין זה הרבה, ואע"פ שנטה לדעת הראש"ד שלא אמרו פולטת שכבת זרע קותרת אלא לטהרות אצל לא לבעלה וכתב שכן נראה סברת רבותינו הגאונים שלא חששו להזכיר ענין זה וגם הר"ף לא כתבו בהלכות, כתב בסוף דבריו מ"מ צעל נפש יחוש לעצמו כדברי רבינו יצחק לר. ולי נראה דממה שהשמיעו הגאונים והר"ף צדד זה אין רציה לומר דסבירא להו דלינה קותרת לבעלה שהרי כמה דינים השמיע הר"ף מדיני נדה אע"פ שדאי הלכא ניהו אלא לפי שאינם מצויים כל כך השמיטם והא נמי לא שכיחא כולי האי שרוב הנשים נמשכים ימי רגותיהן ה' או ז' ימים ואין נריכות לדן זה דכלא הכי אין מתחילות לספור קודם לזמן זה ורבינו חס מפירש דלא צעל רמי צר חמא אלא צאשה צעל עליה זכ דוקא וכבר סתר הראש"ש צדדיו: **והרמב"ם** ז"ל סובר דפולטת שכבת זרע קותרת אף לבעלה שהרי כתב צפרק ז' מהלכות איסורי ציה (הט"ו) פלטה שכבת זרע צחוך ימי הספירה קותרת יום אחד מפני שהיא כוז שראה קרי שסותר יום אחד ומיהו סובר ז"ל שאין פליטת שכבת זרע קותרת אלא כשנפלט חוך ג' עונות אצל כשנפלט אחר ג' עונות אינה קותרת שכבת צפרק ה' מהלכות שאר צבות הטומאה (הל' יא—ג) האשה שפלטה שכבת זרע אם פלטה אותה צחוך ג' עונות הרי היא טמאה כרואה קרי לפיכך קותרת יום א' אם הייתה זזה ואם פלטה אחר ג' עונות הרי האשה טהורה וכן שכבת זרע שנפלתה טהורה שהרי נפסדה נורתה וכמה היא עונה יום או לילה ואין העונה שנבעלה צה מן המנין כיצד נבעלה צליל שבת ג' עונות שלה יום שבת וליל אחד צצבת ואחד צצבת אם פלטה צחוך זמן זה טמאה פלטה מליל שני והלאה טהורה עכ"ל וטעמו מפני שהוא פוסק כרבי אלעזר צן עזריה דליחא צפרק רבי עקיבא (שבת פו) ולא כמו שפירש רש"י שם צדדיו (ד"ה ציום השלישי) אלא כמו שפירש הרמב"ם עצמו צפרק ח' ממסכת מקואות (מ"ג) ששם נשנו צדרי רבי אלעזר צן עזריה וצדרי החולקים עליו. וכתוב צתרומת הדש [ז] דלור זרוע גדול לר' נמי פסק כרבי אלעזר צן עזריה דפולטת שכבת זרע ציום שלישי טהורה דאפילו אי ליכא אלא שתי עונות שלימות כדפירשו רש"י והתוספות [ח] התם אצל הוא ז"ל כתב דלא קי"ל הכי אלא כחכמים דאמרי ז' עונות שלימות צעין: **ובאחר** דכל הני רבותא כתבו צהדיא דאף לבעלה קותרת וגם מאחר שכולם זולתי הרמב"ם ואור זרוע פוסקים לט' כרבי עקיבא דעד שש עונות לא מסרחא שכבת זרע הכי נקטינן וכן ראיתי למורי הרב צמהר"ר יעקב צ צד זלה"ה דורש צצבים: **בתוב** צתרומת הדש [יא] דיש להוסיף עוד יום אחד ולא תתחיל לספור עד יום ששי לשימושה כגון ממוצאי שבת עד יום ששי שאם תתיר לה שתתחיל ימי הספירה מיום חמישי שכבר כלו ז' עונות שלימות איכא למיחש דימנין תשמש צין השמשות צמוצאי שבת ותספור דעדיין יום הוא וגמלאה שיכולה להתחיל ליום רציעי שהוא חמישי לשימושה ואינו כן אלא לילה היה כששימשה. וכתוב צאגור (סי' אלף שבע) שכן השיב מהר"ר רבינו יעקב מולין ז"ל (ש"ם מהר"ל החדשות סי' ג' אות ג') דודאי נריכה להמתין עד מוצאי יום חמישי מנוטם זה וכן מורינן צדי מדרשא וכן מנהג כל אשכנזי אף כי לא נמצא ציום ספר אלא צספר השערים מדורא מן משמע כן. וכתב עוד וצארך אשכנזי נוהגים להוסיף יום אחד וממחיתו שזה ימים ויש שצעה ימים וכ"כ מאן מהר"ח אף כי הרמב"ם (איסורי ציה ה"ד) הרחיק מאד דעות אלו מ"מ איכא דנהיגי הכי ויש להם קלם טעמים רחוקים אצל מנהגא דעלמא חמשה ימים

פרישה

(יד) **שמואל תפ"ט**. ולא חששו כן צשומרת יום נגד יום, (טו) ונראה דדוקא לאחר שנהגו צחומרא צדי זרע חששו גם לחומרא זו. ואשה דעלמא אף אם תפלוט שכבת זרע מ"מ היא מותרת לבעלה דלא גרע מאילו נגעה צמת או צשאר טומאה דמשום הכי אינה אסורה לבעלה רק צימי הספירה אם תפלוט לא הו"ל נקיים:

דרישה

ז' לראייתה דיום ראייה זו הוא בכלל כיון דנשארו ג' עונות, אפילו למתחילין ביום ה' לראייתה אם היא עדיין לא התפללה ערבית אף על פי שהציבור כבר התפללו מונה יום זה בכלל עיין שם:

חדושי הגהות

[ז] סימן רמ"ה: [יא] שם:

הגהות והערות

[ז] **הוא** רבינו יצחק בעל התוספות שהביאו הרשב"א בתורת הבית לעיל דף כה ע"ב שכתב (בנדה לג. תורה רואה) צדריכה להמתין ז' עונות אחר שימושה, וזכר גם בתלמודי רבינו יונה בברכות (כב. ד"ה שאפילו): [ז] **עיין** באור זרוע הלכות נדה מכת"י (הוצאת הר"י וויינגר) אות ז שכתב שמאחר שפולטת סותרת יום א' מעתה אשה שראתה בזמן הזה אפילו טיפת דם כחדל אינה משמשת עם בעלה עד שיעברו עליה שמונה ימים נקיים לבד מיום שראתה בו ע"כ, ומהו למד צתרומת הדש דסבירא ליה כרבי אלעזר צן עזריה. ובשו"ת מהר"י ברונא סימן רלג פירש דבריו באופן אחר דבאמת סבירא ליה גם כן דקי"ל כרבנן אלא דסבירא ליה שאין דרך לפלוט מעט מעט בג' ימים (עיין ש"ך ס"ק טז) אלא שדרכה לפלוט הכל בבת אחת ולכן בהוספת יום אחד סגי דאם תפלוט בשני הרי נשארו יום הא' והשעה האחרונים שהם עולין לז' נקיים עי"ש היטיב (ובזה נתיישב מה דהצריך שכל הח' ימים יהיו נקיים, דהיינו משום שאין ידוע באיזה יום תפלוט, אבל אי סבירא ליה כרבי אלעזר צן עזריה היה מספיק אף אם יום האחד שממחיתה לא היה נקי וצ"ע לפירוש צתרומת הדש שפירש דסבירא ליה כרבי אלעזר צן עזריה), ועיין סדרי טהרה סקל"ז: [ח] **עיין** שם

מפתח סדרי מהרה

(יד) ט"ט ס"ק מד: (טו) ט"ט ריש ט"ק מד:

טור <מכון שירת דבורה> - ט (יו"ד קפג - רמד) יעקב בן אשר (בעל הטורים) עמוד מס: 205 הודפס ע"י אוצר החכ

קצז א אין האשה עולה מטומאתה וכו'. פירוש אף על גב דלא כחצי קרא גבי נדה וזה שטרתה חלוייה בטבילה למדנו מכלי מדין שנאמר שם אף כן נדה יתחטא ודרשין בסוף ע"ז מים שהנדה טוהלת בהם כך פירש רבינו חס סוף פרק החולץ עיין שם בתוספות וצמח שכתב הרא"ש סוף נדה ועיין עוד בתוספות פרק בתרא דיומא (דף ע"ט. ד"ה מכהן):

ב ורבינו חננאל פסק בביצה בזמנה מצוה. כן כתבו התוספות בשמו פרק המפלט (דף ל'. ד"ה ושמע) והקשו עליו ממעשים בכל יום שאין לך אשה טוהלת בזמנה עי"ש ולפענ"ד נראה דאין זו קושא לפירוש ר"ח כיון דהאידינא לכתר חומרא דרבי זירא זהו זמנה לאחר שתרצה טיפת דם כחדל ותפסוק בטריה כניחוי המקום ומספור שצעה נקיים אס כן השתא הוא דרמיא עלה שטטבול מיד ואס אינה טוהלת מיד לאחר ספירתה עוברת היא על המנוה וזהו שכתב רבינו הילכך מנוה שטטבול מיד כו' כלומר לרבינו חננאל לא יפה עושות הנשים שאין טוהלות בזמן אלא מנוה רמיא עליהו שטטבול מיד אחר שיכלו ימי ספירתה ואפילו אין צולה צעיר דזה הוא זמנה לאחר שכלו ימי ספירתה כיון שלא היה אפשר לה לטבול מקודם:

[א] נדה כל זמן שלא טבלה הבא עליה אפילו אחר כמה שנים חייב כרת: מנין לטבילת נדה מן התורה: [ב] אם יכולה לטבול בימי אבלה או בחשעה באב ויום הכיפורים: אם יכולה לטבול כליל שבת או כליל מוצאי שבת: [ג] נשים הטובלות ביום אם (יכולות) לצריכות להסתיר טבילתן מבעליהן:

א אין האשה עולה מטומאתה עד שתטבול בראוי במקום הראוי ואחר ימי ספירתה. מה שכתב כראוי הוא לאפוקי אס טבילה לחלאין או שהיה זה דבר חולץ: וב"ש במקום הראוי. מוציא שהוא לאפוקי אס לא היה נמקום שטוהלת בו שיעור המים הצריכים למקוה או שהיה בו אחד מהדברים הפוסלים את המקוה המתבארים בקינן ר"א: וב"ש ואחר ימי ספירתה. מוציא הוא שקודם ימי ספירתה אפילו טבלה בכל מימות שצוה לה עלמה לה טבילה כלל דכיון שעדיין היא צריכה לספור ימים נקיים היא כטובל ושקן צדו א*]: כתב הרמב"ם בפרק ד' מהלכות איסורי ביאה (ה"ג) צמה דברים אחרים שהטומאה חלוייה צמים כשטבלה צמי מקוה אחר הימים הספורים אבל נדה וזונה ויולדת שלא טבלו צמי מקוה הבא על אחת מהן אפילו אחר כמה שנים חייב כרת שצמים וטבילה תלה הכתוב שנאמר (ויקרא טו יח) ורחלו צמים זה ציין אכ לכל טמא שהוא צטומאמא עד שיטבול וכתב הרב המגיד שזה הננין אכ הוא בספרא ב]. ועוד דרשו רבותינו בפרק צמה אשה (פד:) שצעת ימים תהיה צנדתה (שם שם טו) ג] צנדתה תהא עד שצבא צמים וכתב סמ"ג (לאין קא לו:) על זה מכאן לטבילת נדה מן המורה ורב האי דן פירש שלמדנו טבילה לנדה מן המורה בקל וחומר ממנעה שנאמר (שם שם טו) ורחלו צמים ורבינו יעקב מפרש שלמדנו מכלי מדין שנאמר שם (נמדבר לא כג) אף כן נדה יתחטא ודורש בסוף ע"ז (עה:) צמים שהנדה טוהלת בהם ונדברי הקבלה כתוב (זכריה יג ב) צום ההוא יהיה מקור נפתח לצית דוד הן למטאת ולנדה עכ"ל [סמ"ג] והם דברי התוספות בסוף פרק החולץ (ינמות מו:) ד"ה נמקום) וכתבם הרא"ש בסוף נדה (פי"ט טו):

ב ורבינו חננאל פסק בביצה בזמנה מצוה. כן כתבו התוספות בסוף פרק המפלט (ל. ד"ה ושמע) ונפרק קמא דיומא (מ. ד"ה דנו"ע): וב"ש הי"כך מצוה שתטבול מיד אחר שיכ"ו ימי ספירתה. איכא למידק מאי הילכך הלא זה צעמנו הוא מה שאומר רבינו חננאל טבילה בזמנה מנוה ופשוט הוא שר"ל שמיד אחר שיכלו ימי ספירתה טטבול וכיון שכן לא שייך למימר הילכך ו"ל דרבינו מייירי צנשי דידן דאפילו רואות טיפת דם ישצות עליו ו' נקיים ואיכא למימר דטבילה דידהו לאו צמנה היא דהא דילמא אותה ראייה צמן נדות הימה ולא הימה צריכה מן המורה לספור אלא

פרישה

קצז (טו) אינה סותרת אלא לטהרות ולא לבעלה. כאן לא שייך להקשות הא לעיל סימן ק"ץ (פה) מח) כתב דלנעלה שייך לאחמורי טפי מטהרות דיש לומר דדוקא לענין טהרות הקפידו אפליטת שכתב ורע דהא שכתב ורע נמי מטמא ואין כאן שצעה ימי טהרה מה שאין כן לענין צולה דאין נפקא מינה צטומאמא ולא הקפידה המורה אלא אדם נדה והרי לא קמרה צראית דס וק"ל:

דרישה

קצז [א] ורבינו חננאל פסק בביצה בזמנה מצוה הלכך מצוה וכו'. וא"ת מאי זה הלכך דכתב רבינו הלא זה הוא בעצמו כתב רבינו חננאל וי"ל דאתא לאשמועינן דאפילו לנשי דידן דאיכא למימר דטבילתן בזמנה לאו מצוה כיון דמטמא אינה צריכה לישב בימי נדותה אלא ששה והוא, לכך כתב כיון שאינו מתעכבות אלא מפני תקנת חכמים, [כשמגיע זמן שקבעו להן חכמים] *] מיקרי בזמנה ומצוה היא. בית יוסף. וצ"ל לפירושו אף

הגהות והערות

מח] עיין שם בפרישה אות מ"ה:

קצז א] כן הגירסא בטור שעם דפו"ר של ב"ח ופרישה, ובדפו"ר וכת"י הגירסא במקוה הראוי או רק "במקוה" (והוא הדין במעין כמבואר בטור ריש סי' רא): א*] עיין תענית דף טו ע"א: ב] לא מצאתי, ואורבה דרשה דבנותה דבסמך איתא בספרא (מצורע ובים פרישה ה פרק ט), ועיין שו"ת חתם סופר יו"ד סימן קצד שכתב דדרשה דבנין אב לא נודע מקומו: ג] כן הוא לשון הסמ"ג והתוספות ביבמות, אמנם לפנינו בגמרא שם דרשין מ"הודה בנדחה" (ויקרא טו לג), וכ"ה ביומא דף עז ע"א תוספות ד"ה מכאן וברא"ש סוף נדה, ועיין פסחים דף צ ע"ב דרשה אחרייתא מ"שבעת ימים תהיה בנדחה": ד] בתוספות איתא רב יהודאי גאון: ה] צ"ל וכל הנוגע במשכבה יכבס בגדיה ורחץ במים: ו] צ"ל לבית דרד וליושבי ירושלים לחטאת ולנדה, פסוק זה אינו מובא בתוספות כימות אלא בגמרא יומא דף עז ע"א "מכאן רמו לנדה שצריכה לישב עד צווארה במים" עי"ש: *] תיקון זה הוא בדפוס קניגסברג, ע"פ הב"י:

(כח) כן כתבו התוספות אלה
דכעי רמי בר חמא וכו', שם
(נדה) דף ל"ג ע"א (ד"ה רואה),
ושכן פסק רבינו חננאל, וכן כתב
הרא"ש שם (פ"ד סי' א') בשם
הרב רבינו יונה ושאר פוסקים:

הגהות וצינונים

כז (תורת השלמים ס"ק טו) וכ"כ
ה'רשב"א בחי' (נדה לג). ובבבב
יוסף כתב דצ"ל בכסף משנה,
ה'רד"ה במקום ה'רשב"א,
והוא בבעל המאור (שבת שם).

באר היטב

יא [ן] ערבות. וכל עונה היא שמים עשרה שעות: **[יב]** לשמושה. דעד אותו היום חיישינן לכל יום שמים חפלות, או שמים חפלות כל השלשה ימים. וזמנה לעת של שש עונות, הוא שבעים ושמים שעות:

תורת השלמים

י"א (טו) ששה עשר
שְׁלֹמֹה כן כהנו המוספים
 (עמ' ג' דף ר"א) והל"ש פסק
 בזנות כותים (שם פ"ד ס"א), משום
 ההלכה במכמים דקרקד ע"י
 עקיבה (עמ' ג' דף שם) ע"י
 הלימות בעיניו. אבל לר"ך ע"י על
 ה"ל"ש דבשבת פסק ר"י עקיבה
 (שם ס"א) כן מעמידי בשבתות
 סתמא דמתניתין דפלוטא שבת
 וזהו עיוס השלש טהורה. וזהו
 יסע וסע ה"ר"ף (שם ע"ד מהר"ד)
 שהעמיק הגירסא שיה בשש"ס,
 מנחם לפלוטא שבת זרע שיא
 עומה. והכל גוונא קשה על
 האגודה. דבשבת (ס"א) פסק
 להדיא דביום שבת טהורה,
 ודברכן בנות כותים (שם ס"א)
 פסק החסופות והל"ש. ועוד
 קשה ל' שהמ"ס פסקה ב'
 המלכות שאר אבות עומה
 (י"א) פסק דלאר שבת עומת
 טהורה, וכחז' שם (י"א) הכסף
 משנה, דפסק כר"י טהורה
 דפלוטא ע"י השלש טהורה,
 וגורם בש"ס דשבת, אבל חמני
 אומרים שבת עומת, והוא יורשה
 ה"ר"א (לר"ך ע"י) וה"ר"ש
 בתורת היום הארוך (צ"ו) (שם)
 שם להדיא שם עומת שלמות.
 ופסק כן ב', וזו כוונת ר"י דר"י
 משאן כן אברהם, בהורא ה"ר
 שמשאן, הוא גם כן דורא להיפך
 ממנו מבזה פירוטא התמיתות
 (י"א) דקמאזות (מ"א) לר"ך ע"י),
 והשתא יונא שבת כחכמים, ואם
 ואלו שבת ששן ששן ששן,
 כן לר"ך ע"י על ששששן לגמרי
 דשמו צבית יוסף וכלא כש"ע,
 לר"ך ע"י;

יצאריך עיון:

יא יד שש עונות. ועונה הוא
שמיים עשרה שעות: טז שמה
תפלוט. ולא חרגש: טז עד
יום חמישי. דעד אותו היום,
היישין לכל יום שמה תפלוט,
אז שמה תפלוט כל השלשה ימים:

אם הוא תוך י"ד ששה ^[א] עונות לשימושה, סותרת אותו יום. לפיכך, המשמשת מטה וראתה אחר כך ופסקה, אינה מתחלת למנות שבעה נקיים עד שיעברו עליה ^[ב] (טו) ששה עונות שלמות, טו שמה תפלוט, לפיכך אינה יי ^[א] לשימושה, כגון אם שמשה במוצאי שבת, חמישי, דקיימא לך ^(ה) אין שכבת זרע מסריח ויון שעדיין יום הוא ואנן חושזין מעת לעת, ומתחיל למנות

ביאור הגר"א המבואר

[illegible]

ביאור דגרי"א

בזמן שאמר ש ט"ו איסט ס"ו א"י ובגלל סימן קס"ו (ס"ה) כל שכן בכתמים
בנבון. דרכי משה ע"ן סס"ב. [לא] הפלגות ב"ו. ע"ן חספוס ל"ג א' ד"ה
דורסה כ"י. ורש"ל ד"ר חולק עליהם ואמר דה דוקא לענין ספרות"י. וזמן שאמר
שס ל"ו א' דבר הגורם סותר"י ולעצלה פולטת מותרת"י. ורש"ה מזה שאמר שס
לס"ו א' דבר המעשה י"א אצל חמרי כ"י. וה' לאו ה"ה אף על גב שפולטת מאמר
בספר"י וכתב ב"ו ב"ר שנשרים ודל שמעש"י. וה"ר יונה מירז דדיו"ו לא סתרי פולטת,
אבל בתורת הדין סתרי"א. וע"ן ברא"ש סס"ב ובתורת הדין"י. וכתב בתורת הדין
ולכן לא הוצרכו הדינאים כלל מזה"י. ומכל מקום כתב שיש להמיר"י: [לב] ו'
ענינות. פרק ט' שנתה (פ"ו ב') אצל חממים אומרים כ"י. אצל גירסה הרמז"ס
(ס"ה) מן חממים פ"ח מ"י עות"י. וכן כתב ב"ר"ה"ה. (המאמר הקטן שנת לא. מזה"י)
מקלות הדינאים בספרים המדויגים. וכן הוא בירושלמי

יָצִין בְּמִכְהָ, וּאֶפִּילוּ לִמָּן דְּמַחְמִיר בִּשְׁעַת וּסְתָה, חֵינָה הוּאִיל וְאִיכָּא לִמָּן דְּאִמֵּר וּסְתָה:
וּמִכָּאן וּמִכָּאן לִשְׁמַעְלָא רִוְחָה מִיד אִין לִתְחַלִּיל לִשְׁמַעְלָא קִימָךְ דַּע אַחֵר יוֹם ד',
בְּתוֹרַת הַבֵּית הַרְשֵׁב־אִי בְּרַשִׁי' (פ' י"ט א.)}. **עוה**. הַרְשֵׁב־אִי: הוּרְאֵב־ד'
הַתּוֹרָה אֲבָל לִכְעֵלָה אֵינָה סוֹתֶרָה. **עו**. בְּגִמְרָא: בְּעֵי רַבָּא קוֹשֵׁי מַהוּ שְׁתַּחֲסוּר בּוֹבִיבָה, דְּבִר
זוֹכֵר וְכִיבֵי אֵלֶּיךָ, אֲשֶׁר־תִּפְשׁוּט דְּבִרְבִּי שְׁאִינוּ גִּזְרֵם סוֹתֵר, לִרְכּוֹן מָאִי, תַּחַּם שְׁעַת דְּהִנֵּי אֹהֶב
יוֹם אַחֵר, מָאִי שְׂבַעָה, אֵילִימָא דְּמַטְמַט שְׂבַעָה אֵיךְ מַה זּוֹכֵר טַמָּא שְׂבַעָה מַכֵּי לֵידָה, אֵלֶּכָּה
סוֹתֵר בּוֹבִיבָה וְאִי מִשְׁכַּחַת תָּנֹא דְאִמֵּר סוֹתֵר הֵהִיא רַבִּי אֵלִיעִזֵּר טָמָא. **עז**. וְכִינָה שְׁלִבְעָה
יָמֵי מְבִיא אֵילִימָא כּוֹלֵהוּ שְׁכָּה בְּזֵית שְׁוִינָהוּ וְכָכָן לִשְׁבִּילֵיהוּ בִּימָמָא דְּשִׁבְעִימָא, מְשׁוּם דְּרִבִּי
וְיִמָּר אֵחָד תַּהֲרֵךְ אֵחָד מַעֲשֵׂה הַתֵּהֶר, אֲבָל אִמְרוּ תַּחֲמִסֵּי אֲסוּר לַעֲשׂוֹת כִּן שְׁמַא תֵּבֵל אֵלֶּכָּה
פְּסוּלָה. רש"י. **עט**. פִּירוּשׁ, לֹלֵא הַחֲשֵׁשׁ שְׂמַא אִתְּרָא דִּם אַחַר תְּשִׁמִּישׁ וּתַחֲסוּרָה, הֵיחָה
וְ[אֵל] מִשְׁחָבֵר אֵלֶּיךָ הַתֵּהֶר הוּרָה אֵלֶּיךָ לֵאמֹר מִנֵּת לִפְנֵי הַתַּהֲרָךְ וְלֹא תִלָּךְ כֻּלָּל אַחַר תְּשִׁמִּישׁ
וְיָגִיעַ שְׁלֵשׁ שְׂבֻעִין וְעֶשְׂרֵה שְׂבֻעוֹת אַחַר טַמָּא אִתְּרָא סוֹתֵר, מְשִׁמֵּשׁת לְאוּרֵי שְׁלֵשׁ
יָמֵי קִבְּבָה הֵיא, שְׂבֻעַ שְׁלִישִׁי אִימֵר יוֹלֵדֹת קִבְּבָה כּוֹזֵב הֵיא זְכִיר בְּעִישׂוֹת זֶה תַּחֲשֵׁב וְדָהָא
לִן פְּסִירָה, וְקִימָא לָן דְּטִבְעִיל וְזֵבֵב בְּיוֹם בְּפִרְקָא אֵילִימָא דְּיוֹמָא מְדַמֶּקֶת הֵיּוֹם כְּכּוֹל, וְלִכְכֵּן
הֵיא שְׁבֵלֵי הַחֲשֵׁשׁ פְּסוּלָה לִידֵי פֶּסֶק לֵדֵי יִשְׁתְּרָאֵם דִּם אַחֲתוֹרָה, הֵיחָה מוֹתָר לִשְׁמַעְלָא
דְּבִיר פְּסִירָה אִין פְּלִיתָהּ סוֹתֵרָה, מִדְּמַמֶּק הֵיּוֹם כְּכּוֹל, וְדִם דְּהֵיא אֵחָד סוֹתֵר אֵלֶּיךָ לִבֵּית
תַּחֲרֵי אֵחָד טַהוּרָה, וְעִיקָר תַּחֲרִית שְׂבַכָּה עֲרֵי אֵילִי מִשּׁוֹל לֵאמֹר מְדַמֶּק אֵילִימָא וְאִחַר שְׂפִסְפָּה
וּפֶסֶק שֵׁנִי גַבִּי שְׂמוּרֵת יוֹם שְׁחַטוֹ וְזִרְקָה עֲרֵי אֵילִי בְּשֵׁנִי שֵׁנִי וְכִדְכִיבָנָה לִשְׁמַעְלָא. רבי'ש:
לֵךְ מִהֲנִין סוֹתֵרִין דַּע עֵרֵב יוֹם ד', אֲבָל פּוֹלֵטֵם שְׂבַכָּה רַעֲזָה מְשִׁמֵּשׁת לִשְׁמַעְלָא יוֹם אַחֵר
וְלֵאמֹר מִקְּיוֹר קִימָם, וְכִינָה שְׁפִסְפָּה מְקַצֵּת יוֹם וְתוֹרָה לִכְעֵלָה כְּכֵר שְׁלֹמֹה הִקְיִים וְשׁוֹב אִין
הֵיא בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי לִפְסִירָת זְכּוֹר, בְּשֵׁמָאִי אֲוִירִים סוֹתֵר שֵׁנִי יָמִים שְׁלֹפְנִי, וְשׁוֹב אִין הֵלֵל
אֵין וְרָוּחָה אֵין אֵפִילוּ לִשְׁמַעְלָא יוֹם שְׂבִיעִי סוֹתֵר אֵין שְׁלֹפְנִי. מְכַלֵּל שֵׁנִי הַחֲלִיקוּשׁ שֵׁנִי בְּזֵית וְלִקְרִי
זְכּוֹב אֵפִילוּ לִשְׂבִּעִי זְכּוֹב אֵילִימָא וְכִי רַבְרֵעִי אֵין סוֹתֵר אֵילִימָא אִימֵר, וְיִמְהֵר גַּם בִּין סוֹתֵר
לִשְׁקֵן בְּרִאכְיִית יוֹם שְׂבִיעִי. וְשׁוֹב מַצְאִית כְּדָרְבִּי בִּשְׁמֵי אֵין יוֹנָה ז"ל וְהִבֵּיא רֵאחָ מִדָּם נִסָּה
לִקְרֵי קִימָךְ שֵׁנִי אֵינוֹ סוֹתֵר הַתֵּהֶר. וְכָכָן לְדַחְמִיר דְּכִרְבִּי ר"ן וְכֵן נִוְחָגִין בְּצִירָתָא אֲשֶׁנְכֵּה.
נִוְחָגִים אֵין סוֹתֵר, אֲבָל שֵׁשׁ לִכְעֵלָה תוֹרָה לְחֻלּוֹק לִמְקוֹם שֵׁנִי תִנְהַר תוֹרָה דְּבִרְהִי לִשְׁעִירוֹן,
וְכִתְבִּיבִי (וְיִקְרָא יוֹם כ־ט) זִכְרֹה תַּחֲרֵי הַשְּׁמִינִי תוֹמָה לֵה' וְלִפְנֵי מַדָּה זוֹ שִׁמְעוּרָה
מִשּׁוֹם תַּחֲשֵׁב לֵךְ רִוְחָה אֲמִירָה תוֹרָה פּוֹלֵטֵם כִּרְוָאָה שְׂבַכָּה זְרוֹעַ, וְחֻלְכִּין מִיָּלֵא שְׁמַעְנִי
בִּיאֵשָׁה אִין לֵן לִאֲסוּר אוֹתָהּ לֵךְ לִכְעֵלָה, אֲבָל שְׁנֵתָה תוֹרָה דְּבִרְהִי לִשְׁעִירוֹן אֵלֶּיךָ שְׂבַכָּה
וְתוֹרָה ז"ל חֲשִׁשׁוּ לְהוֹכִיר הַשְּׁמִינִי, אֲוִם הֵרֵב אֲלֵיכֶם ז"ל לִכְתּוֹב בְּהַלְבוֹת. **פא**. תַּחֲסוּר
וְשִׁמֵּשׁ שְׂבַכָּה עֲרֵי בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי, הוּרָה רַבִּי רַבִּי אֵלִיעִזֵּר כֵּן עוֹרֶרָה, רַבִּי שְׁמַעְלָא אֲמִירָה
וְעִלְמוֹם חֲמֵשׁ וְאֵם צִיָּאָה מְקַצֵּת עוֹרֶרָה וְנִוְחָגִין לֵךְ מְקַצֵּת עוֹרֶרָה שְׁשִׁית. (וְכִינָה) אִמֵּר
שֵׁנִי עוֹנֵתָה שְׁלֹמֹת בְּעִינָי. **פב**. בְּפִי הַמְשִׁינִית:

פתחי תשובה

שהתחילה לספור שבעה נקיים, וביום שני פירסה המשותת הסדין שהיתה
ושכתב עליו בימי נדתה, וביום שביעי נחתה כמא על הסדין, והעלה דזה חיי
שנכבכה שבראי מטטפס"א ומוציא אדם, תולין אף בשלשה ימים ראשונים, עיי
ששם שהארץ בזה. [ועיין בתשובת חתם סופר (י"ד) סימן קס"ה, אודות אשה
שבמי נקיים שלה הגיע וסת עורק זה] (גילדערני אדער), וחלוקה וסדיניה
משלובולכסם ברם, אין [מכילה] תלות [ב]שלשה ימים ראשונים, ואם דילמא כיון
שבשמים מוצטים יעברו אל הדמים של עורק זה, אין הפסד שתמחין מלאספור.
וההרחק בזה, ומסיק, מאחר שאין וסת העורק הזה נמשך אלא איזה ימים, אין
תלות בו בשלשה ימים ראשונים. אך נעשה לו תקנה, שמיד אחר שני ימים
לראיתת הפסוק בטהרה, דף ע"ג אב דאלו שלשה ימים אין עולים לה לנקיים
מפני חששת פולטת, ותמחין דר אחר חמישה ימים, מכל מועד מועיל לה
בדיקתה שלא נחזיקנה רואה. ואם אחרי חמישה ימים פתחה עורק זה שלה,
תולין כ"ו כהמים, כך נראה לי למעשה, (עיי' שם ע"ד, ע"ה בכרתי ופולתי (הפאת
ישראל כ"ה) ומנחת חינוך (השמים ס"א ע"י) וסדרי טהרה (ס"א לג) בארור, ועיין
מה שכתבתי לעיל סימן (קצ"ו) [קפ"ז] סוף ט"ה (ס"ב לג) [ל']:

ימים ראשונים, כל זה באם הראיה שנשטמאה בעבורה היא שומאה ודאית, אבל בגדול הדבר"א ביטמן קפ"ז ספיק ה' בחלוקה השלישית, שמגרשת שהם בא' מלמך המקור ואין ידוע אם היא ממכה שמבקר, ודחתלת ראיה טורח"א, אך בשעת וסתה או בשעת עונת כינויית שטמאין לה, משום הסבדור ליה לעולם אל תתטמא, בכהאי גוונא יש להקל אחר זה תוך שלשה ימים ראשונים לחלות ממכה, גם ברהוא ממש, וכעין שכתב הבית שמואל (אדמו"ר סי' ע"ג סק"ג) כלה, או בבעלת הכתם מעיקרא, עי' שם. ועי' בתשובת הרב אפרים חלק י"ד סי' כ"ה, באשה שהפסיקה בטוהר, ולפי שהיתה דבורת כל אפרים חלק י"ד סי' כ"ה, וביום השישי לספירתה נחתה לכיתה ומצאה על חלוקה דם, אם יכולה לחלות שהדם הנמשך אחרי מימי נדה, וכתב, שאחרי הרב מרדכיאל צידד להחמיר לפי דעת (ה"פ סי' ק"ג) דגם במכה שמוציאה דם אינה תולה בשלשה ימים הראשונים, ואם כן, אם נחתל מימי נדה על כרחף שהיה עליה גם בשלשה ימים ראשונים. והוא י"ד העלה להקל, דגם במכה שמוציאה דם שטבחר להקל, ולחלות בימי נדה. עי' לפי המקל, שבגופה, ומכל שכן שידוע בטחמים על החלוקה. וכתב בשם אדוני אבי יקני פנים מאירות חלק ב' סימן ק"ע, באשה

כח (הב"ח סי' א) בדפוס: למונת. כט (שם) כן הוא בדפוסים אחרונים, ובדפוס: ליתא ליתבה זו. ל (שם) שם כתב דרך בנות ישראל למונת שלשה ימים חוץ מיום שראתה ויום שפוסקת, ולא איירי כלל בשימשה, ובסי' ב' כתב דבשימשה במוצאי שבת לא תתחיל לספור עד יום חמישי, והיינו ארבעה ימים, וצריך עיון. לא (שם) במהדרות וילנא (הרמ"ה) תוקן: בכלה. אמנם בתורת השלמים (סי' יח) הבין בכונת הט"ז דכוונתו אפילו אלמנה, וכן ביאר במחצית השקל. ואולי צ"ל [אפילו] באלמנה.

באר היטב

[נ] בתוך. כלומר, אף על פי שגמלו השם עונות בתחילת ליל רביעי אחר שימשה, מכל מקום כיון שפלטתה בתחילת ליל רביעי קודם זמן שימשה במוצאי שבת, אס' כן סותרת אותו יום, והיינו כל יום רביעי, ומתחלת לספור מיום חמישי, עד כאן לפון הש"ך (סי' יח): [נ] דהיי"ח. תב"ט (סי' יח), וכבר כתבתי בסומן (ק"ג) [ק"ג] (סי' יח) בשם מהר"ל מפראג (נצי"ח) שצ"ל שכלל אחר צעילת מלוא חולל למונת מיום חמישי לשימשה. וגדלה טעמו, כיון דליל כאלו נדה רק דם בתולים, לא החמירו בו משום חמישי בין השמשות, אלא אם בלאת נבעלה בלילה דחשבוין לה כאלו נבעלה בלילה שאחר אותו בין השמשות, אפילו גבי כלה. נמצא, שאם נבעלה בלילה ליל מוצאי שבת, תמנה מיום חמישי, ואם נבעלה בין השמשות של סוף יום ראשון, תמנה מיום שני, כן נראה, ל' ע"כ. וכתב מהר"ל (שם) סי' פט, אס' ראתה אחר ערצית ביום ראשון ועדיין הוא יום, יכולה ללבוש בגדים נקיים בסוף יום ומונה מיום שני, כן כתב הש"ך (סי' יח), ואפילו התפללה היא גם כן ערצית: (זו) ואין טעם בדבר. הב"ח (סי' קפ"ב) ד"ה (הפ"ה) כתב טעם לדבר, ועיין לעיל דל"ה מה שכתבתי בענין צעילת מלוא חולל. וכן סימן ק"ג (סי' פ): (זו) ד"ה שבישדה. אפילו בעלה בעיר, כן כתב הש"ך (סי' יח) והט"ז (סי' פ), דלא כב"ח (סי' פ) ד"ה ע"ה. וכתב דל"ה מוזי נהגים, שאפילו כלה אינה סותרת שבעה נקיים עד יום חמישי ללאימה, אף על פי שעינין לא בא תחתיו, אף על פי ששלי דעמי אין להחמיר בזה כלל, ולא נזכר בשום פוסק קצומן או אחרון, מכל מקום לא יא' אלא כדברים המותרים ואחרים נהגו בו אסור כו', ומכל מקום בשעת הדחק יש להחמיר להכלות שמד תפסקו טערה תפסקו שבעה נקיים, דבזה עדיף טפי ממה שנהגין שניסגות כסאיה נדה, ע"כ. וגדלה לי דהיא נבעת הדחק שנקט הש"ך בלבוש, הי' פירושו, כיון שכבר נעמו טעמו ויכולה בזה, ענין שאי אפשר למונת הישאולין עד שמונה, ולא עדיף טפי למסור השבעה נקיים מדר כ"י שלא יא' נשאל כסאיה

יח בועת לעת. כלומר, שבעים ושמים שעות: יח וסותרת. כלומר, אף על פי שגמלו השם עונות בתחילת ליל רביעי אחר שימשה במוצאי שבת, מכל מקום כיון שפלטתה בתחילת ליל רביעי קודם שימשה במוצאי שבת, אס' כן סותרת אותו יום, והיינו כל יום רביעי, ומתחלת לספור מיום חמישי: יט עד יום ששי כו'. וכתב מהר"ל בתשובה סימן פ"ג, דלפי מנהג זה, אס' ראתה אחר ערצית ביום ראשון ועדיין הוא יום, יכולה ללבוש בגדים נקיים בסוף יום חמישי ומונה מיום שני, ואין ספקא בדבר (ומשמע מדבריו, דאף על פי שהתפללה היא גם כן ערצית). אכל לפי מנהג המקומות של הטור והמחבר שנושעים לבנים ביום רביעי לראייתם, ומתחילין למונת מיום חמישי, לר"ך עיון בדבר כו'. ואינו דומה למה שכתב מהר"ל בתשובה (תרומת הדשן ח"א סי' רמח) שאין האשה יכולה להפסיק בטערה אחר שהתפללו הקהל ערצית, דשאני הכא שבה לה הסיבה מן השמים, ואין שייך לומר שהיה לה להקדים או לאחר, מה שאין כן בהפסקת טערה כו'. ומכל מקום נראה, די לנו בזה שנחמיר היכא שהתפללה כבר ערצית ועשתה אותו כבר לילה, אכל היכא שלא התפללה, אפילו התפללו כבר ערצית הקהל, לא נחמיר כהאי גוונא לחושבו לילה, מאחר שבה לה הסיבה מן השמים כו', ע"כ. ונראה

דנמשך לדברי מהר"ל דלעיל סעיף א', אכל לפי מה שכתבתי לעיל סי' ד' דדעת מהר"ל (שו"ת מהר"ל החדשות סי' א) והרב בהפסקת טערה להקל אפילו התפללה היא, וכל שכן הכא, וק"ל: ב ד"ה שבישדה. דלא פלוג רבנן, וגורין לא שימשה אטו שימשה. ואף על גב דשימשה גופה גוריה היא אטו בין השמשות, חששא דבין השמשות פשוטה היא, וחששו זה רבנן טובא בצמח דוכתי. תרומת הדשן (ח"א סי' רמה). וכתב הב"ח (סי' פ) ד"ה ע"ה, מיהו היינו דוקא כשבעלה בעיר, אכל כשאין בעלה בעיר, יש להקל דמיד שתפסקו בטערה סמוך לבין השמשות ממנה למחרתו, ואף על גב דצטרפת תרומת הדשן משמע מלשון השאלה שהיה שואל להחמיר אף כשאין בעלה בעיר, מכל מקום מלשון התשובה שלא הזכיר שם להחמיר בזה, משמע קצת דבזה יש להקל, ע"כ. ואין דבריו נראין, דהלא נודע שהשאלות שצטרפות הדשן עשה מהר"ל בעל התשובות עצמו, ולא שאלוהו אחרים, כמו בפסקי כמבין. ועוד, דאס' כן אמאי לא פשטי מידי אשאלה זו. אלא הדבר פשוט, כיון דבשאלה משה להדיא אין בעלה בעיר ללא שימשה, אס' כן גם בתשובה הוא כן. גם בתשובת מהר"ק סימן ל"ה כתב שהנשים מחמירין אפילו אין צעילתן בעיר, וכן המנהג פשוט במדינות אלו. וגדולה מוזי נהגים, ש"ה שאפילו כלה,

דנמשך לדברי מהר"ל דלעיל סעיף א', אכל לפי מה שכתבתי לעיל סי' ד' דדעת מהר"ל (שו"ת מהר"ל החדשות סי' א) והרב בהפסקת טערה להקל אפילו התפללה היא, וכל שכן הכא, וק"ל: ב ד"ה שבישדה. דלא פלוג רבנן, וגורין לא שימשה אטו שימשה. ואף על גב דשימשה גופה גוריה היא אטו בין השמשות, חששא דבין השמשות פשוטה היא, וחששו זה רבנן טובא בצמח דוכתי. תרומת הדשן (ח"א סי' רמה). וכתב הב"ח (סי' פ) ד"ה ע"ה, מיהו היינו דוקא כשבעלה בעיר, אכל כשאין בעלה בעיר, יש להקל דמיד שתפסקו בטערה סמוך לבין השמשות ממנה למחרתו, ואף על גב דצטרפת תרומת הדשן משמע מלשון השאלה שהיה שואל להחמיר אף כשאין בעלה בעיר, מכל מקום מלשון התשובה שלא הזכיר שם להחמיר בזה, משמע קצת דבזה יש להקל, ע"כ. ואין דבריו נראין, דהלא נודע שהשאלות שצטרפות הדשן עשה מהר"ל בעל התשובות עצמו, ולא שאלוהו אחרים, כמו בפסקי כמבין. ועוד, דאס' כן אמאי לא פשטי מידי אשאלה זו. אלא הדבר פשוט, כיון דבשאלה משה להדיא אין בעלה בעיר ללא שימשה, אס' כן גם בתשובה הוא כן. גם בתשובת מהר"ק סימן ל"ה כתב שהנשים מחמירין אפילו אין צעילתן בעיר, וכן המנהג פשוט במדינות אלו. וגדולה מוזי נהגים, ש"ה שאפילו כלה,

ביאור הגר"א המבואר

פט. ברמב"ם: זה שתחמץ במקצת המקומות שהנדה יושבת שבעת ימים בנדהא אף על פי שלא ראתה דם אלא יום אחד, ואחר השבעה חשב שבעת ימים נקיים, אין זה מנהג אלא טעות הוא ממי שהורה להם כן, ואין ראוי לפנות לדבר זה כלל, אלא אם ראתה צ. בתוספות: ורבינו תם פירש שהיו רגילים לטבול שתי טבילות, אחת לטוף שבעה ימים אחת סופרת אחריו ד' נקיים וטובלת בליל ח' שהוא ליל שני שלאחר נדהא ומותרת לבעלה. לראייתה שהיא טהורה מדאורייתא בהך טבילה, ואחת לטוף ימי ליוכו.

פתחי תשובה

זו היה בא ליל טבילה בליל שבת שאחר יום טוב, ומוטב שנגיח חומרא זו כדי לקרב הטבילה לחפיה, ע"כ. ועיין בסדרי טהרה (סי' מב) שכתב, דנראה לו דבגדון כזה, אף בשימשה יש להתיר שתפסקו ביום רביעי לראייתה, ותמנה שבעה נקיים מיום חמישי, עיין שם עוד:

יסקו מפרשים

שהיתה טהורה בעת מיתת בעלה, וראתה עתה פעם ראשון אף עשרים וארבע חודש, אבל אם היתה כבר נדה, לא שייך חומרא זו כלל:

[דעל ירכבה]

ולא כלו ששה עונות שלה עד תחילת הלילה של יום חמישי, ושמה תפלוט שכבת זרע בנדהא תחילת הלילה, נמצא שצריכה למונת מיום השני, כי יום החמישי אינו נקי בצירור מהפלטת שכבת זרע בתחילתו, על כן החמירו האחרונים בכל אשה המשמשת בנדהא יום שישיה, חשבוין לה כאלו שימשה ביום שלאחריו, משום הכי אס' שימשה במוצאי שבת, תמנה מיום השני, כאלו שימשה בסוף יום ראשון בין השמשות, שאז היא מוכרחת למונת מיום השני מכח ספק, ונתנו עליה חומרא זו בשימשה כל אותו יום הראשון, אפילו תחילת הלילה שלו. וכבר כתבתי בסומן ק"ג (סי' ד) בשם מהר"ל מפראג (נצי"ח) שצ"ל שכלל אחר צעילת מלוא חולל למונת מיום חמישי לשימשה. וגדלה טעמו, כיון דליל כאלו נדה רק דם בתולים, לא החמירו בו משום חמישי בין השמשות, אלא אם בלאת נבעלה בלילה דחשבוין לה כאלו נבעלה בלילה שאחר אותו בין השמשות, אפילו גבי כלה. נמצא, שאם נבעלה בלילה ליל מוצאי שבת, תמנה מיום חמישי, ואם נבעלה בלילה בין השמשות של סוף יום ראשון, תמנה מיום שני, כן נראה לענ"ד: (ו) ואין טעם בדבר.

מורי חמי ז"ל (ב"ח סי' קפ"ב) ד"ה

ואינו, הביא טעם לדבר בשם הר"ש מאוסטרין (מנהגי מהר"ש סי' חעט), דכיון דנדה דאורייתא טובלת אחר שבעה ימי נדה אף שלא היו נקיים, אלא שצריכה שבעה נקיים שמה היא צימי וזה, והיו נוהגים צימים קדמונים לטבול שתי פעמים, אחת אחר שבעה דאורייתא והשניה אחר שבעה הנקיים, וזכר לאותו דבר נהגו גם כן להמחין ארבעה עשר יום, ע"כ. ויפה כתב רמ"א שהמקדים עצמו מקדים למלוא, ואין צעטעם כאלה כדי להרחיק טבילת מלוא: (ז) אין צ"ח ד"ה שבישדה כו'. הבית יוסף (סוף ד"ה הפולגת) לא חש לחומרא זאת, אלא אס' לא שימשה אינה ממחנת כלל, אלא דרמ"א מקיים המנהג להחמיר בזה. ומורי חמי ז"ל (ב"ח סי' פ) ד"ה ע"ה, כתב, שגדלה לו להקל כשאין בעלה בעיר, דאין להחמיר כל כך. ואשמעטימה תשובת מהר"ק שורש ל"ה שכתב להדיא שנהגו להחמיר אפילו אין בעלה בעיר, ומי יחלוק על המנהג. אלא דנראה לי קולא אחת בזה, באלמנה נדה שפירסה נדה סמוך לחופתה, ואפילו אחר חופתה, קודם שנתייחדה עם חתן שלה, אין ממחנת כלל, דבזה ודאי לא שייך למיגר לא שימשה אטו שימשה, דלא בזה עדיין לכלל תשמיש כלל עמו, ולמה נגזר כזה. כן נראה לי:

אינה סופרת שבעה נקיים עד יום חמישי לראייתה, אף על פי שעדיין לא בא החתן לעיר, אף על פי שלפי דעתי אין להחמיר בזה כלל, ולא נזכר בשום פוסק קדמון או אחרון, מכל מקום לא יא' אלא כדברים המותרים ואחרים נהגו בו אסור כו'. ומכל מקום, בשעת הדחק יש להחמיר להכלות שמד תפסקו טערה תפסקו שבעה נקיים, דבזה עדיף טפי ממה שנהגין שניסגות כסאיה נדה, ע"כ. וגדלה לי דהיא נבעת הדחק שנקט הש"ך בלבוש, הי' פירושו, כיון שכבר נעמו טעמו ויכולה בזה, ענין שאי אפשר למונת הישאולין עד שמונה, ולא עדיף טפי למסור השבעה נקיים מדר כ"י שלא יא' נשאל כסאיה

ביאור הגר"א

[לג] ויש נשים שנהגו כו'. כבר הרמיק הרמב"ם (אסורי ביאה סי' י"ד) והפ"ט. ונראה ש"ה להם הטעות מתוספות דשבת י"ג ז' ד"ה צימי כו' ורבינו תם כו"ב:

יום אחד סופרת אחריו ד' נקיים וטובלת בליל ח' שהוא ליל שני שלאחר נדהא ומותרת לבעלה. לראייתה שהיא טהורה מדאורייתא בהך טבילה, ואחת לטוף ימי ליוכו.

יח בועת לעת. כלומר, שבעים ושמים שעות: יח וסותרת. כלומר, אף על פי שגמלו השם עונות בתחילת ליל רביעי אחר שימשה במוצאי שבת, מכל מקום כיון שפלטתה בתחילת ליל רביעי קודם שימשה במוצאי שבת, אס' כן סותרת אותו יום, והיינו כל יום רביעי, ומתחלת לספור מיום חמישי: יט עד יום ששי כו'. וכתב מהר"ל בתשובה סימן פ"ג, דלפי מנהג זה, אס' ראתה אחר ערצית ביום ראשון ועדיין הוא יום, יכולה ללבוש בגדים נקיים בסוף יום חמישי ומונה מיום שני, ואין ספקא בדבר (ומשמע מדבריו, דאף על פי שהתפללה היא גם כן ערצית). אכל לפי מנהג המקומות של הטור והמחבר שנושעים לבנים ביום רביעי לראייתם, ומתחילין למונת מיום חמישי, לר"ך עיון בדבר כו'. ואינו דומה למה שכתב מהר"ל בתשובה (תרומת הדשן ח"א סי' רמח) שאין האשה יכולה להפסיק בטערה אחר שהתפללו הקהל ערצית, דשאני הכא שבה לה הסיבה מן השמים, ואין שייך לומר שהיה לה להקדים או לאחר, מה שאין כן בהפסקת טערה כו'. ומכל מקום נראה, די לנו בזה שנחמיר היכא שהתפללה כבר ערצית ועשתה אותו כבר לילה, אכל היכא שלא התפללה, אפילו התפללו כבר ערצית הקהל, לא נחמיר כהאי גוונא לחושבו לילה, מאחר שבה לה הסיבה מן השמים כו', ע"כ. ונראה

דנמשך לדברי מהר"ל דלעיל סעיף א', אכל לפי מה שכתבתי לעיל סי' ד' דדעת מהר"ל (שו"ת מהר"ל החדשות סי' א) והרב בהפסקת טערה להקל אפילו התפללה היא, וכל שכן הכא, וק"ל: ב ד"ה שבישדה. דלא פלוג רבנן, וגורין לא שימשה אטו שימשה. ואף על גב דשימשה גופה גוריה היא אטו בין השמשות, חששא דבין השמשות פשוטה היא, וחששו זה רבנן טובא בצמח דוכתי. תרומת הדשן (ח"א סי' רמה). וכתב הב"ח (סי' פ) ד"ה ע"ה, מיהו היינו דוקא כשבעלה בעיר, אכל כשאין בעלה בעיר, יש להקל דמיד שתפסקו בטערה סמוך לבין השמשות ממנה למחרתו, ואף על גב דצטרפת תרומת הדשן משמע מלשון השאלה שהיה שואל להחמיר אף כשאין בעלה בעיר, מכל מקום מלשון התשובה שלא הזכיר שם להחמיר בזה, משמע קצת דבזה יש להקל, ע"כ. ואין דבריו נראין, דהלא נודע שהשאלות שצטרפות הדשן עשה מהר"ל בעל התשובות עצמו, ולא שאלוהו אחרים, כמו בפסקי כמבין. ועוד, דאס' כן אמאי לא פשטי מידי אשאלה זו. אלא הדבר פשוט, כיון דבשאלה משה להדיא אין בעלה בעיר ללא שימשה, אס' כן גם בתשובה הוא כן. גם בתשובת מהר"ק סימן ל"ה כתב שהנשים מחמירין אפילו אין צעילתן בעיר, וכן המנהג פשוט במדינות אלו. וגדולה מוזי נהגים, ש"ה שאפילו כלה,

דנמשך לדברי מהר"ל דלעיל סעיף א', אכל לפי מה שכתבתי לעיל סי' ד' דדעת מהר"ל (שו"ת מהר"ל החדשות סי' א) והרב בהפסקת טערה להקל אפילו התפללה היא, וכל שכן הכא, וק"ל: ב ד"ה שבישדה. דלא פלוג רבנן, וגורין לא שימשה אטו שימשה. ואף על גב דשימשה גופה גוריה היא אטו בין השמשות, חששא דבין השמשות פשוטה היא, וחששו זה רבנן טובא בצמח דוכתי. תרומת הדשן (ח"א סי' רמה). וכתב הב"ח (סי' פ) ד"ה ע"ה, מיהו היינו דוקא כשבעלה בעיר, אכל כשאין בעלה בעיר, יש להקל דמיד שתפסקו בטערה סמוך לבין השמשות ממנה למחרתו, ואף על גב דצטרפת תרומת הדשן משמע מלשון השאלה שהיה שואל להחמיר אף כשאין בעלה בעיר, מכל מקום מלשון התשובה שלא הזכיר שם להחמיר בזה, משמע קצת דבזה יש להקל, ע"כ. ואין דבריו נראין, דהלא נודע שהשאלות שצטרפות הדשן עשה מהר"ל בעל התשובות עצמו, ולא שאלוהו אחרים, כמו בפסקי כמבין. ועוד, דאס' כן אמאי לא פשטי מידי אשאלה זו. אלא הדבר פשוט, כיון דבשאלה משה להדיא אין בעלה בעיר ללא שימשה, אס' כן גם בתשובה הוא כן. גם בתשובת מהר"ק סימן ל"ה כתב שהנשים מחמירין אפילו אין צעילתן בעיר, וכן המנהג פשוט במדינות אלו. וגדולה מוזי נהגים, ש"ה שאפילו כלה,

כו) סמ"ק (מלוה רבג):

הגהות וציורים

לב (הג'ה ס"א) כן הוא בציוני
הש"ך, ובמהדורת וילנא (תרמ)
צוין בטעות בסוף הסעיף.

באר היטב

[דף כ"ה. ירושל.] ואלש טורד
 שמואלה כחם, דריה כרואה ממש
 גס חלל, אבל אש שגבלה בזה
 ומלאה כחם, ואפילו רואה ממש
 בתוך ימי הקיסר, אינה תרייה
 להמשיך של שניות, אלא תרייה
 תחדש שבעה עשר מיום שחבר.
 ג"ז (פ"ח). וכתב הש"י (פ"ק)
 אה, נראה דבכחיה ש' הלך הויא
 דא, ופסחא לנמות מיום המהרת
 של מילאה הכחם, דהא הך דלא
 שימשה גופא גורא רחוקא הוי,
 לילך ק"ל להמשיך אל כרואה
 ממש, אבל אל בתחמיה דרענן
 דאוליך כח לקולא בכמה דוכי
 ג"י) בתשובה שנות עיבק חלק
 ע"י שאלה ע"י, הורה חתם
 שטבלה ולא היה צולה צעיר גליל
 שפילאה, ומלאה כחם, דפוסקת
 בצאות יום וטומא למחרת, שפוסקת
 גב דרענאן להמשיך, מכל מקום
 כהאי גזירה שלא שימשה ואין
 צולה צעיר, מלכד דלא כחמיה,
 וכן פסק בתשובה פני ירושע
 (יר"ד) ס"ח סימן ק"ב, ע"י ש"ס.

ואפשר לזה לא כזה הרב האיש
שכתבו עכשיו וכו', אשר יד
הכתם, אשר יד אשר יד רואה. ומיהו
מה שרואה הדין (פ"ד ד"ה ע"ה)
להקל אף ברואה ממש, כשאין
ענלה בעיר. אין דבריו נראין, אלא
המהנה פסוק בדיעות וכו'
להתחיל שפילו אין ענלה בעיר.
וגדולה מזו נראה, ששפילו כלה
איה סופרה שבע נקיים ע"ד יוס
חמישי לראיתיה אף על פי שערדי
לא לא החתום לעיר. וזה על פי

שלי דעמי איין להחמיר בזה כלל,
ווא נוצר בשום פוסק קדמון או
דברים, מכל מקום לא יאה אלא
להחמיר בהמוחלים ואחרים יגדלו או
איסור. ומכל מקום בשעת הדחק
יש להחיר להכליל שניה שחפסוק
בטריה חספוס בשעה נקיים,
דבשי עדיף טפי ממה שנהגו
שנשיאט שיהא נדה שנהגו
פסק שלא חישא כלל עד שחטור.
ואף על גב דלחן לא ממדקדקין
בהך רבנן שחטור דאיתוי' חס

סימן ס"א, מכל מקום ודאי הוי
 לאשכר טעמיה שפי עדיף. והע"ן
 (ס"א), כתב, דגוראל לו ספק
 כלמנשה פסיקתה דהי דהא
 חופסה, ואפילו אחר חופסה,
 קודם שיתחבר עס האתן שלה,
 שאינה מתחברת כלל, דכזה עדין
 שייך למיגרד ללא שימשה אטו
 שימשה, דלא חזי עדין ככלל
 שמשני דלא עמו, ולמה גזיר
 עכ"ל: י"ב [מן] אחד. כתב
 הס"ך (ס"א), ותשעו דהכל
 נהניו להסמך משום גזיר דין
 השמות, ויכולת מיד אחד
 ארבעה ימים ויום אחד זקן, ולא
 כפי שחשבו בנינו, ויכולת
 דלא שיהא לז' גזיר ובגן, וכתב
 הס"ך (ס"א), ואין להשקות אלא
 דכאן בלזמן שיהא עינות דלא
 שחשבו שכתב ורע, מהו שמו
 בשמן ק"ג בצנעלה מזיה, דהס"ך
 שאני שדמים מזיזים עס ממנה
 הענין:

תורת השלמים

(וט) **יְרוּחָהּ אֶפִּילוֹ כָּתַם.**
אפילו לא שימשה נוהגין להחמיר,
אף על פי שאינו מן הדיוק. ש"ך (פ)
אֲשֶׁנּוֹת. וכמו בשני לוחות הכרית
ולהתחיל לספור יום חמישי. וטעם
להחמיר, כי הוא חומרא דאחי לידי
דאין לשנות המנהג, מכל מקום היו
עֲנוֹת וְיוֹם אֶחָד נָקִי.

הדחק יש להחיר להכלה שמיד שתפסוק בטהרה תספור שצעה נקיים, דזהכי עדיף טפי ממה שנוהגין שנישאת כשהיא נדה, שהרמב"ם (אישות פ"ה ה"ו) פסק שלא חנינא כלל עד שחטרה. ואף על גב דאין לא מדקדקים בזה, וכמו שכתב הרב בזה"ע"ו סוף סימן ס"א (ס"ג), מכל מקום ודאי היכא דלפשר בטהרה, טפי עדיף. כן נראה לי: **כא ובר' אשה שרואה בתם ב'.** נראה, דבכתם יש להקל היכא דלא שימשה, לנשות מיום המחרת של מליצת הכתם, דהא הך דלא שימשה גופה גזירה רחוקה היא, וגם הבית יוסף (ד"ה וכל) כתב דבמקומו לא נהגו בצורה זו, הילכך יש לומר דגם התרומות הדשן (פ"א ס"ו רמב) גופיה שכתב להחמיר, היינו ברוואה, אבל לא בכתמים דרבנן, דלזילין זהו

בצמח דוכתי לקולא, שהרי לא הזכיר שם כחם כלל. ואפשר לזה לא
כתב הרב האי י"ש שכתבו שעכשיו כו', אחר דין הכתם, אלא אחר
דין רואה. אבל עטרת זהב (לבוש) כתב, יש שכתבו שכל אשה אפילו
רואה כתם כחדל (נראה לי להגיה, או טפת דם כחדל, אבל כתם
זריר כגרים ועוד, כדלעיל סימן ק"ט (ס"ה)), בין שימשה בין לא
חמישה ימים כו'. היינו מתחילתה, ומשום טעמא דשכבת זרע
וראתה דם או כתם, פוסקת בזאתו יום בטערה ומונה למחרת, וזה
ימים שאחר התשמיש. ואיכא למידק, דאף על גב שחפלות ציוס
דחיישין שמה חפלות גם ציוס ראשון שאחר התשמיש, אם כן לא
ומשמע, דהכא לא נהגין להחמיר משום גזירה דבין השמשות, וטוב
דלא שכיח שחטעה בזמני, ובמילתא דלא שכיחא לא גזרו רבנן: **ה**
הרא"ש (נדה פ"ד ס"ה א), דבטבלה ליל שציעי ושימשה ציוס שציעי, **נ**
היום שציעי. וכתב, אם באלו להסכים דברי הסמ"ק (מזה רגל) להרא
היא, היינו לאחר ליל שציעי, ועיין שם. וזריך עיון לז

ביאור הגר"א המבואר

צא. פירוש, כיון שנתבאר בסעיף הקודם שפליטת שכבת זרע סותרת דין אחד, ועריכתו להמתין למספור שכבה נקיים דע אחר שלשה ימים משמשה, וזו היתה לענין השלמת הדין השביעי של התקיים בראש המדובר בסעיף זה. **צמ.** תוספת: מכאן אומר רבינו חם דילולת בובו, או בזמן הזה דכולהו נשים חשבינהו כילולת בובו, שסופרו אחר ימי ההוכיח על זה בזה שאינה יולדת וספרה ו' ימים וראתה שלא הסתור, דאיכא למיזר דהכי דרבא נמי לא סתור, דמסתברא דאין סתירה מועלת אל בתוך החשבון כדאמר ר' זכריה ור' ירמיה וירא פשיטא וסותרות הוא אפילו טבלה וראתה צריכה ו' ימים. **כא.** בראש ו' ימים על פי שנעשית נדה בריאה זו וטבלת לנדה ועלה לה טבלתה אף לביעה, אף על פי שנגאה שאין לחלק, דמסתברא שאין סתירה אל בימי הסתירה כדאמרין 'אחר טהרה' אחר הסתירה קודם הסתירה, ותדענו דהכי, ותדענו דאין פקחות בספק

פתחי תשובה

גרע מכלה הטובלת לדם בתולים (בכאר היטב לעיל ס"ק ג'). והשיב להחמיר, אחרי שכתב הרמ"א בסיומן קצ"ז (א"ס) דינו כדם לכל דבר, ממשע שאין לחלק בשם דבר בכל מנהגו דהו' וחומרותיה, עיין שם. ועיין שם שכתבתי לקמן סימן קצ"ז ס"ק ג', לענין א' החמירה על עצמה, ועל ידי זה אירע טבילתה בליל שבת. ועיין בתשובת נודע ביהודה תניינא חלק יו"ד סימן כ"ה, שמורה אחד הורה, באשה ששבלה ואחר טבילה קודם ששימשה האהרם, ובעלה היה בעיר, שתמנה שבעה נקיים תיכף. וכתב שראוי המורה הזה לגעור בו בנופה, אבל לא לעצור באיזה עונש, כי גוף דין זה הוא חמורא בלא טעם. ואחר כך כתב בשם תשובת פני יהושע סימן י"ב, שמקול בזה בראתה תיכף אחר הטבילה קודם ששימשה, והוא ז"ל חולק עליו, וכתב הדט"ו (ס"ד) [ח"א] הביא בכאר היטב, במחמיר גם כן בזה, שהרי לא הקול ר"ן בראתה תיכף אחר חופתה, שלא באחר עדיין לכלל תשמש, עיין שם. ועיין בתשובת מעיל צדקה סימן ל"ב, שגם הוא ז"ל מקול בראתה תיכף אחר הטבילה קודם ששימשה, וכתב הטעם, דאף בעירית חז"ל קיימא לן במילתא אלא שכיח אי גזרו, ומכל כן בגזירה זו, עיין שם. וכתב שהסכימו עמו החכמים, ונעשה מעשה. וכן דעת הסדר טהרה (פ"ט לט), שם: **יב (יז) אם טענה במנין**, עיין בשו"ת תשובה מאהבה חלק א' סימן ע"ט, באשה אחת נדה שהתחילה לספור שבעה נקיים, ותיכף ביום ראשון מצאה שנים יותר ממכריס, והתחילה לספור מיום חמשה עשר, וספרה יום יום ובדקה בכל יום ומצאה טהורה, ומכלה ושימשה, ויהי בוקר והנה האשה השכנה מגרת ביתה אמרה לה מה זאת עשית כי טעית בחשבונך יום אחד ולא ספרת רן ששה נקיים, והאשה ההיא אומרת דקדקתי בחשובי ושרע ספרתי. ואף על פי כן באה האשה לשאול, אף כי לפי דעתה ברור לה שלא טענה, מכל מקום היה חוששת לדבריה חברתה, ומסתפקת אולי

וראית דס או כתא, פוסקת בארזו יום ומנוה למחרת, ש"ך (פ"ק כג) וה"נ (פ"ק): (ב) וְאִין
 ש"ך למחרת, אבל אל שמשאם עס בעליל שמשאם קרית, והמחנה אל ללכות לנעם יום רביעי
 ויום השמיני חומרה על חומרה אף על שמשאם קרית, ואיחיהם חמרה על חמרה ואל ואל
 עב שניח חומרה הני'ל כדי לקרב החפשה לעצלה ותטובל בליל יום טוב, ע"כ, וכן נראה לי, אף
 יום סוכרים דלף חומרה ויום סוכרים דמי פסולתא אחר עליו ענינו: (א) וְאִין חמרה
 ושענה דשכא אל גומין כולי האי, חמרה דמי מילתא ליל עס, וכן כתב ש"ך (פ"ק כג):

(ס) הרא"ש, אלא דלינמי בטעיף יי"א (אות סה), שם בפסקיו (נה) פ"ד ס"י א', ממשה ד' פרק ח' דמקואות: *) מעטס זה נהגו השוס של אילכו לבית המרחץ בשגשג ימים אחר הטבילה, משוס דרוב נשים יהיו מעוברות אחר טבילתן, ולפיכך אילו היו נמסות למרחץ בתוך שלשה ימים, טרם שיסרית הזרע היו המים מפליטין ממנה כל הזרע:

נקודות הבספ

קצו [א] (ט"ו סי"ק יא) ויש ד' תמיה בוי' לא קשה מידי, דהתם כיון שמרע שלג בקדושה, לאו ישראל גמור הוא, דנכמה דיינס חלוק הוא מישראל, דלנקמן סימן רס"ט (פ"ד), אכל אפילו נולד מן הנדה קיימא לן דכשר, כמו שנבאר באהע"ז סימן ד' ע"פ י"ג:

(יא) הרי זו טובלת בכ"ז עת. שהרי היא כבר ספרה נקיים, רק שמחוסרת טבילה. ^[א] ויש לי תמיה רבה בטעיף זה ממנה שכתוב באהע"ז סימן י"ג ע"פ ה', גר ואשתו שנחגיגו, מפרשינן אותם תשעים יום להזכין בין זרע שמרע בקדושה לזרע שמרע שלא

בקדושה, והכא נמי היה לנו להפרישם אחר שזא עליה באיסור, כדי להזכין ^[י] אס נמעברה באיסור כשטבלה שלא כראוי. ונראה לי, דהכא מיירי באשה שזעלה מזוי לה קודם לזה, נמלא שאין שייך כאן הזכנה, דומיא דאשה שנאנסה תחת זעלה, שאינה זריכה להמתין תשעים יום אס נזעלה לזעלה תחילה, כמו שכתב רמ"א שם באהע"ז ע"פ ו'. ולפי זה, אס לא היה זעלה אלא קודם למעשה זה תוך תשעים יום, ממילא זריך להפריש אחר זיאה זו האסורה תשעים יום, כן היה נראה לי, וזריך עיון למעשה. אכל מה שכתבתי לעיל בסוף סימן (ק"ג"ג) [ק"ז"ב (ס"ק)], עברה על הדין

שזריכה שזעה נקיים משוס חימוד, שאין זריך להפרישם, זה אינו דומה כלל להיהא דגר שזכרנו, דשם אין כאן אלא איסור דרננן לחוד כמו שכתבתי ריש סימן ק"ז"ב (ס"ק א'):

ביאור הגר"א

[לן] **האשה** בוי'. עיון מוספות מ"א ז' ד"ה פולטת כו"ד, וזהו שאמרנו כיצמות ס"ט ז' טובלת ואוכלת כו"ד ושם ק"ה א' וטובלת כו"ד, אכל מה שכתבתי במירון ראשון דלואל דנכרע לא מהני דשמא אשמיור כמו שאמרנו שם וכי תימא דלמא כו"ד. הרא"ש (מה פ"ד ס"י א') ופאר פוסקיס:

צו. במשנה (קד): רבי אלעזר אומר אין מעשה קטנה כלום אלא כמפותה, בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה, בת כהן ישראל תאכל בתרומה. ובגמרא (קד): אמר רב יהודה אמר שמואל חזוני על כל צדרי חכמים ולא מצאתי אדם שהשוה מדותיו כשנה, כרבי אלעזר שעשאה רבי אלעזר כמטיילת עמו בחצר ועומדת מחיקו וטובלת ואוכלת בתרומה לערב, ע"כ. וגם כאן מוכח כו"ל. **צז.** התוספות שם. **צח.** בגמרא: והא אמר רבא משמשת כל שלשה ימים אסורה לאכול בתרומה שאי אפשר לה שלא תפלוט, הכא במאי עסקינן שהטבילה במטה, מכלל דכי קאמר רבא דאולה איהי בכרעה וטבלה, דילמא בהדי דקאולה שריתא, וכי תימא דילמא אשתייר אי הכי חיישינן שמא נשתייר מבעי ליה, ע"כ. הרי שאינו גמור שתפלוט על ידי הליכתה. **צט.** בראשון: ואין להקל מהא דאמר בפרק יוצא דופן (מא): אי דאולת בכרעה [דלמא] בהדי דאולה שריתיה. ויסבכו על זה שהולכות משעת תשיש עד הלילה כדי שיפליטו. דהכי פירושא בכרעה דלמא בהדי דאולה שריתיה ופליטה. ואמאי אמר רבא אי אפשר שלא תפלוט חיישינן איבעי ליה למימר ומוקי לה כשהטבילה במטה ולא הלכה הלך לא פליטה. אבל אינו ברור שתפלוט הכל ע"י הילוך. **ק.** סמ"ג (לארין קא), ספר התרומה (ס"ד זד).

באר היטב

[יח] עת. [כתב הט"ז (ס"ק א')] שהרי כבר ספרה שזעה נקיים, אלא שמחוסרת טבילה. ויש לתמוה ממנה שכתוב באהע"ז סימן י"ג ע"פ ה', גר ואשתו שנחגיגו מפרשינן אותן תשעים יום להזכין בין זרע שמרע בקדושה לזרע שמרע שלא בקדושה, והכא נמי היה לנו להפרישה אחר שזא עליה באיסור, כדי להזכין אס נמעברה באיסור כשטבלה שלא כראוי. ונראה לי, דהכא מיירי באשה שזעלה מזוי לא קודם לזה, נמלא שאין שייך כאן הזכנה, אכל אס לא היה זעלה אלא קודם למעשה זה תוך תשעים יום, ממילא זריך הפרישה אחר זיאה זו האסורה תשעים יום, וזריך עיון למעשה. אכל עברה על הדין שזריכה שזעה נקיים משוס חימוד, כמו שכתבתי בסוף סימן ק"ג, אינו דומה כלל לזין זה, דשם אין כאן אלא איסור דרננן לחוד, עכ"ל. (וננקודות הבספ (ס"ק) מירן, דהתם כיון שמרע שלג בקדושה, לאו ישראל גמור הוא, דנכמה דיינס חלוק הוא מישראל כמו שכתוב בסיון רס"ט (פ"ד), אכל אפילו נולד מן הנדה קיימא לן (האש"י פ"ד ס"ד) דכשר, עכ"ל). [ועיון צינת שמואל שם ס"ק ט"ו שהגגים גם כן צו]. וצינת יוסף כתב שם הרא"ש, דנעטלה ליל שניעי ושימשה ציוס שניעי, נמי לאו סתירה הוא, וטובלת מיד לאחר שפעה. ומכאן ה"ש (ס"ק ד), דלרין עיון לניא, דהא רנה לשאונת דברי הסמ"ק להרא"ש, ופסע דברי הסמ"ק משמע לאחר שזעה דוקא, עכ"ל: **יג [יח] טובלת בכל עת.** [ועיון באר היטב (ס"ק טז) בשם ט"ז, דהכא מיירי כו'. ועיון בתשובת חתם סופר (י"ד) סימן קס"ח] [קס"ח] שכתב דמה שכתב הט"ז, אבל לא היה בעלה עמה תשעים יום, ונמשכו אחריו בחלקת מחוקק (ס"ה) ובית שמואל (ס"ק) באהע"ז סימן י"ג. דבריהם תמוהים, מה שייכות תשעים יום לכאן, אפילו לא היה בין שימוש בעלה לראיה רק זמן מועט, שייך הבחנה, עיון יבמות דף מ"ב (ע"א), גבי ותמתין משהו. ושוב מצא שהרגיש בזה בספר עצי ארזים שם (ס"ט). וכתב עוד, דבכתבם אין לחוש להצריך הבחנה, עיון שם]:

תורת השלמים

דלא אחר מהאי טעמא נמי שלג חתנם למרחן תשמיש שסמון לוסתה, יש לומר משוס דסובר ממה נפשך, אי קבעה לה וסת ויודעת שעת וסתה, אס כן אסורה לשמש, ואי לא יודעת שעת וסתה ואחר כך ראהה, גם כן מותרת לנחוק, דאס היסה מעוברת היסה מסולקת דמיס, וק"ל. ולפי זה, אס הוא נכסאי גוואס שמזרר לשמש סמון לוסתה, דלעיל סימן קפ"ד (ס"א), גם כן אסורה לנחוק תוך שלשה לניאס ו', או עד שגלה דס, וק"ל. ועיון מה שכתבתי לעיל סימן קפ"ד ס"ק ו' דלא דרישה, וק"ל:

ילקוט מפרשים

והפליתי (תפארת ישראל ס"ק) כתב, דכאן הוא רק פגום בעלמא, אין לעשות הבחנה בשביל זה. ואינו דומה לגר, דשם יש בדמים הרבה שיש הבדל בין גר לישוראלי, והזרע הנזרע בגיטוהו היג רב ואסור ליבם, לכך צריך שם הבחנה, עיון שם. ועיון מה שכתבתי לעיל בסיון קצ"ב (ס"ה) על מה שכתב הט"ז ס"ק ח' משהבא באלמנה וכו' אין להפרישה מכאן זה וכו', דרועה לומר גם כן דאין צריך הבחנה דלא היו אלא מדרבנן, כמו שכתב כאן, אבל מכל מקום שבעה נקיים שנית צריכה מחדש, עיון שם:

[יח] הרי זו טובלת בכל עת. דלא שייך בזה סרך בתה. ש"ך סימן קצ"ו ס"ק ח':

[יט] (ט"ו סי"ק יא) אס נמעברה באיסור כשטבלה שלא כראוי. עיון בזה בבית שמואל [ליון מהרש"א] (האש"י) סימן ד' ס"ק ט"ד:

יג כה והכי נהוג דכבר נתבאר כו'. לא ידענא מאי ענין זה לזה, דהתם לא שייך ציקאות כלל, וגזרינן לא שימשה אטו שימשה. ואין הכי נמי דבאשה לא מהני רחילה וקינות, דלא עדיף מלא שימשה כלל, והתם גזרינן צמילתא דשכיח. אכל מכל מקום

כגון שלא טבלה כראוי ושמשה, (י"א) (כב [יח] יח) הרי זו **טובלת בכל** ^{[טו] עת:}

יג ^[לז] **האשה ששמשה מטתה וראתה אחר כך ופסקה, ורוצה לספור מיום מחרת ראיתיה, תקנה יפה יפה אותו מקום במוך או בבגד להפליט כל הזרע, או תרחוץ במים חמין והם יפליטו כל הזרע:**

הגה: ויש אומרים ^[כב] דאין אנו ציקאין צומן הזה, ואין לסמוך על זה (הגהות מיימוני פרק ו' (דפוס קושטא איסורי זיאה הט"ז) וסמ"ק (מזהו רנ"ג)), **כה והכי נהוג, דהרי כבר נתבאר (ס"א) שאנו נוהגין להמתין אפילו לא שמשה כלל, כדי שלא לחלק בין ספירה לספירה, כל שכן צכי האוי גוואל. וכל הפורך גדר דצדדים אלו צמקוס שנהגו להחמיר, ישכנו נחש:**

ביאור הגר"א המבואר

צד. בתוספות: דקרא איכא לאוקומי דאולא איהי בכרעה, אי נמי כשנקנה עצמה יפה, דאפשר לכבוד הבית שלא ישתתיר כלום, דתנן במס' מקואות (פ"ח מ"ד) האשה ששמשה את ביתה ויוררה וטבלה ולא כבדה את הבית כאילו לא טבלה. **צח.** בגמרא: בת כהן שנישאת לישראל וזמ, טובלת ואוכלת בתרומה לערב, ע"כ. ולכאורה קשה אי הותרה בטבילה, הרי יש לחוש לפליטת שכבת זרע, וצריך לומר שקינחה עצמה יפה וכדברי התוספות. **צו.** רבי אלעזר אומר אין מעשה קטנה כלום אלא כמפותה, בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה, בת כהן ישראל תאכל בתרומה. ובגמרא (קד): אמר רב יהודה אמר שמואל חזוני על כל צדרי חכמים ואם שהשוה מדותיו כשנה, כרבי אלעזר כמטיילת עמו בחצר ועומדת מחיקו וטובלת ואוכלת בתרומה לערב, ע"כ. וגם כאן מוכח כו"ל. **צז.** התוספות שם. **צח.** בגמרא: והא אמר רבא משמשת כל שלשה ימים אסורה לאכול בתרומה שאי אפשר לה שלא תפלוט, הכא במאי עסקינן שהטבילה במטה, מכלל דכי קאמר רבא דאולה איהי בכרעה וטבלה, דילמא בהדי דקאולה שריתא, וכי תימא דילמא אשתייר אי הכי חיישינן שמא נשתייר מבעי ליה, ע"כ. הרי שאינו גמור שתפלוט על ידי הליכתה. **צט.** בראשון: ואין להקל מהא דאמר בפרק יוצא דופן (מא): אי דאולת בכרעה [דלמא] בהדי דאולה שריתיה. ויסבכו על זה שהולכות משעת תשיש עד הלילה כדי שיפליטו. דהכי פירושא בכרעה דלמא בהדי דאולה שריתיה ופליטה. ואמאי אמר רבא אי אפשר שלא תפלוט חיישינן איבעי ליה למימר ומוקי לה כשהטבילה במטה ולא הלכה הלך לא פליטה. אבל אינו ברור שתפלוט הכל ע"י הילוך. **ק.** סמ"ג (לארין קא), ספר התרומה (ס"ד זד).

פתחי תשובה

טעתה, ושאלה מה דינה, אס צריכה טבילה אחרת, ואס צריכה כפרה. וצידד להקל, אחרי שאין כאן רק ספק דרבנן, דמן התורה הכתם שמצאה ביוס הראשון טהור, כיון שלא הרגישה, ואס כן מן התורה מצורף גם יום זה לנקיים. ויש גם כן עוד כמה צדדים להקל. ואחרי שכבר שימשה, ויש חשש לעז פגם ולולד אשר תלד, הורה לה להקל שאינה צריכה לא טבילה ולא כפרה, וציויה עליה שתאמר בפירוש לחברתה שאינה מאמנת לה (עיון לעיל סימן קכ"ז (ס"א)). והסכים צמו הגאון בעל נודע ביהודה ז"ל שם (בתושבה מאחבה) בסיון פ"א. אך כתב, דדוקא אס אומרת איני מאמינך, אבל אס היא בעצמה מסתפקת, יש לה לחוש לדברי חברתה, דהיכא דהבעל דין שותק, שתיקה כהוראה. ואם האשה מכחשת, פשיטא שהיא נאמנת, וסופרה לה' (ויקרא טו כח) כתיב, ואין עד אחד נצמו באיסורים היכא שהבעל דין מסכיםו (ובזה אפילו אס היה חשש איסור דאורייתא הדין כן), עיון שם. [ועיון בתשובת חתם סופר (י"ד) סימן קצ"ו] [קנ"ו] מה שכתב בזה]: **[יח] טובלת בכל עת.** [ועיון באר היטב (ס"ק טז) בשם ט"ז, דהכא מיירי כו'. ועיון בתשובת חתם סופר (י"ד) סימן קס"ח] [קס"ח] שכתב דמה שכתב הט"ז, אבל לא היה בעלה עמה תשעים יום, ונמשכו אחריו בחלקת מחוקק (ס"ה) ובית שמואל (ס"ק) באהע"ז סימן י"ג. דבריהם תמוהים, מה שייכות תשעים יום לכאן, אפילו לא היה בין שימוש בעלה לראיה רק זמן מועט, שייך הבחנה, עיון יבמות דף מ"ב (ע"א), גבי ותמתין משהו. ושוב מצא שהרגיש בזה בספר עצי ארזים שם (ס"ט). וכתב עוד, דבכתבם אין לחוש להצריך הבחנה, עיון שם]:

להפכים דברי הפמ"ק כו'. שהם כדברי המחבר, דמשמע מלשוננו שכתב אך סתירה שלאחר שבעה כו', אבל סתירה ביום שביעי גופא, הוי סתירה, דלא כהרא"ש. ועל זה כתב, **אם באנו להסכים דברי סמ"ק כו':** **ועיין ט"ז ס"ק י"א** שהקשה אסעיף זה ממה שכתוב באהע"ז סימן י"ג סעיף (ב') [ה']. גר ואשתו שנתגיירו, מפרשיין אותם תשעים יום, להבחין בין זרע שנזרע בקדושה לזרע שנזרע שלא בקדושה. והכא נמי היה לנו להפריש תשעים יום אחר שבא עליה באיסור, כדי להבחין אם נתעברה באיסור, והולד בן הנדה או לא. ותיירץ, דכאן לא שייך הבחנה, שאפילו תמתין תשעים יום ויהיה ניכר שהיא מעוברת, אפילו הכי אין הולד בן הנדה, דהלך אחר רוב בעילות בהיתר (דסבירא ליה כמו שכתב הפלתי סימן קצ"ד (פמ"א), דמעוברת כל זמן שלא הוכר עוברת אינה מסולקת דמים, ואם כן יש לומר אף שראתה דם בינתיים, מכל מקום היתה מעוברת קודם זה, והלך אחר רוב בעילות שבהיתר, ואין הולד בן הנדה). ולפי זה, אם לא היה בעלה עמה קודם למעשה תוך תשעים יום, מפרשים אותם לאחר ביאה זו האסורה תשעים יום, דבכהאי גוונא יהיה הבחינה אם נתעברה מאיסור, מאחר שקודם לכן ודאי לא נתעברה, וצריך עיון למעשה, עד כאן תוכן דבריו:

אבל הנקודות הכסף (פמ"א) והפלתי (פמ"א) חלקן עליו, דלא דמי למה שכתוב באהע"ז בגר ואשתו שנתגיירו, דהתם צריך הבחנה דהנזרע בגיונתו הוא גר, והנזרע בגיונתו הוא ישראל, ויש דברים הרבה שיש הבדל בין גר לישראל, ואיכא למיחש דנפיק מיניה חורבא, כגון שימות אחיו שנזרע בקדושה בלא בנים, ואם לא היה הבחנה ויסברו שגם הוא נזרע בקדושה, ויבבם את אשת אחיו או יפטרנה בחליצה במקום שיש עוד אחים הנזרעים בקדושה וזולתו. ואם הוא נזרע בגיונתו, הוא גר ואסור ליבם ואינה פטורה לשוק על ידי חליצתו, מה שאין כן כאן, אפילו בן הנדה, אינו רק פגום בעלמא ולא נפק מיניה חורבא, אין צריך לעשות הבחנה, עיין שם:

יג (ס"ק כ"ה) והכי כו'. לא שייך בקראות כו'. רוצה לומר, ומאי ראיא מהתם על זה שאין אנו בקיאין בכך:

ואין הכי נמי דבאשה כו'. רוצה לומר, אמנם יש קל וחומר באופן אחר, ממה שכתב רמ"א דבאשה כו':
מכל מקום נפקא מינה כו'. אי ילפינן הקל וחומר על דרך שכתב רמ"א, או על דרך שכתב הש"ך:

דמהני רחיצה כו'. רוצה לומר, דלפי מה שכתב רמ"א הקל וחומר על זה דאין אנו בקיאין, אם כן גם כהא דשכחה יום אחד צריכה להמתין ששה עונות, ולא מהני הרחיצה וקינוח, אבל אי נימא דאנו בקיאין, רק דלא עדיף מלא שימשה, דגזרינן אטו שימשה, ואם כן בשכחה יום אחד דלא גזרינן לא שימשה אטו שימשה, גם הרחיצה והקינוח יש לומר דמהני, דתמנה מיד אחר הרחיצה והקינוח, ותשלים היום ששכחה:

דגם הרב כו'. אף על פי שכתב דאין אנו בקיאין ברחיצה וקינוח, מודה הכא בשכחה יום אחד דמהני לה הרחיצה וקינוח. ולא כתב כן רק בסתם אשה ששימשה מטתה וראתה אחר כך ופסקה, דצריכה להמתין קודם שתתחיל למנות השבעה נקיים כמו שכתוב בסעיף י"א, ועל זה כתב, דלא מהני לה הרחיצה וקינוח, דאין אנו בקיאין:

אין להקל לכתחילה כו'. לסמוך ארחיצה וקינוח אפילו שכחה יום אחד. וכתב במגן אברהם הלכות יום הכיפורים סימן תר"ו ס"ק ח', כמה שנוהגים לטבול ערב יום כיפור משום קרי, ולפי זה, אשה ששימשה תוך שלשה ימים, צריכה לכבד ביתה, שלא תפלוט שכבת זרע ביום הכיפורים. והוא שלא היה סמוך לטבילה או סמוך לוסתה, דבאותן שעות רגילות להתעבר, ויש לחוש שתשחית זרע ההריון, עד כאן תוכן דבריו:

ועיין בפלתי (פמ"א) שכתב על המגן אברהם, שהיה ממנו בהעלם מה שכתוב כאן בשו"ע סעיף י"ג דאם היא רוצה לספור ממחרת יום ראייתה, תקנח כו' או תרחץ במים חמים, והם יפליטו כל הזרע, ולא אסור משום השחתת זרע, עיין שם. אבל אמ"ר אמר, דלא נעלם מהרב מגן אברהם דברי השו"ע, דהא הפלתי עצמו כתב טעם על הא דהכא, למה באמת לא אסור משום השחתת זרע (דגם הנשים מצווין על השחתת זרע). ותיירץ, דאף דשלשה ימים לקליטה, מכל מקום רוב הזרע הראוי להריון נקלט תיכף, ומיעוטא הוא דאיקלוט אחר שנים או שלשה ימים. וידוע דמה שקלט כבר לא יועיל רחיצה וקינוח להעבירו, שכבר קלטו האם, ואינו מועיל להפליט רק מה שלא נקלט עדיין, ואין כאן השחתת זרע, כי זה שלא נקלט כבר, על הרוב לא יהיה נקלט עוד, רק מיעוט הוא שנקלט אחר שנים או שלשה ימים, ולהאי מיעוטא לא חששו, עד כאן תוכן דבריו:

ולפי זה, יש לומר הטעם למה באמת לא חששו בזה לאסור משום המיעוט שנקלט אחר שנים או שלשה ימים, היינו הואיל ואיכא מצות פריה ורבייה במה שאין צריך להמתין כל כך. ואם כן, נהי דהותר הכא משום מצות פריה ורבייה, מכל מקום התם בערב יום כיפור דלא הוי הטבילה רק מנהג בעלמא, מנא לן להתייר לה, דהא איכא מיעוטא שנקלט אחר שנים או שלשה ימים, ואית ביה משום השחתת זרע, ואתי שפיר דברי המגן אברהם שם:

השבעה נקיים מיד, כדי שלא יהיה נישאת כשהיא נדה, אבל בלאו הכי צריכה לקיים שניהם, להמתין חמישה ימים קודם ספירת השבעה נקיים, וגם שלא תהיה נישאת עד אחר שתטהר, עכ"ל:

ועיין ט"ז ס"ק ז' שחולק, דאין להחמיר כלל בכלה להמתין חמישה ימים קודם ספירת השבעה נקיים. ולא מבעיא בכלה בתולה, דלא באה מעולם לכלל תשמיש, ודאי ליכא למגור לא שימשה אטו שימשה, אלא אפילו אלמנה. ולא מבעיא אם פירסה נדה סמוך לחופתה, אלא אפילו אחר חופתה קודם שנתייחדה עם החתן, אינה ממתנת כלל, וסופרת שבעה נקיים מיד שתפסוק בטהרה, עיין שם. ועיין בתשובת מעיל צדקה (סי' ג) באשה לאחר שספרה שבעה נקיים וטבלה כדן, וראתה דם לאחר שחזרה מבית הטבילה לביתה קודם שנוקקה לבעלה, ופסק דסופרת שבעה נקיים מיד שתפסוק בטהרה סמוך לבין השמשות, תתחיל למנות למחרת, ולא גזרינן בכהאי גוונא לא שימשה [אטו שימשה], דמילתא דלא שכיחא היא שתראה אשה דם בחזירתה מבית הטבילה לביתה. והנשים באמת אמרו שאירע להם כך משום דרחצו קודם טבילתן בחמין שהיה חם מאד, וכיון דלא שכיח לא גזרי ביה רבנן, עיין שם:

ועיין בשני לוחות הברית דף ק"א (שער האמיתות ח"א ק קדוש חיווג), אשה אחת שהיה יום רביעי לראייתה ביום חמישי, ובשבעה שאחריה היה ביום חמישי ובוים שיש יום טוב, והיא לא שימשה עם בעלה בלילה שקודם ראייתה. והתיר לה ללבוש לבנים ביום רביעי לראייתה, ולהתחיל לספור מיום חמישי לראייתה, אף על פי שתרומת הדשן (פמ"א סי' נמה) ומור"ם בהג"ה החמירו שלא להתחיל לספור עד יום שיש לראייתה, ואף בנידון הנ"ל שלא שימשה עם בעלה בליל שקודם ראייתה, דגם בזה אנו מחמירין וגזרינן לא שימשה אטו שימשה, מכל מקום בנידון שלפנינו דהוי חומרא דאתי לידי קולא, שאם מתחלת לספור ביום חמישי לראייתה, דהיינו ביום שיש, אירע לה הטבילה בשבוע שלאחריו ליל שיש שהיא יום שני שני יום טוב, ויהיה החפיפה מרוחק מן הטבילה רק יום אחד, שהרי חפפה ביום רביעי בערב יום טוב סמוך לערב. אבל אם נחמיר שלא להחל לספור עד יום שיש לראייתה, דהיינו ביום השבת, ואז יארע לה הטבילה בליל שבת בשבוע שאחריו, יהיה הטבילה מרוחק מהחפיפה שני ימים, ומוטב שנניח החומרא הנ"ל להוסיף יום אחד, אלא תתחיל למנות מיום חמישי לראייתה, כדי לקרב החפיפה להטבילה יותר (ותקיל) [ותטבול] בליל שני דיום טוב, דכל מה דמצינו לקרב החפיפה לטבילה עדיף, עיין שם:

ועיין ט"ז סוף ס"ק ה' בשם מהר"ל מפראג (נצי"טו לטור), שבכלה אחר בעילת מצוה דצריכה שבעה נקיים כדלעיל סימן קצ"ג, תוכל למנות מיום חמישי לשימושה, ואין צריכה להוסיף עוד יום אחד כשאר נשים, דהא הטעם דמחמירין, משום חשש תשמיש דבין השמשות, והיינו בנשים דעלמא דיש כאן דם נדה, אבל בכלה לאחר בעילת מצוה, דאין כאן דם נדה רק דם בתולים, אף על גב דמחמירין ביה, מכל מקום לא החמירו בו משום חשש תשמיש בין השמשות. מכל מקום, אם באמת נבעלה בעילת מצוה בין השמשות, נראה ודאי דחשבינן לה כאילו נבעלת בלילה שאחר אותו בין השמשות, ואם נבעלת בין השמשות של סוף יום ראשון, תמנה השבעה נקיים מיום שיש, עיין שם:

(ס"ק כ"א) וב"ל כו'. אלא אחר דין רואה כו'. קודם שכתב וכל אשה שרואה אפילו כתם כו', אלמא דבכתם דעתו להקל, דלא נגזר לא שימשה אטו שימשה:

יב (ס"ק כ"ג) צריכה כו'. סתירה דלאחר שבעה כו'. רוצה לומר, כיון שהשלימה יום אחד נקי אחר תשמיש, כבר היה לה שבעה נקיים, ואף על גב שתפלוט ביום השני, מכל מקום סתירה דלאחר שבעה כו':

משמע דהכא כו'. מדלא הגיה רמ"א גם כאן, שצריכה להמתין עוד יום אחד משום תשמיש בין השמשות, משמע דהכא כו':

אחר ארבעה. כן צריך לומר:

ויום אחד נקי כו'. להשלים היום שחסר לה משבעה נקיים:

(ס"ק כ"ד) שלאחר כו'. כיון שפליטה כשהאיר היום כו'. דקיימא לן ובה מצד הדין טובלת ביום שביעי כשהאיר היום, דמקצתו ככולו, אבל אמרו חז"ל (מ"ה פו:) דלא תטבול ביום שביעי, שמא יבוא עליה גם כן ביום שביעי, ואחר כך באותו יום תראה דם, ותסתור לספירת כל השבעה נקיים, ונמצא שבעל זבה. ומשום הכי, הואיל ומקצת היום ככולו, בטבילה ליל שביעי, ושימשה ביום שביעי לאחר שהאיר היום, שאי אפשר לה לפלוט השכבת זרע עד לאחר שהאיר היום, ושוב אינה סותרת. ואף על גב שאם ראתה דם סותרת, היינו לפי שסותרת למפרע כל השבעה נקיים, אבל בפולטת שכבת זרע שאינה סותרת, רק שאותו יום אינו עולה לה, וכיון שמקצת היום ככולו, כבר היה לה שבעה נקיים קודם פליטה, וסגי לה בכהי. רק הואיל והטבילה היתה שלא כדן, צריכה טבילה אחרת, ומשום הכי טובלת מיד לאחר שבעה:

חוות דעת חידושים סימן קצו

[י] כתם. פירוש, אשה טהורה שמצאה כתם. אבל בתוך הז' נקיים אפילו רואה ממש אין צריכה להמתין, אלא מתחיל למנות ז' נקיים מיום שתוכל, [ט"ז ס"ק ח]. והש"ך [ס"ק כא] מיקל בכתם אם לא שמשה, וכן בכלה יש להתיר בשעת הדחק שמיד שתפסוק בטהרה תספור ז' נקיים, [ש"ך ס"ק כ]. וכן באלמנה שפירסה נדה אפילו אחר חופתה קודם שנתייחדה עם החתן, [ט"ז ס"ק ז]:

סדרי טהרה סימן קצו ס"ק לט

(מ) אפילו כתם. כתב הש"ך [ס"ק כא] דנראה דבכתם יש להקל למנות מיום המחרת היכא דלא שמשה, דהא הך דלא שמשה הוא גזרה רחוקה, והבית יוסף כתב דלא נהגו בגזרה זו במקומו, הילכך יש לומר דאף התרומת הדשן שכתב להחמיר היינו ברואה ממש, מה שאין כן בכתמים דרבנן. אבל העטרת זהב כתב דאף בכתמים אין חילוק בין שמשה ללא שמשה. מה שמסיים הש"ך [שם] וכן נוהגין, הוא סיום לשון העטרת זהב:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכפורים סימן תרו סעיף ד

ואין צריך לטבול רק פעם אחת, (כ) בלא וידוי, * (כא) ח משום קרי;

מגן אברהם סימן תרו

ולפ"ז אשה ששמשה תוך ג' ימים צריכה לכבד ביתה בחמין שלא תפלוט ש"ז ודוקא שלא היה סמוך לטבילתה או סמוך לוסתה דבאותן שעות רגילות להתעבר ויש לחוש שתשחית זרע ההריון

משנה ברורה סימן תרו

משום קרי - ולכן די בפ"א וגם א"צ לוידוי [ואשה ששמשה בתוך ג' ימים צריכה לכבד ביתה בחמין קודם טבילה שלא תפלוט ש"ז ותחזיר לטומאת קרי אם לא שהיא סמוך לטבילתה או סמוך לוסתה שאז רגילות להתעבר ואם תכבד יש לחוש להשחתת זרע כ"כ מ"א ובתשובת רע"א מפקפק ומצדד דלעולם לא תכבד]

שו"ת רבי עקיבא איגר מהדורא קמא סימן עב

ובעיקר הקושיא נלענ"ד דהא הבדיקה עד מקום שהשמש דש, וגם זה בקושי גדול כמ"ש הב"י (סי' קצ"ו) והיינו בית החיצון, א"כ אפשר דבזרע שיצא מבפנים לבית החיצון נשחת ואינה ראויה להתעבר מזה רק ממה שנשאר בפנים, שהטיפה הברורה נכנס בפנים במקום צר בגיד הדק ושם נתבשל הזרע ונקלט תוך ג"י וא"כ אינה משחת בבדיקה במוך, דאין המוך מגיע לזרע ההריון בפנים, ומה שאסר במוך לאחר תשמיש היינו דרך תיקון שלא תתעבר דבזה צריכה באמת לדחוק הרבה וע"י פסיקת הרגליים הרבה וע"ז יוצא גם הזרע שמבפנים, וכן ע"י ההיפוך תיכף בשעת תשמיש בשעת החימום בעוד שלא נסגר, יוצא הזרע שמבפנים לחוץ, אבל בלא היפוך ע"י בדיקה במוך עד מקום שהשמש דש, י"ל דאין המוך פוגע רק בזרע שנפלט לחוץ, ומאותה הזרע אינה ראויה להתעבר ואין בזה משום השחתת זרע.

[ז] אם טעתה וכו'. מה שהקשה הט"ז מהצננה אינו קושיא, דצנלמא הנזרע בגיות הוא גר ואסור לייבם וכדומה דברים הרבה^(י) שיש הצדל בין גר לישראל^(י), אבל כאן הוא רק פגום צנלמא צצזיל זה אין לעשות הצננה^(י).

[ח] להפליט כל זרע. ואין

לאסור משום

השחתת זרע, (א) נבוכו צו התוספות גבי משמשת צמוק^(י), ודברים אלו משנה ערוכה היא (מקואות ט, ד). ונריך לומר דאף דשלשה ימים

לקליטה, רוב זרע הראוין להריון נקלט תיכף^(כ), ומיעוט שנקלט אחר צ' ג' ימים^(כא), ומה שנקלט לא יועיל כלל רחילה שכבר קלטו האם, ואם כן מותר לרחוץ, כי מה שלא נקלט כבר על הרוב לא יהיה נקלט עוד, ואין כאן השחתת

זרע ומותר. (ב) וזה היה

בהעלם עין מהרצ מגן אצרהם בהלכות יום הכיפורים (סימן תרו סק"ח) שחמה על שהתירו לאשה לרחוץ דהא הוי השחתת זרע, עיין שם.

סליק:

בין השמשות ומסבזר שהוא יום ואפשר שהוא לילה ואם תתחיל למנות מיום חמישי יהיה תוך ששה עונות לשמושה על כן יש להוסיף עוד יום א' דמעמה אי אפשר לצא לידי טעות (ת"ה סימן רמ"ה והאגור צס מהרי"ל וס"ד וכן כתב מהר"א ומהרי"ק שורש ל"ה) וכן נוהגין בכל מדינות אלו ואין לשנות, ויש נשים שנהגו להחמיר עוד להמתין עד שצעה ימים (שם צח"ה) ואין טעם

דצבר והמחמיר יחמיר והמיקל נשכר להקדים עצמו למצוה. ויש שכתבו שעכשיו אין לחלק בין שמושה עם צעלה ללא שמושה וכל אשה שרואה אפי' כתם צריכה להמתין ה' ימים עם יום שראתה צו ומפסקו לעת ערב ומספור ז' נקיים (שם צח"ה צס א"ו ומהרי"ק) וכן נוהגין צמדינות אלו ואין לשנות (סה"ט וסמ"ג):

יב [ז] אם טעתה במנין יום א' ומבלה ושמושה צריכה להמתין ששה עונות שלימות ואחר כך תמנה יום אחר נקי ומטבול, אך סתירה שלאחר שבעה כגון שלא מבלה בראוי ושמש' ה"ז מובלת בבל עת:

יג האשה ששמושה ממתה וראתה אחר כך ופסקה ורוצה לספור מיום מחרת ראייתה תקנח יפה יפה אותו מקום במוך או בבגד [ח] להפליט כל הזרע או תרחוץ במים חמין והם יפליטו כל הזרע: הגה ויש אומרים דאין אנו צקיאין צומן הזה ואין לסמוך על זה (הגהות מיימוני פ"ו וסמ"ק) והכי נהוג דהרי כבר נתבאר שאנו נוהגין להמתין אפילו לא שמושה כלל כדי שלא לחלק בין ספירה לספירה כ"ש צכהאי גוונא, וכל הפורץ גדר דצברים אלו צמקום שנהגו להחמיר ישכנו נחש:

ברוך טעם

קצו (א) נבוכו בו התוס'. נ"צ ועיין מל"מ הל' מלכים פ"י דין ז' וצשיטה מקוצנת כתובות דף ע"ז מ"ש שם צס (הרמז"ס) [הריצ"ש]. [ח"ל "דאע"ג דלא מיפקדא אפוז"ר אסור לה להשחית זרע צעלה"]. (ב) וזה ה' בהעלם עין מהמ"א. נ"צ אגז שטפיה וחורפי' לא עיין צמ"א שכתב צפירוש שכתב ציתה צחמין תוך ג' ימים לשמושה ודוקא שלא ה' סמוך לטבילה או סמוך לווסמה, גם צדרישה סוף סימן זה איתא צס מהרי"ל שאסורה ליכנס למרחץ תוך ג' ימים לטבילה ועפ"י רוב אף (לאחר) [תוך] ג' כשרואות דס אין לחוש שמה מתעבר עמה מזרע צצמעי' שקודם רא' הדם (ועיין נדה דף ט"ו ע"א), דאשה מתעברת סמוך לוסתה היינו קודם הרא' אבל לא אחר רא' הדם. ודע דנראה דהכיבוד צאותו מקום או רחיצת איתו מקום צחמין אינן מפליטין רק הזרע שנדבק שם ולא הזרע לפניו וצפרט שנכנס לתוך הרחם, וא"כ יש לסתור דברי המחבר כאן. ודצרי המ"א די"ל דאין אסור השחתת זרע צאותו טפות שנשארו צפרודור צצית החילון. ויעיין צלשון ס' התרומה שמוצא צצ"י סוף ס' קצ"ו מ"ש תרחץ צחמין כו' ולא חיישין שתפלוט עוד צלא הרגשה ע"כ, מצואר להדיא דאף אם מכצדת ציתה צקנות צמוך וצרחיצת חמין עכ"ז יכול להיות שעדיין נשאר צעומק הפרודור ויא' אח"כ לידי פליטה רק שפליטה כזו אינה כ"א צהרגשה, אבל השכצת זרע שכבר ה' צצית החילון שאפשר שתה' פליטתה צלא הרגשת האשה צעת פליטתה ולכן צריכה לצבד ציתה צקנות או צרחיצה צצית החילון.

סליק הנחות מבאא"ז הגאון וצ"ל מליפניק על הברתי ופליתי.

ליקוטי הערות

(יז) בבית שמואל אה"ע סימן ד ס"ק טו מיישב קושית הט"ז שבגד וגירות יש נפק"מ אם כשר לדון דיני ממונות. בגדה שולד זה כשר מדינא לכהונה. עכ"ד.